

*Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών
Επιστημών*

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

<http://www.philosophy.upatras.gr/>

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ Ακαδημαϊκού Έτους 2016-17

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ακαδημαϊκό έτος 2016 - 2017

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

ΠΑΤΡΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, ΡΙΟ 26504

URL ΤΜΗΜΑΤΟΣ: <http://www.philosophy.upatras.gr/>

Η παρούσα Ετήσια Εσωτερική Έκθεση του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017 του Τμήματος Φιλοσοφίας συντάχθηκε από τον συντονιστή της ΟΜΕΑ και εγκρίθηκε από την ΟΜΕΑ του Τμήματος, που αποτελείται από τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ:

- Κυριακή Γουδέλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- Ιωάννη Ζεϊμπέκη, Αναπληρωτή Καθηγητή (συντονιστή ΟΜΕΑ)
- Αικατερίνη Καλέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
- Μιχαήλ Παρούση, Αναπληρωτή Καθηγητή (Πρόεδρο του Τμήματος)

Το έργο «Οργάνωση και λειτουργία ΜΟΔΠ στο Πανεπιστήμιο Πατρών» με κωδικό MIS 299841 δεν υφίσταται πλέον και, άρα, το ΠΠ δεν χρηματοδοτεί υποστηρικτική ομάδα της ΟΜΕΑ.

Ο Συντονιστής της ΟΜΕΑ

Περιεχόμενα

A. ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
1. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	6
2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ	7
B. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	8
1. Η ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	8
2. ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	8
3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	9
4. ΦΟΙΤΗΤΕΣ	10
Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	11
1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	11
2. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	13
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.	20
4. ECTS.....	33
5. ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ.	39
Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	47
1. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	47
2. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ.....	62
Ε. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ:	67
1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	67
2. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	69
3. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ.....	73
ΣΤ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	74
Ζ. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	76

Η. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ.....	79
Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ	80
1. ΣΤΟΧΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ	80
2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	82
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	84
1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	85
2. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΩΡΕΥΤΙΚΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 2016.....	86
3. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ	88
4. ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΟΔΙΠ.....	92
5. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ 2016.....	139

A. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1. Σύντομη περιγραφή της διαδικασίας

Στην παρούσα Ετήσια Απογραφική Έκθεση του τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών για το Ακαδημαϊκό Έτος 2016-2017, (α) παρουσιάζονται τα απογραφικά στοιχεία του τμήματος και (β) παρατίθενται σε παράρτημα: τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που αφορούν τη λειτουργία του τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017, σε 17 πίνακες, σύμφωνα με τα πρότυπα των πινάκων που προτείνονται από την Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας Ανώτατης Εκπαίδευσης· το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ του τμήματος Φιλοσοφίας κατά το ημερολογιακό έτος 2016· και τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης που συμπλήρωσαν τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες/ουσες του τμήματος καθώς και οι φοιτητές.

Η ΟΜΕΑ συγκέντρωσε τα απαραίτητα στοιχεία για τη σύνταξη της Εσωτερικής Απογραφικής Έκθεσης του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017 συνεργαζόμενη με όλα τα μέλη ΔΕΠ, το Διοικητικό προσωπικό και τους φοιτητές. Επίσης, συνεργάστηκε με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας και την Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου Πατρών:

1. για τη διενέργεια της αξιολόγησης των διδασκομένων μαθημάτων στο προπτυχιακό και το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017,
2. για τη συμπλήρωση και επεξεργασία των Απογραφικών Δελτίων για τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού, που αποτυπώνουν την ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ για το ημερολογιακό έτος 2016,
3. για τη συμπλήρωση και επεξεργασία ερωτηματολογίων από τα μέλη ΔΕΠ και ΕΔΠ για κάθε ένα από τα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών που δίδαξαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017.

Για τη συλλογή των εμπειρικών δεδομένων αλλά και τη συγκριτική ανάλυση και επεξεργασία τους αξιοποιήθηκαν τα ακόλουθα εργαλεία / πηγές:

- Οδηγός Σπουδών του τμήματος για το ακαδημαϊκό έτος 2015 – 2016
- αρχείο της γραμματείας του τμήματος
- εγχειρίδιο συλλογής δεδομένων Ετήσιων Εσωτερικών Εκθέσεων των ακαδημαϊκών μονάδων του Πανεπιστημίου Πατρών (Έκδοση ΜΟ.ΔΙ.Π. Πανεπιστημίου Πατρών)
- ερωτηματολόγια Αξιολόγησης των Μαθημάτων
- απογραφικά δελτία μαθημάτων και διδασκόντων
- πρακτικά συνεδριάσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας
- ανακοινώσεις και εκδηλώσεις του τμήματος όπως αποτυπώθηκαν από τους πίνακες ανακοινώσεων και τις ηλεκτρονικές σελίδες του ιστότοπου του τμήματος

- κανονισμοί λειτουργίας του ΠΠΣ και ΠΜΣ
- ιστοσελίδες μαθημάτων και η ηλεκτρονική εκπαιδευτική πλατφόρμα του Τμήματος και του Πανεπιστημίου
- συζητήσεις των μελών της ΟΜΕΑ
- προφορικά στοιχεία από συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ του τμήματος, προσωπικό της Γραμματείας και μέλη της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας καθώς και της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών.

2. Σύνθεση της ΟΜΕΑ και της αντίστοιχης υποστηρικτικής ομάδας

Η 49η Γ.Σ. του Τμήματος Φιλοσοφίας (28.08.17) όρισε ως μέλη της ΟΜΕΑ του Τμήματος τα ακόλουθα μέλη ΔΕΠ:

Κυριακή Γουδέλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Ιωάννη Ζεϊμπέκη, Αναπληρωτή Καθηγητή (συντονιστή ΟΜΕΑ)

Αικατερίνη Καλέρη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Μιχαήλ Παρούση, Αναπληρωτή Καθηγητή (Πρόεδρο του Τμήματος)

B. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Η Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Το τμήμα Φιλοσοφίας ανήκει στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, η οποία ιδρύθηκε στις 16.6.1989 και σε αυτήν εντάχθηκαν τα εξής τμήματα με το αντίστοιχο έτος ιδρύσεως: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, 1983, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, 1983 (μετονομάστηκε σε Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία), Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, 1989, Τμήμα Φιλολογίας, 1994, Τμήμα Φιλοσοφίας, 1999.

2. Κτίρια και χώροι διδασκαλίας

Το Τμήμα Φιλοσοφίας δεν διαθέτει ενιαίο κτίριο. Του έχουν παραχωρηθεί τρία κτίρια εξ ολοκλήρου (Κ22, Κ25, και πρόσφατα το Κ21) και ένα εξ ημισείας (το Κ35, που στεγάζει και εγκαταστάσεις του ΤΕΕΑΠΗ).

Το κτίριο Κ21 παραχωρήθηκε στο Τμήμα τον Ιούνιο του 2014. Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού 2016-17 το κτίριο ανακαινιζόταν και διαμορφωνόταν για τη νέα χρήση του ώστε να περιλαμβάνει πέντε νέα γραφεία και ένα αμφιθέατρο εξοπλισμένο για υπολογιστή και προβολέα.

Στα κτίρια Κ22, Κ25 και Κ35 στεγάζονται:

- η Τμηματική Βιβλιοθήκη 120 τ.μ., αίθουσα διαλέξεων και σεμιναρίων του μεταπτυχιακού προγράμματος 45 τ.μ. και γραφεία (Κ25),
- αίθουσα συνεδριάσεων 40 τ.μ. και γραφεία (Κ22),
- το Υπολογιστικό Κέντρο 65 τ.μ. (με 22 θέσεις, αντίστοιχο αριθμό υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα για τις ανάγκες εργαστηριακών μαθημάτων) και γραφεία διδασκόντων (Κ35).

Τα κτίρια και οι αίθουσες διδασκαλίας, κατά κανόνα με πρόσφατη πρόσβαση για άτομα με ειδικές ανάγκες, παρουσιάζουν συχνά προβλήματα συντήρησης και θέρμανσης. Αρκετές φορές προστίθενται δυσκολίες δικτυακής σύνδεσης λόγω έκτακτων καιρικών φαινομένων (ειδικά στο Κ35 όπου η δικτυακή σύνδεση κατά καιρούς παρουσιάζει αστάθεια), όπως και διαρροές στο Κ22. Ενώ η οροφή του Κ22 είχε επισκευαστεί, το 2016 εμφάνισε εκ νέου σημαντικές διαρροές από την οροφή προς αριθμό σημείων μέσα στο κτίριο. Η οροφή επισκευάστηκε εκ νέου την άνοιξη του 2016.

Στο Τμήμα έχουν παραχωρηθεί για τις ανάγκες των μαθημάτων οι εξής χώροι διδασκαλίας (σε μεγάλη απόσταση από τις βασικές εγκαταστάσεις όπου βρίσκονται η Γραμματεία και η Βιβλιοθήκη):

- 3 αμφιθέατρα της Πολυτεχνικής, χωρητικότητας περίπου 100 θέσεων το καθένα.

- 1 μεγάλη αίθουσα του Τμήματος Χημείας, χωρητικότητας περίπου 160 θέσεων.
- 2 μικρές αίθουσες, 30-50 ατόμων, όπου γίνονται σεμιναριακά μαθήματα.

Λόγω των αυξανόμενων αναγκών συνδιδασκαλίας μαθημάτων με άλλα Τμήματα της Σχολής, είχε αναφερθεί σε έγγραφο προς το Πανεπιστήμιο ότι επείγει να διαμορφωθεί και να διατεθεί μία μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας και εξετάσεων για 250 φοιτητές. Το 2016-17 χρησιμοποιήθηκαν για υποχρεωτικά μαθήματα και εξετάσεις το αμφιθέατρο ΑΑ στο κτίριο της Πρυτανείας και ένα αμφιθέατρο της ΒΥΠ.

3. Προσωπικό

Διοικητικό προσωπικό

Αυτή τη στιγμή εργάζονται στο Τμήμα: η Γραμματέας, 2 άτομα στη Γραμματεία, 2 άτομα στη Βιβλιοθήκη. Η αναλογία διοικητικών υπαλλήλων της γραμματείας προς φοιτητές/τριες είναι 1/380. Η αναλογία υπαλλήλων στην Τμηματική βιβλιοθήκη προς φοιτητές/τριες είναι 1/720. Η αναλογία διοικητικού προσωπικού προς μέλη ΔΕΠ είναι 5/12.

Μέλη ΔΕΠ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 υπηρέτησαν στο τμήμα 12 μέλη ΔΕΠ, η κατανομή των οποίων σε βαθμίδες παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

Πίνακας Α

Κατανομή μελών ΔΕΠ σε βαθμίδες

Βαθμίδα	Αριθμός	Ποσοστό
Καθηγητή	2	16,66 %
Αναπληρωτή Καθηγητή	5	41,66 %
Επίκουρου Καθηγητή	5	41,66 %
ΣΥΝΟΛΟ	12	100,00 %

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 δίδαξαν στο Τμήμα επτά (7) διδάσκοντες, κάτοχοι δ.δ., με συμβάσεις έργου στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την απόκτηση ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες (Φ. Βασιλείου, Σ. Κουλουμέντας, Μ. Παναγιωτάτου, Μ.

Παντούλιας, Ι. Πίσσης, Δ. Χριστιάς, Σ. Ψαρρού). Στο τμήμα επίσης υπηρετεί ένα μέλος ΕΔΠ, που ήταν σε άδεια ανατροφής τέκνου μέχρι τον Νοέμβριο 2016.

4. Φοιτητές

Ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών του τμήματος, για το προπτυχιακό επίπεδο σπουδών για το έτος αναφοράς είναι 1111 φοιτητές/τριες, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι επί πτυχίω φοιτητές. Η αναλογία μελών ΔΕΠ προς φοιτητές, κατά το έτος αναφοράς, είναι 1/92. Ο αριθμός των εισαχθέντων φοιτητών του Τμήματος παρουσιάζεται στον Πίνακα 2 με ανάλυση ως προς τη διαδικασία εισαγωγής τους. Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 φοιτούσαν 23 φοιτητές/τριες. Ο αριθμός των υποψηφίων διδακτόρων ήταν 22.

Πίνακας Β

Νεοεισαχθέντες φοιτητές σε προπτυχιακό επίπεδο σπουδών

Εισαχθέντες	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Εισαγωγικές εξετάσεις	188	208	183	176	167	165
Μετεγγραφές προς το τμήμα			4	1	4	8
Μετεγγραφές από το τμήμα		2	54	36	35	49
Κατατακτήριες εξετάσεις	12	11	7	5	12	9
Άλλες κατηγορίες	7			1	1	1
ΣΥΝΟΛΟ	207	217	140	147	149	134

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κατά το έτος 2016-2017 λειτούργησε το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών που τέθηκε σε ισχύ το 2013-2014, οι στόχοι του οποίου αναλύθηκαν στην ΕΑΕ 2014-15, στην 4ετή έκθεση και στον φάκελο της Εξωτερικής αξιολόγησης.

1. Οργάνωση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Βαρύτητα – Διδακτικές μονάδες – Μονάδες ECTS ανά κατηγορία μαθημάτων

Κατηγορία μαθημάτων Α1, Β, Γ2 και Δ: τρίαωρα μαθήματα. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και σε 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Α2 και Α3: τρίαωρα μαθήματα με τρίαωρα υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια (κατηγ. Ε2). Αντιστοιχούν σε 7 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Γ1: τρίαωρα εργαστήρια. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και 10 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Ε1: δίωρο, υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής. Αντιστοιχεί σε 2 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων:

ΣΤ1: Η διπλωματική εργασία υποκαθιστά τρία κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα κατηγορίας Γ2). Απαιτεί προετοιμασία κατ' ελάχιστον ενός εξαμήνου. Αντιστοιχεί σε 9 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

ΣΤ3: Η Πρακτική άσκηση υποκαθιστά ένα μάθημα κατηγορίας Γ2. Αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Το ΠΠΣ του Τμήματος Φιλοσοφίας προβλέπει:

17 υποχρεωτικά μαθήματα πανεπιστημιακών παραδόσεων φιλοσοφίας, δύο από τα οποία συνοδεύονται από υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια,

2 εργαστηριακά μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων)

13 κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας που μπορούν να διδαχθούν είτε με μορφή πανεπιστημιακών παραδόσεων είτε με την μορφή σεμιναρίου,

3 υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων,

6 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων

1 υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής.

Περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα διπλωματικής εργασίας που αντικαθιστά τρία (3) κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας· τη δυνατότητα υποστήριξης μαθημάτων με ασκήσεις και φροντιστήρια· και τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης η οποία αντικαθιστά ένα κατ' επιλογήν μάθημα φιλοσοφίας.

Πίνακας Γ

Προσφερόμενα μαθήματα στο Προπτυχιακό Π.Σ. κατά το Ακαδ. Έτος 2016-2017

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΕ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ Α- ΣΚΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΠΤΥΧΙΟ
1	Α	4			1*	4
	Β	4	2			6
2	Γ	4	1			5
	Δ	4			1*	4
3	Ε	1	1	3		5
	ΣΤ	2		4		6
4	Ζ	1		5		6
	Η	2		4		6
ΣΥΝΟΛΟ		22	4	16	2	42

* Τα παραπάνω εργαστήρια δεν αποτελούν αυτόνομα μαθήματα.

2. Δομή Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στην αγγλική γλώσσα

Department of Philosophy: Degrees offered

Undergraduate: Ptychion (four-year degree)

Post-Graduate: PDS

Doctorate Diploma: DD

PROGRAMME OF STUDIES

General information

The education system in Greece is based on semesters. There are two semesters per academic year. The first (autumn) semester begins in October and ends in January. Classes for the second (spring) semester resume February and last until June. A student formally needs 8 semesters (4 years) of studying in order to graduate, that is to obtain the Diploma (Ptychion, in Greek) in Philosophy. During each semester a student has to follow ca. 6 courses with a total of around 18 hrs attendance per week.

A course may consist of only lectures or only seminars or both lectures and seminars. Some courses are compulsory (C) and other courses are optional (O) which can be chosen by the students according to their special interests. The latter are designated in the **Course Summary Table** as Options (O) and the minimum number of courses each student should opt for is also indicated therein. The optional courses offered in our Department in Semesters V & VII are grouped together as well as the optional courses offered in semesters VI & VIII. Students can choose to attend courses from those two groups in their third or in their fourth year of study. But courses from the first group are offered only in autumn semesters, while courses from the second group are offered only in spring semesters. A further category of courses in the Programme of Studies are the ones labelled 'Compulsory Options' (indicated in the list below as C/O). Students have to attend and be successfully examined on a certain number of courses from the categories of C/O, but they can choose what particular courses they wish to attend. Another division in the courses offered in the Department of Philosophy is between Philosophical (in the course code system they are indicated as Phil) and non- philosophical (in the course code system they are indicated as NPhil). The non-philosophical courses include a variety of subjects such as ancient greek language, ancient greek texts, ancient greek literature, byzantine and modern greek literature, european and greek history, latin language, linguistics, and educational studies. The total number of courses for which a student must register and be successfully examined in order to get a Diploma (ptychion) from the Department of Philosophy is 47. Students have to choose 12 non-philosophical courses and be successfully examined on them. The rest of the courses are philosophical and they include courses that are compulsory, optional and compulsory options.

In most courses taught there is no formal assessment throughout the semester. In rare cases, lecturers offer partial exams within the semester and the grades obtained at these exams are taken into account

in the final mark. Courses are only offered in the Greek language. Lecturers teach the related material based on Greek textbooks. Therefore, Greek students study from these textbooks, which are offered for free by the Greek State. ERASMUS students who are not able to study from greek textbooks can use texts in another european languages with similar content which can be provided by the Departmental Library.

Students, during their final year, in addition to the courses they follow, may have the option of carrying out a short research project in the form of a written essay, called Diploma Work (B.A. thesis), under the supervision of a member of the teaching staff, replacing three optional philosophical courses. A grade is then assigned to the student by two examiners reflecting the overall performance of the student. This grade should be at least 5 out of ten.

Students are considered to have successfully passed a course only when they have acquired at least the grade of 5/10 in the end of term exams. Exams are offered to the students at the end of each semester and there is a further examination in September. Students complete their studies when they pass all the required courses in the curriculum.

The number of credits assigned to each course is set by provisions of the Law for Higher Education which states that 1 credit corresponds to 1 lecture hour per week per semester, whereas for other courses (e.g. seminars and labs), 1 credit corresponds to 1-3 hours per week per semester. The credits the students collect during their study period in the Greek Universities, and the associated grades, are taken into account for the calculation of their final mark. For this calculation another factor has been introduced by Law which is called "weighing" factor. Thus, the final grade with which a student is graduated is the mean value of grades obtained for each course multiplied by the associated weighing factor. Thus, taking into account our higher education system as it was briefly described above, the basic requirement of the ECTS system for 30 credits for each semester was met in our Department by initially assigning for each 1 hr of lecture, seminar and lab work per week and per semester, 1 ECTS credit. Additional ECTS credits were then added to those of the courses which are considered as the most hard to be passed by the students, that is those requiring higher student workload. Because a Diploma Work is equivalent to three Philosophical Options (approx. half of the courses of a semester) the department assigns 9 ECTS credits to a successfully examined Diploma Work.

ERASMUS students, who have studied for at least a year in our institution can be considered as candidates for obtaining the Diploma (Ptychion) in Philosophy offered by our Department for undergraduate studies. The ERASMUS Committee of our Department dealing with the recognition of studies carried out abroad will consider the students' transcript of records and their performance at our Department. Courses successfully completed abroad will then be correlated to those in Patras. If there is no need for additional courses to be taken by the student in Patras in order to fulfill the requirements imposed by our curriculum, this committee will propose to the General Assembly of the Department of offering our Diploma (Ptychion) to that particular student. Otherwise, the student will have to attend and successfully pass all those courses which are needed to complete our

curriculum. Following graduation, it is possible for a student to follow graduate studies leading to either a Postgraduate Diploma of Specialization (PDS) or a doctorate degree (D.D.). The PDS involves two years of studies. During the first year the candidate follows ca.4 courses in total (2 courses each semester) and has to pass the exams associated with these courses. Exams take place at the end of each semester. In some cases there might be partial exams during the courses. The minimum passing grade is 5 out of 10. Repeat exams for both semesters take place in September. During the second year the student has to register to three courses which s/he can choose from a range of options and be successfully examined on them. In addition, during the second year the student carries out a short research project (PDS dissertation) and has to be successfully examined on it.

For the doctorate degree, a supervisory three-member committee is assigned upon the approval of the Department and the graduate student conducts research under the direction of the chairman of the supervisory committee. The average time required for the doctorate degree is four years.

PROGRAMME PLAN

Undergraduate Studies: COURSE SUMMARY TABLE

UNDERGRADUATE PROGRAM OF STUDIES IN PHILOSOPHY

1ST YEAR

1ST SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Introduction to Philosophy	3	5
2	Modern Political Philosophy	3	5
3	Logic	4	15
	Logic Tutorial	3	
Required other disciplines			
4	Education Science I	3	5

	Semester: 30
--	---------------------

2ND SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Plato	3	5
2	Ancient Greek moral and political philosophy	3	5
3	Epistemology and Metaphysics I	3	5
4	Humanities computer workshop	2	5
Elective other disciplines (2 nd Semester)			
5	Elective course in another discipline	3	5
6	Elective course in another discipline	3	5
			Semester: 30

2ND YEAR

3RD SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Aristotle: Epistemology and Metaphysics	3	5
2	Modern Moral Philosophy	3	5
Elective philosophy			
3	Reading workshop I: Ancient Philosophy	3	10
	Reading workshop I		

	Reading workshop I		
	Reading workshop I		
	Elective other discipline		
4	Ancient Greek Literature	3	5
	Ancient Greek Language I		
	Ancient Greek Language II		
Required other disciplines			
5	Education Science II	3	5
			Semester: 30

4TH SEMESTER

No	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Kant	3	5
2	Hermeneutics and Phenomenology	3	5
3	Analytic Philosophy II: Philosophy of Language	3	5
4	Philosophical topics: Knowledge and reality in Plato and Aristotle	4	15
	Philosophical topics Tutorial	3	
			Semester: 30

3RD YEAR

5TH SEMESTER

No	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Epistemology and Metaphysics II	3	5
Elective philosophy			
2	Reading workshop II: Modern Philosophy	3	10
	Reading workshop II Modern Philosophy A		
	Reading workshop II Modern Philosophy B		
	Reading workshop II Modern Philosophy C		
	Reading workshop II Modern Philosophy D		
Elective philosophy options (3 rd and 4 th year)			
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
Elective other disciplines			
5	Elective course in another discipline	3	5
			Semester: 30

6TH SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			

1	Contemporary practical philosophy	3	5
2	Analytic philosophy III: epistemology	3	5
Elective philosophy options (3 rd and 4 th year)			
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
5	Philosophy option	3	5
Elective other disciplines			
6	Elective in another discipline	3	5
			Semester: 30

4TH YEAR

7TH SEMESTER

No	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	Aesthetics	3	5
Elective philosophy options (3 rd and 4 th year)			
2	Philosophy option	3	5
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
5	Philosophy option		
Elective other disciplines			
6	Elective in another discipline	3	5
			Semester: 30

8TH SEMESTER

No.	Course Title	Credits	ECTS
Required philosophy			
1	19th and 20th Century Philosophy	3	5
Required other disciplines			
2	Ancient Greek Literature I		
Elective philosophy options (3 rd and 4 th year)			
3	Philosophy option	3	5
4	Philosophy option	3	5
5	Philosophy option	3	5
6	Philosophy option	3	5
			Semester: 30

Optional replacements for elective philosophy courses

7th and 8th semester: The undergraduate thesis replaces 3 elective philosophy courses.

7th semester: One tutorial course replaces one elective philosophy course (pending approval).

3. Κανονισμός που διέπει το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών και το εξεταστικό σύστημα.

3.1. Κανονισμός Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1. Προϋποθέσεις εισαγωγής

Η εισαγωγή στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του τμήματος γίνεται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τρεις τρόπους:

1. Για μαθητές Λυκείου, μέσω συμμετοχής των υποψηφίων στις Πανελλήνιες εξετάσεις.
2. Για όσους έχουν ήδη ένα τίτλο σπουδών από άλλο ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ, μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων.

3. Άτομα που εμπίπτουν σε ειδικές κατηγορίες εισάγονται στο τμήμα χωρίς εξετάσεις και μέχρι ποσοστού 5% επί του συνόλου του αριθμού των εισακτέων φοιτητών.

3.1.2. Δομή των σπουδών / κανονισμός σπουδών

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το (νέο) Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος τέθηκε σε ισχύ το ακαδημαϊκό έτος 2013-14. Το ΠΠΣ Φιλοσοφίας αναπτύσσεται σε οκτώ εξάμηνα σπουδών. Περιλαμβάνει 42 μαθήματα για την απόκτηση πτυχίου, τα οποία αντιστοιχούν σε 133 διδακτικές μονάδες και σε 240 μονάδες ECTS ισοκατανεμημένες στα οκτώ εξάμηνα σπουδών (30 μονάδες ECTS ανά εξάμηνο).

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΠΣ του Τμήματος Φιλοσοφίας προβλέπει:

17 υποχρεωτικά μαθήματα πανεπιστημιακών παραδόσεων φιλοσοφίας, δύο από τα οποία συνοδεύονται από υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια,

2 εργαστηριακά μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων)

13 κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας που μπορούν να διδαχθούν είτε με μορφή πανεπιστημιακών παραδόσεων είτε με την μορφή σεμιναρίου,

3 υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων,

6 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων

και 1 υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής.

Περιλαμβάνει επίσης τη δυνατότητα διπλωματικής εργασίας που αντικαθιστά 3 κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας, τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης, η οποία αντικαθιστά ένα κατ' επιλογήν μάθημα φιλοσοφίας, και τη δυνατότητα υποστήριξης μαθημάτων με ασκήσεις και φροντιστήρια.

A. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

A1. Πανεπιστημιακές παραδόσεις

Στόχος των μαθημάτων αυτών είναι ο φοιτητής να αποκτήσει την απαραίτητη βασική στοιχειώση και βασικό προσανατολισμό στο πεδίο της φιλοσοφίας. Θεματικά τα μαθήματα αυτά έχουν οριστεί ώστε α) να δίνουν μια επαρκή εποπτεία για τους πλέον κομβικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας, β) να οδηγούν τον φοιτητή έως και τις σύγχρονες φιλοσοφικές τάσεις και γ) να τον προσανατολίζουν στους βασικότερους κλάδους της φιλοσοφίας.

A2: Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την επιστημονική προσέγγιση, ανάλυση, επεξεργασία και παρουσίαση φιλοσοφικών θεματικών. Για το σκοπό αυτό, το συγκεκριμένο μάθημα **εστιάζει στην συζήτηση ενός επιμέρους φιλοσοφικού ζητήματος**, το οποίο μελετάται συστηματικά βάσει επιλεγμένης βιβλιογραφίας. Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο (βλ. πιο κάτω).

Για τους φοιτητές με έτος εισαγωγής μετά το 2011/12 επιτυχής παρακολούθηση μαθήματος Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων (μάθημα+εργαστήριο) είναι προαπαιτούμενο για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

A3: Μαθήματα Λογικής

Τα μαθήματα αυτά θεωρούνται μαθήματα προπαιδείας για την φιλοσοφική ανάλυση και την ορθολογική οικοδόμηση φιλοσοφικών επιχειρημάτων και της σκέψης γενικότερα. Ταυτόχρονα εισάγουν στον φιλοσοφικό κλάδο της λογικής. Το μάθημα συνοδεύεται από υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο (βλ. πιο κάτω). Η βαθμολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στο μάθημα της λογικής προκύπτει από συμφητισμό του βαθμού στο κυρίως μάθημα και στο εργαστήριο.

B. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να παρακολουθήσουν τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα **άλλων επιστημονικών πεδίων**, τα οποία προσφέρονται από το ίδιο το Τμήμα ή από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών. Τα μαθήματα αυτά είναι:

Παιδαγωγικά I

Παιδαγωγικά II

Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία

Τα μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων υποχρεωτικά και υποχρεωτικά κατ'επιλογήν (βλ. πιο κάτω) προεκτείνουν το περιεχόμενο των σπουδών προς την κατεύθυνση των επιστημονικών κλάδων που συμπεριλαμβάνει το επαγγελματικό προφίλ το οποίο κατοχυρώνουν οι σπουδές φιλοσοφίας στην ελληνική Μέση Εκπαίδευση. Αντιστοιχούν σε γνωστικά αντικείμενα που υπάγονται στον κλάδο ΠΕ02 των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και σε μαθήματα παιδαγωγικής. Στόχος των μαθημάτων αυτών είναι η εξασφάλιση τυπικών προϋποθέσεων παιδαγωγικής κατάρτισης αφ'ενός και αφ'ετέρου η στοιχείωση των φοιτητών φιλοσοφίας στα περιεχόμενα και την μεθοδολογία των επιστημονικών αυτών κλάδων σε βασικό επίπεδο.

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Γ1: Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων:

Ο χαρακτήρας των μαθημάτων είναι εργαστηριακός με κύριο στόχο την μεθοδολογική κατάρτιση των φοιτητών για μια αυτοδύναμη, επιστημονικά δόκιμη προσέγγιση πρωτογενών φιλοσοφικών κειμένων και την εξάσκησή τους στις απαραίτητες για τον σκοπό αυτόν πρακτικές και δεξιότητες:

α) οι φοιτητές ασκούνται πρακτικά, βάσει επιλεγμένων κειμένων, στην ανάλυση του φιλοσοφικού λόγου, στον προσδιορισμό του περιεχομένου των φιλοσοφικών εννοιών του κειμένου, στην δυνατότητα διάκρισης, ανασυγκρότησης και αποτίμησης της εξηγητικής δύναμης των επιχειρημάτων του και στην κατανόηση των φιλοσοφικών θέσεων που διατυπώνονται σε αυτό. Στο πλαίσιο αυτό εμπεδώνουν πρακτικά την σημασία κρίσιμων για μια δόκιμη φιλοσοφική ερμηνεία παραγόντων όπως είναι η ενδοκειμενική και διακειμενική συνοχή, η ιστορικότητα των κειμένων και των θεωριών, οι θεωρητικές αναφορές και διαθεωρητικές σχέσεις κλπ.

β) οι φοιτητές ασκούνται πρακτικά στην χρήση και αξιοποίηση των διαθέσιμων για τους σκοπούς του μαθήματος υποστηρικτικού επιστημονικού υλικού, όπως είναι ειδικά έργα αναφοράς, φιλοσοφικά λεξικά, ιστορικά γλωσσικά λεξικά, ευρετήρια, ηλεκτρονικές πηγές, χρήση της βιβλιοθήκης καθώς και επιλεγμένη βασική βιβλιογραφία για την άντληση της απαιτούμενης πληροφορίας.

γ) Εν τέλει οι φοιτητές μαθαίνουν να εξάγουν φιλοσοφική γνώση από πρωτογενές υλικό και ασκούνται στην ανάπτυξη γραπτού επιστημονικού φιλοσοφικού λόγου.

Κανονισμός Εργαστηρίων ΑΦΚ

Στα Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων η παρακολούθηση των μαθημάτων, η κατ' οίκον προετοιμασία των φοιτητών και η παρουσίαση εργασιών στις συνεδριάσεις του μαθήματος είναι υποχρεωτική. Ο φοιτητής/ήτρια δεν επιτρέπεται να απουσιάσει πάνω από τρεις (3) φορές από τις συνεδριάσεις του μαθήματος, σε περίπτωση περισσοτέρων των τριών απουσιών ο φοιτητής δεν μπορεί να βαθμολογηθεί στο μάθημα αυτό. Η βαθμολόγηση της επίδοσης των φοιτητών γίνεται με την παράδοση εργασιών εντός διδακτικής διαδικασίας και με τελική δοκιμασία δεξιοτήτων ή αποκλειστικά με την παράδοση γραπτών εργασιών.

Οι φοιτητές **επιλέγουν υποχρεωτικά** ένα μάθημα από κάθε ομάδα Εργαστηρίων Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων και έχουν δικαίωμα να επιλέξουν άλλο μάθημα της ομάδας σε περίπτωση που δεν επιτύχουν τους στόχους του μαθήματος (= δεν περάσουν το μάθημα στην κανονική και την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου) κατά την επόμενη δήλωση του μαθήματος.

Γ.2 Κατ' επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (παραδόσεις ή σεμινάρια) 3ου και 4ου έτους

Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται στους τριτοετείς και τεταρτοετείς φοιτητές. Σκοπό έχουν να επιτρέψουν στον φοιτητή να επεκταθεί σε πεδία η/και να εμβαθύνει σε φιλοσοφικά ζητήματα σύμφωνα με τα ειδικότερα ενδιαφέροντά του. Θεματικά τα μαθήματα αυτά καλύπτουν σημαντικούς σταθμούς της ιστορίας της φιλοσοφίας καθώς και κεντρικά ζητήματα της συστηματικής φιλοσοφίας, που ολοκληρώνουν το πρόγραμμα των προπτυχιακών σπουδών. Ο ώριμος φοιτητής 3^{ου} και 4^{ου} έτους έχει εδώ την δυνατότητα να δώσει τις δικές του εμφάσεις διαμορφώνοντας το ιδιαίτερό του

επιστημονικό προφίλ. Τα κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3^{ου} και 4^{ου} έτους μπορούν να προσφέρονται είτε με την μορφή πανεπιστημιακών παραδόσεων είτε με την μορφή σεμιναριακών μαθημάτων.

Συνολικά οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους **δεκατρία (13)** μαθήματα από αυτήν την υποκατηγορία μαθημάτων.

Προαπαίτηση

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3ου και 4ου έτους **μόνο εάν έχουν ήδη εξετασθεί επιτυχώς σε πέντε (5) από τα δεκατρία (13) υποχρεωτικά φιλοσοφικά μαθήματα των τεσσάρων (4) πρώτων εξαμήνων σπουδών.**

Για τους **από κατατακτήριες εξετάσεις φοιτητές** προαπαιτείται επιτυχία σε **τέσσερα (4) υποχρεωτικά** μαθήματα φιλοσοφίας Α' έως Δ' εξαμήνου για να μπορούν να δηλώσουν κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας.

Κανονισμός σεμιναρίων

Τα **σεμινάρια** αποτελούν ειδική κατηγορία των κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας. Για την παρακολούθησή τους εγγράφονται κατ' ανώτατο όριο δεκαπέντε (15) φοιτητές/τριες με την εξής διαδικασία: κατά την περίοδο των εξετάσεων (Σεπτεμβρίου ή Φεβρουαρίου, ανάλογα με το εξάμηνο στο οποίο προσφέρεται το μάθημα), οι φοιτητές/τριες δηλώνουν το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν στο σεμινάριο και γίνονται αποδεκτοί ή μη μετά από προσωπική συνέντευξη με τον διδάσκοντα (ο οποίος λαμβάνει υπόψη του τη δυνατότητα χρήσης ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας, την επίδοση στα μαθήματα και ιδιαίτερα στα συναφή με το θέμα του σεμιναρίου ή σε προαπαιτούμενα, τα οποία ορίζει για το σεμινάριο, τη χρήση Η/Υ κ.ο.κ.). Κατά την έναρξη του εξαμήνου ο διδάσκων καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος κατάλογο με τους φοιτητές που έγιναν δεκτοί να συμμετάσχουν στο σεμινάριο.

Η επίδοση του φοιτητή στα σεμιναριακά μαθήματα αξιολογείται βάσει γραπτής εργασίας έκτασης περίπου 4.000 λέξεων, η οποία παρουσιάζεται υποχρεωτικά στο σεμινάριο και παραδίδεται σε τελική μορφή κατά την περίοδο των εξετάσεων.

Στα σεμινάρια η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική: για να παραδώσουν εργασία οι φοιτητές, δεν πρέπει να έχουν απουσιάσει από περισσότερες από τρεις (3) συνεδριάσεις του μαθήματος.

Δ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ

Πέραν των τριών υποχρεωτικών μαθημάτων άλλων επιστημονικών πεδίων (βλ. πιο πάνω) οι φοιτητές/τριες οφείλουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά ακόμη έξι (6) μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων κατ' επιλογήν. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι φοιτητές μπορούν να δημιουργήσουν κατά τα επιστημονικά ενδιαφέροντά τους ή τον επαγγελματικό τους σχεδιασμό πεδία ισχυρότερης εστίασης και ειδίκευσης επικεντρώνοντας τις επιλογές τους σε

συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα του κλάδου ΠΕ02 ή να συνδυάσουν τις επιλογές αυτών των αντικειμένων με τα μαθήματα φιλοσοφίας ή να πλαισιώσουν τις φιλοσοφικές τους σπουδές με συναφή πεδία και γενικά να διαμορφώσουν και να ολοκληρώσουν εξατομικευμένα τις σπουδές τους. Στα μαθήματα αυτά συγκαταλέγονται ισοδύναμα και μαθήματα ξένης γλώσσας.

Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν από έναν κατάλογο μαθημάτων, τα οποία προσφέρονται από το ίδιο το Τμήμα ή από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών κατανεμημένα σε εξάμηνα σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.

Ε.1 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Το εργαστήριο πληροφορικής σκοπό έχει να εξασκήσει τους φοιτητές στην χρήση νέων τεχνολογιών ως πρακτικών απαραίτητων εργαλείων για τις σπουδές αλλά και την επιστήμη τους. Στα πλαίσια του εργαστηρίου οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με εργαλεία που χρησιμοποιούνται (α) για την έρευνα στο πεδίο των ανθρωπιστικών επιστημών και (β) για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της. Σε σχέση με το (α) οι φοιτητές/τριες θα ασκηθούν στη χρήση μηχανών αναζήτησης και διαχείρισης βιβλιογραφίας, στην αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων φιλοσοφικών κειμένων, στην εύρεση και αξιολόγηση διαδικτυακών πηγών. Σε σχέση με το (β) οι φοιτητές/τριες θα ασκηθούν στη χρήση κειμενογράφου, προετοιμασία παρουσιάσεων με διαφάνειες, στην κατασκευή εννοιακών χαρτών, και άλλα εργαλεία παρουσίασης.

Το Εργαστήριο Πληροφορικής έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα και αντιστοιχεί σε διδακτικές μονάδες για την απόκτηση του πτυχίου. Για το μάθημα αυτό δεν προβλέπονται επαναληπτικές εξετάσεις.

Ε.2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΣΥΝΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Τα εργαστήρια που συνοδεύουν υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας ανήκουν στην κατηγορία των υποχρεωτικών πρακτικών εργαστηρίων του προγράμματος σπουδών και είναι τα εργαστήρια «Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων» και «Λογικής». Είναι μαθήματα πρακτικής εμπέδωσης γνώσεων και διδασκαλίας δεξιοτήτων που εξαρτώνται θεματικά από το ομώνυμο μάθημα και αποτελούν ενιαία διδακτική ενότητα με αυτό. Υπεύθυνος της ενιαίας διδακτικής ενότητας (του «μαθήματος») είναι ο διδάσκων του υποχρεωτικού μαθήματος, ο οποίος καθορίζει σε συνεργασία με τον διδάσκοντα του εργαστηρίου την θεματική και το περιεχόμενο του εργαστηρίου.

Η παρακολούθηση των εργαστηρίων είναι υποχρεωτική, δηλαδή δεν επιτρέπεται η απουσία σε περισσότερα από τρία (3) μαθήματα του εργαστηρίου και δεν βαθμολογούνται φοιτητές που υπερβαίνουν τον αριθμό των τριών απουσιών. Για τα εργαστηριακά μαθήματα δεν προβλέπονται επαναληπτικές εξετάσεις.

Η επίδοση των φοιτητών στα συναρτώμενα εργαστήρια συνυπολογίζεται μαζί με την επίδοσή τους στο κυρίως μάθημα για τον τελικό βαθμό του μαθήματος, σε ποσοστό που καθορίζεται για το κάθε εργαστήριο ξεχωριστά. Ο υπεύθυνος του εργαστηρίου αξιολογεί με δική του ευθύνη τις επιδόσεις των φοιτητών και παραδίδει την αξιολόγησή του σε υπογεγραμμένο πίνακα στον υπεύθυνο του

ενιαίου μαθήματος. Ο υπεύθυνος του μαθήματος εκδίδει και υπογράφει το τελικό βαθμολόγιο, επισυνάπτοντας απαραίτητως τους υπογεγραμμένους πίνακες των επί μέρους βαθμολογήσεων στην εξέταση του μαθήματος και στο εργαστήριο. Ο βαθμός του εργαστηρίου σε περίπτωση επιτυχίας ισχύει και για την επόμενη εξεταστική. Εντούτοις, αποτυχία στο μάθημα (βαθμός κάτω του 5) σε όλες τις εξεταστικές περιόδους της ακαδημαϊκής χρονιάς που δηλώνεται, συνεπάγεται επανάληψη και του εργαστηρίου.

Εργαστήριο Λογικής

Το εργαστήριο Λογικής κατ' αντιστοιχίαν προς την ύλη του μαθήματος προσφέρει την πρακτική εξάσκηση και εμπέδωση των εννοιών του μαθήματος μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, λύσεων προβλημάτων και συχνών δοκιμασιών, στις οποίες υποχρεωτικά συμμετέχουν όλοι οι φοιτητές ανά ομάδες.

Εργαστήριο Επεξεργασίας Φιλοσοφικών Θεμάτων

Στόχος του εργαστηρίου είναι αφ' ενός η πρακτική εξάσκηση του φοιτητή σε μικρές ομάδες στην μελέτη, κατανόηση και γραπτή παρουσίαση επιστημονικής φιλοσοφικής βιβλιογραφίας, συναφούς με την θεματική του κυρίως μαθήματος, με την καθοδήγηση και την υποστήριξη υπεύθυνου για το εργαστήριο ειδικού διδακτικού προσωπικού. Επί πλέον ο φοιτητής διδάσκεται και εξασκείται σε επιστημονικές τεχνικές (π.χ. βιβλιογραφική έρευνα) καθώς και στις μορφολογικές προδιαγραφές της συγγραφής επιστημονικής εργασίας.

ΣΤ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΣΤ.1 ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επόπτης διπλωματικής εργασίας (ΔΕ): η ΔΕ εποπτεύεται από ένα διδάσκοντα (μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ή Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό). Εφόσον το θέμα της εργασίας είναι διεπιστημονικό, επιτρέπεται να οριστεί και δεύτερος επόπτης (εκτός Τμήματος αλλά εντός του Παν/μίου Πατρών). Οι διδάσκοντες μπορούν να αναλαμβάνουν ανά ακαδημαϊκό έτος την παρακολούθηση έως πέντε (5) ΔΕ.

Προϋποθέσεις ανάθεσης ΔΕ: Η ανάληψη της εποπτείας μιας ΔΕ εναπόκειται στην διακριτική ευχέρεια του διδάσκοντος. Ελάχιστοι όροι, ωστόσο, για την εκπόνηση μιας ΔΕ είναι οι εξής: χρήση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, χρήση Η/Υ κλπ.

Προαπαιτήσεις: Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής **πριν από το 2011/12**: Βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης του **φροντιστηρίου εκπόνησης επιστημονικής εργασίας**. Το φροντιστήριο αυτό αντιστοιχείται για τους φοιτητές αυτής της κατηγορίας με το **εργαστήριο επεξεργασίας φιλοσοφικών θεμάτων**, για την επιτυχή παρακολούθηση του οποίου λαμβάνουν σχετική βεβαίωση.

Για όλους τους φοιτητές με έτος εισαγωγής **μετά το 2011/12**: Επιτυχής εξέταση στο μάθημα «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων» βάσει στοιχείων της καρτέλας του φοιτητή.

Χρόνος δήλωσης ΔΕ: Η ΔΕ ανατίθεται το νωρίτερο στο ΣΤ' εξαμήνο σπουδών με σχετική αίτηση που κατίθεται από τον φοιτητή στην γραμματεία υπογεγραμμένη από τον επιβλέποντα καθηγητή και η διάρκεια προετοιμασίας της είναι κατ' ελάχιστον έξι μήνες, δηλαδή δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται προς κρίση σε διάστημα μικρότερο των έξι μηνών από τη στιγμή της κατάθεσης της σχετικής αίτησης στην Γραμματεία.

Οι φοιτητές καλούνται να εκφράζουν την πρόθεσή τους για εκπόνηση ΔΕ κατά το ΣΤ' εξαμήνο, ώστε να έχουν επαρκή χρόνο για την ολοκλήρωσή της. Αφού έχουν τη σύμφωνη γνώμη ενός διδάσκοντα, οφείλουν να καταθέσουν στη Γραμματεία σχετική αίτηση.

Εξέταση ΔΕ: Η ΔΕ εξετάζεται από τον επόπτη και έναν επιπλέον διδάσκοντα. Η εξέταση ανακοινώνεται στο Τμήμα μια εβδομάδα νωρίτερα και είναι δημόσια.

Αντιστοιχία με μαθήματα:

Για όλους τους φοιτητές με έτος εισαγωγής από το 2006-07 και εξής η διπλωματική εργασία αντιστοιχείται και αντικαθιστά **τρία (3) κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας** 3ου και 4ου έτους και ισοδυναμεί με 9 δ.μ. και 15 μονάδες ECTS.

Για τους εισαχθέντες των ακαδημαϊκών ετών 1999-2000 έως 2005-2006 η διπλωματική εργασία αντιστοιχείται και αντικαθιστά **δύο (2) κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας** 3ου και 4ου έτους **και ένα (1) επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων** 3ου και 4ου έτους.

ΣΤ.2 ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Για ορισμένα μαθήματα του ΠΠΣ, ιδιαίτερα για μαθήματα του τύπου των πανεπιστημιακών παραδόσεων, μπορεί να προβλεφθούν ειδικά φροντιστηριακά μαθήματα και ασκήσεις. Τα μαθήματα αυτά σκοπό έχουν την διδακτική ενίσχυση του μαθήματος για την καλύτερη εξασφάλιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων μέσω μιας στενότερης διδακτικής υποστήριξης των φοιτητών σε μικρές ομάδες. Μπορούν να διδαχθούν είτε από μέλη ΔΕΠ, είτε από μέλη έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού, είτε από μέλη ΕΔΙΠ, είτε από μεταπτυχιακούς φοιτητές ιδιαίτερα του Β' κύκλου σπουδών.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Βαρύτητα – Διδακτικές μονάδες – Μονάδες ECTS ανά κατηγορία μαθημάτων

Κατηγορία μαθημάτων Α1, Β, Γ2 και Δ: τρίαωρα μαθήματα. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και σε 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Α2 και Α3: τρίαωρα μαθήματα με τρίαωρα υποχρεωτικά πρακτικά εργαστήρια (κατηγ. Ε2). Αντιστοιχούν σε 7 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Γ1: τρίαωρα εργαστήρια. Αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές μονάδες και 10 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων Ε1: δίωρο, υποχρεωτικό πρακτικό εργαστήριο πληροφορικής. Αντιστοιχεί σε 2 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Κατηγορία μαθημάτων:

ΣΤ1: Η διπλωματική εργασία υποκαθιστά τρία κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας (μαθήματα κατηγορίας Γ2). Απαιτεί προετοιμασία κατ'ελάχιστον ενός εξαμήνου. Αντιστοιχεί σε 9 διδακτικές μονάδες και 15 μονάδες ECTS.

ΣΤ3: Η Πρακτική άσκηση υποκαθιστά ένα μάθημα κατηγορίας Γ2. Αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες και 5 μονάδες ECTS.

Διευκρινήσεις κανονισμού μαθημάτων για τα έτη σπουδών μεταβατικής εφαρμογής του νέου ΠΠΣ.

Για όλους τους εγγεγραμμένους φοιτητές/ήτριες

- Για όλους τους ήδη εγγεγραμμένους φοιτητές παύει να ισχύει ο περιορισμός υποχρεωτικής επιλογής δύο τουλάχιστον μαθημάτων από κάθε μια από τέσσερις θεματικές περιοχές για τα κατ'επιλογήν μαθήματα 3^{ου}-4^{ου} έτους, που ίσχυε στο παλαιό ΠΠΣ: τα κατ'επιλογήν μαθήματα φιλοσοφίας 3^{ου}-4^{ου} έτους επιλέγονται στο εξής ελεύθερα κατά τα ενδιαφέροντα των φοιτητών.
- Για όλους τους ήδη εγγεγραμμένους φοιτητές παύει να ισχύει η ρύθμιση 9 προαπαιτούμενων από τα 11 υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας Α' έως και Γ' εξαμήνου για να έχουν δικαίωμα να δηλώσουν φιλοσοφικά μαθήματα επιλογής 3^{ου}/4^{ου} έτους.
- Αντί αυτής της ρύθμισης που ίσχυε στο παλαιό ΠΠΣ, στο εξής για τη δήλωση κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας 3^{ου}/4^{ου} έτους ισχύει για όλους η **προαπαίτηση πέντε (5) μαθημάτων** και ειδικά για τους φοιτητές από κατατακτήριες **τεσσάρων (4) μαθημάτων** από τα **υποχρεωτικά μαθήματα φιλοσοφίας του Α' έως και Δ' εξαμήνου των σπουδών τους.**
- Τα μαθήματα «Κείμενα αρχαίας Φιλοσοφίας», «Κείμενα Νεότερης Φιλοσοφίας» και «Κείμενα Φιλοσοφίας του 20^{ου} αιώνα» έχουν αντιστοιχηθεί με μαθήματα στα οποία δεν απαιτείται υποχρεωτική παρακολούθηση με την έως τώρα έννοια του ελέγχου παρουσιών.

Για τους επί πτυχίω φοιτητές (έτη εισαγωγής 2009/10 και προηγούμενα)

- Οι υποχρεώσεις τους σε αριθμό μαθημάτων/διδακτικές μονάδες και η δομή των σπουδών για την απόκτηση πτυχίου δεν μεταβάλλονται σε τίποτα από το νέο ΠΠΣ και ισχύουν ως είχαν.

- Μόνο οι εσωτερικές ρυθμίσεις κανονισμού μαθημάτων που αναγράφονται πιο πάνω μετατρέπονται και γι' αυτήν την κατηγορία φοιτητών.
- Αναζητούν στο νέο ΠΠΣ **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** αναλόγως έτους εισαγωγής.

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2010/11 (4^ο έτος το 2013/14)

- Ακολουθούν το νέο ΠΠΣ μόνο στα προβλεπόμενα για το Ζ' και Η' εξάμηνο σπουδών. Για τα προηγούμενα εξάμηνα ισχύουν οι υποχρεώσεις τους όπως εγγράφονταν στο παλαιό ΠΠΣ.
- Για τα εξάμηνα Α' έως και ΣΤ' αναζητούν **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** στο νέο ΠΠΣ και στους πίνακες αντιστοιχήσεων.
- Δεν τους αφορούν τα νέου τύπου *Εργαστήρια Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων*, τα οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να δηλώσουν ή να επιλέξουν.
- Έχουν υποχρέωση **11 κατ'επιλογήν μαθημάτων φιλοσοφίας για το 3^ο και το 4^ο έτος συνολικά**.
- Έχουν ένα μάθημα Υ/Ε άλλων επιστημονικών πεδίων (Ζ' εξάμηνο στο ενδεικτικό ΠΠΣ).

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2011/12 (3^ο έτος το 2013/14)

1. Ακολουθούν το νέο ΠΠΣ σε όσα προβλέπονται από το Ε' εξάμηνο σπουδών και εξής. Για τα προηγούμενα εξάμηνα ισχύουν οι υποχρεώσεις τους όπως εγγράφονταν στο παλαιό ΠΠΣ.
2. Για τα εξάμηνα Α' έως και Δ' αναζητούν **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** στο νέο ΠΠΣ και στους πίνακες αντιστοιχήσεων.
3. Έχουν ένα *Εργαστήριο Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων* νέου κανονισμού πτυχίου, με κείμενα νεότερης φιλοσοφίας.
4. Για τα μαθήματα παλαιού κανονισμού πτυχίου «Κείμενα Νεότερης...» ισχύει ό,τι αναφέρεται πιο πάνω στις γενικές ρυθμίσεις που ισχύουν για όλους.

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2012/13 (2^ο έτος το 2013/14)

5. Ακολουθούν το νέο ΠΠΣ σε όσα προβλέπονται από το Γ' εξάμηνο σπουδών και εξής. Για τα προηγούμενα εξάμηνα ισχύουν οι υποχρεώσεις τους όπως εγγράφονταν στο παλαιό ΠΠΣ.
6. Για τα εξάμηνα Α' και Β' αναζητούν **τα μαθήματα που οφείλουν σύμφωνα με το δικό τους πρόγραμμα σπουδών** στο νέο ΠΠΣ και στους πίνακες αντιστοιχήσεων.

7. Έχουν ένα *Εργαστήριο Ανάγνωσης Φιλοσοφικών Κειμένων* νέου κανονισμού πτυχίου στο Γ' εξάμηνο σπουδών, με κείμενα αρχαίας φιλοσοφίας (και άλλο ένα με κείμενα νεότερης στο Ε' εξάμηνο).
8. Μπορούν να εξεταστούν το ένα ή και τα δύο μαθήματα που αντιστοιχούν στις παλαιές θεματογραφίες I και II, εφόσον τα οφείλουν. Και τα δύο μαθήματα «Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα I» και «II» προσφέρονται ως Υ/Ε το χειμερινό εξάμηνο 2013.

Για τους φοιτητές έτους εισαγωγής 2013/14 (1^ο έτος σπουδών)

- Ισχύει το νέο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (2013) και ο Κανονισμός Σπουδών **πλήρως σε όλα του τα σημεία**, όπως εγγράφεται στον Οδηγό Σπουδών.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

1. Απαιτούμενες διδακτικές μονάδες για τη λήψη πτυχίου:

α. Εισαχθέντες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013/14 και εξής: απαιτούνται **133** δ.μ. (42 μαθ.)

Έτη μεταβατικής εφαρμογής του νέου ΠΠΣ (β, γ, δ) :

β. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2012/13: απαιτούνται **135** δ.μ.

γ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2011/12: απαιτούνται **141** δ.μ.

δ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010/11: απαιτούνται **144** δ.μ. (48 μαθήματα)

Έτη εισαγωγής πριν από το 2010/11

ε. Εισαχθέντες/είσες κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2006/07 έως 2009/10: απαιτούνται 141 δ.μ. (47 μαθήματα).

στ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2005/06: απαιτούνται 136 δ.μ. (46 μαθήματα).

ζ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004/05: απαιτούνται 136 δ.μ. (46 μαθήματα).

η. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003/04: απαιτούνται 135 δ.μ. (45 μαθήματα) καθώς και η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.) και στο Εργαστήριο Πληροφορικής (χωρίς δ.μ.).

θ. Εισαχθέντες/είσες κατά το ακαδημαϊκό έτος 2002/03: απαιτούνται 135 δ.μ. (45 μαθήματα) καθώς και η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.) και στο Εργαστήριο Πληροφορικής (χωρίς δ.μ.).

ι. Εισαχθέντες/είσες κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1999/2000, 2000/01 και 2001/02: απαιτούνται 138 δ.μ. (46 μαθήματα) καθώς και η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.).

2. Το Εργαστήριο Πληροφορικής δεν προσφέρεται για τους εισαχθέντες κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1999-2000 και 2000-2001, ενώ για τους εισαχθέντες κατά τα ακαδημαϊκό έτος 2001-2002 προσφέρεται ως μάθημα επιλογής.

3. Από τα μαθήματα ξένης γλώσσας απαλλάσσονται οι φοιτητές/τριες που είναι κάτοχοι έγκυρου διπλώματος είτε Αγγλικής είτε Γαλλικής είτε Γερμανικής είτε Ιταλικής γλώσσας, σε επίπεδο Proficiency in English βρετανικού ή αμερικανικού Πανεπιστημίου και ισοδύναμα αυτών, DELF 1-6, Sorbonne I, Kleines Sprachdiplom και CELI 5 αντιστοίχως. Αυτό αφορά ΜΟΝΟ τους εισαχθέντες κατά τα ακαδημαϊκά έτη από 1999/2000 έως και το 2003/04, για τους οποίους προϋπόθεση για τη λήψη πτυχίου είναι η επιτυχής εξέταση σε 4 μαθήματα ξένης γλώσσας (χωρίς δ.μ.).

4. Στις ως άνω κατ' αντιστοιχία έτους εισαγωγής απαιτούμενες δ.μ. για την απόκτηση πτυχίου συνυπολογίζονται δ.μ. από την προαιρετική διπλωματική εργασία, η οποία προσφέρεται στους φοιτητές του ΣΤ' εξαμήνου σπουδών και εξής. Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 9 δ.μ. (ότι ισοδυναμεί με τρία μαθήματα επιλογής βλ. παραπάνω).

Βαθμός Πτυχίου

Η επίδοση των φοιτητών, ανάλογα με τον τελικό βαθμό που επιτυγχάνουν, παίρνει στο πτυχίο τους τον εξής χαρακτηρισμό επίδοσης:

Καλώς:	6.5> Βαθμός Πτυχίου $\geq$ 5
Λίαν Καλώς:	8.5> Βαθμός Πτυχίου $\geq$ 6.5
Άριστα:	Βαθμός Πτυχίου $\geq$ 8.5

3.2. Διεξαγωγή των εξετάσεων

Εγγραφή: Κάθε φοιτητής είναι αυτομάτως εγγεγραμμένος στις εξετάσεις. Πρόσκληση: Οι φοιτητές προσκαλούνται να συμμετάσχουν στις εξετάσεις σύμφωνα με το πρόγραμμα που ανακοινώνεται εγκαίρως με τα μέσα τα οποία διαθέτει το τμήμα (Δικτυακός κόμβος του τμήματος, ανάρτηση του προγράμματος στους πίνακες ανακοινώσεων, κλπ) τουλάχιστον 15 ημέρες πριν την έναρξη των εξετάσεων. Για τις προφορικές και εργαστηριακές εξετάσεις, οι φοιτητές ενημερώνονται κατ' ελάχιστον μια εβδομάδα πριν. Σε ειδικές περιπτώσεις (εργαζόμενοι φοιτητές, ασθενείς, διαμονή στο εξωτερικό, κτλ), το πρόγραμμα μπορεί να αποστέλλεται στην ανωτέρω κατηγορία φοιτητών μετά από σαφώς αιτιολογημένη αίτησή τους. Γενικά προβλέπεται μία «λευκή» εβδομάδα πριν την έναρξη των εξετάσεων. Κατά την εβδομάδα αυτή, τα τμήματα μπορούν να καλύπτουν έκτακτες ανάγκες συμπλήρωσης μαθημάτων βάσει σχετικών αποφάσεων της Συγκλήτου. Θέματα των εξετάσεων: Την ευθύνη της επιλογής και σύνταξης των θεμάτων την έχει αποκλειστικά το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π.

Στο κείμενο των θεμάτων αναγράφεται η διάρκεια της εξέτασης, το πλήθος των σελίδων που απαρτίζουν τα θέματα, ενδεικτικό βαθμολογικό βάρος των θεμάτων καθώς και τα επιτρεπόμενα εφόδια (υπολογιστές, λεξικά, κτλ). Το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π. παρευρίσκεται στην αίθουσα (ες) της εξέτασης καθ' ολη τη διάρκεια της. Σε περίπτωση αδυναμίας, αντικαθίσταται, με υπόδειξη του προς το Δ.Σ. του εκάστοτε Τμήματος, από άλλο μέλος ΔΕΠ. Συνθήκες εξέτασης: Επιτήρηση: Οι επιτηρητές ανήκουν κατά προτίμηση στον σχετικό με το εξεταζόμενο μάθημα τομέα και ορίζονται με επιθυμητή αντιστοιχία 1 /25. Το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ δεν υπολογίζεται στους επιτηρητές. Οι φοιτητές αποδεικνύουν την ταυτότητά τους με επίσημα πιστοποιητικά στοιχεία (αστυνομική ταυτότητα ή διαβατήριο, συμπληρωματικό με τη φοιτητική ταυτότητα). Ο φοιτητής που δεν θα προσκομίσει τα εν λόγω στοιχεία, παραδίδει το γραπτό του στο μέλος ΔΕΠ, το οποίο καταγράφει την περίπτωση του στο σχετικό πρακτικό. Είσοδος στους χώρους εξέτασης: Μετά τη διανομή των θεμάτων, απαγορεύεται η είσοδος σε κάθε φοιτητή. Ενδεχομένως το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ, κατ' εξαίρεση (δικαιολογημένη καθυστέρηση), μπορεί να επιτρέψει την συμμετοχή του καθυστερημένου φοιτητή στην εξέταση με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν υπερβαίνει τα 30', Ο καθυστερημένος φοιτητής δεν δικαιούται συμπληρωματικού χρόνου εξέτασης. Εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, ουδείς φοιτητής εγκαταλείπει τον χώρο των εξετάσεων πριν την παρέλευση 1 ώρας από την έναρξη της εξέτασης. Η εξέταση λήγει με την παράδοση του γραπτού του προτελευταίου φοιτητή. Σύνταξη πρακτικού διεξαγωγής της εξέτασης: Κάθε φοιτητής, μόλις τελειώσει, παραδίδει στο μέλος ΔΕΠ ή στον επιτηρητή το γραπτό του και υπογράφει στη σχετική κατάσταση. Το μέλος ΔΕΠ ή ο επιτηρητής συντάσσει πρακτικό διεξαγωγής της εξέτασης διευκρινίζοντας:

- Τον αριθμό των συμμετεχόντων στην εξέταση φοιτητών και τον αριθμό και τα στοιχεία των συμμετεχόντων υπό συνθήκες (φοιτητές χωρίς στοιχεία ταυτότητας)
- Τον αριθμό των γραπτών που παρεδόθησαν
- Παρατηρήσεις ή συμβάντα που διαπιστώθηκαν κατά την διάρκεια της εξέτασης.

Ο επιτηρητής παραδίδει στο υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ ή στην επιτροπή εξετάσεων το πρακτικό διεξαγωγής των εξετάσεων συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο.

Ειδικές κατηγορίες: Σε περίπτωση αδυναμίας προσέλευσης στις εξετάσεις λόγω ασθένειας ή λόγω αναπηρίας, μπορεί να προβλέπεται αντικατάσταση της γραπτής εξέτασης από προφορική καθώς και άλλος χώρος εξέτασης. Οι ανωτέρω διευκολύνσεις παρέχονται μόνο μετά από προσκόμιση πιστοποιητικών που έχουν εκδοθεί από αρμόδιες υγειονομικές υπηρεσίες και έχει εγκρίνει η Γ.Σ. του τμήματος. Σε περίπτωση απουσίας από μία ή περισσότερες εξετάσεις μαθημάτων και εφόσον στοιχειοθετημένα προκύπτει η σοβαρότητα του εμποδίου, μπορεί να προβλεφθεί εξέταση σε άλλη ημερομηνία. Οι λεπτομέρειες καθορίζονται από τον εκάστοτε διδάσκοντα σε συνεργασία με την Γραμματεία του τμήματος. Μέρимνα λαμβάνεται επίσης για ειδικές κατηγορίες φοιτητών (δυσλεκτικοί, αλλοδαποί) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Σημειώνεται ότι όλα τα δικαιολογητικά υποβάλλονται στη Γραμματεία του τμήματος και κοινοποιούνται στους διδάσκοντες από τον πρόεδρο του Τμήματος. Επιτροπή εξετάσεων: Σε περίπτωση που οι διδάσκοντες οι οποίοι εμπλέκονται στη διδασκαλία μαθήματος ή ενότητας μαθημάτων είναι περισσότεροι του ενός, συστήνεται επιτροπή εξέτασης του μαθήματος ή της ενότητας μαθημάτων, που απαρτίζεται από το

σύνολο των εμπλεκομένων στη διαδικασία διδασκόντων, οι οποίοι αποφασίζουν συλλογικά και ισότιμα. Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων: Η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων πραγματοποιείται σε προκαθορισμένους χώρους εντός είκοσι (20) ημερών και σε ειδικές περιπτώσεις σε ημερομηνίες που ορίζει η Γενική Συνέλευση του τμήματος. Πριν δημοσιοποιηθούν τα αποτελέσματα, οι διδάσκοντες εξεταστές, τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών και οι γραμματείες, διαφυλάσσουν το απόρρητο των αποτελεσμάτων. Ουδέν αποτέλεσμα κοινοποιείται πριν την επίσημη δημοσιοποίησή τους. Οι φοιτητές δικαιούνται να δουν το γραπτό τους και να συναντώνται με τους διορθωτές, βάσει διαδικασίας που ανακοινώνεται συγχρόνως με την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων. Οι φοιτητές διατηρούν το δικαίωμα να βλέπουν τα γραπτά τους για διάρκεια ενός έτους μετά την σχετική εξέταση κατόπιν σχετικής αίτησης που κατατίθεται στη γραμματεία του τμήματος, η οποία ενημερώνει τον/τους διορθωτές μέσα σε ένα μήνα από την κατάθεση της αίτησης. Ουδέν γραπτό είναι «επισκέψιμο» πριν την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων. Πιστοποιητικά επιτυχίας σε εξετασθείσα ύλη εκδίδονται μόνο από τη γραμματεία του Τμήματος. Παρατυπίες, παραβάσεις, αντιγραφή, υποκλοπές: Η ουσιαστική και συνεχής επιτήρηση είναι απαραίτητη για την ομαλή και απρόσκοπτη διεξαγωγή των εξετάσεων. Οι επιτηρητές οφείλουν να υπενθυμίζουν στους εξεταζόμενους, πριν την διανομή των θεμάτων, τις συνθήκες και τους κανόνες της εξέτασης καθώς και να ενημερώνουν για τις επιπτώσεις στις οποίες υπόκεινται εκείνος που επιχειρεί παραβίαση των κανόνων και των σχετικών υποχρεώσεων. Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, δεν επιτρέπεται:

- Το κάπνισμα
- Η επικοινωνία μεταξύ εξεταζομένων
- Η επικοινωνία με τον εξωτερικό χώρο με οποιοδήποτε τρόπο,
- Η χρησιμοποίηση μη επιτρεπομένων βοηθημάτων
- Η χρησιμοποίηση μη επιτρεπομένων ηλεκτρονικών συσκευών (κινητά τηλέφωνα, κτλ)

Κάθε παραβίαση των γενικών κανόνων και των επιμέρους κανονισμών, όπως προαναφέρθηκε, καταγράφεται στο πρακτικό διεξαγωγής των εξετάσεων, επιφέρει μηδενισμό του γραπτού. Μπορεί επίσης, ανάλογα με την περίπτωση, να επιφέρει πειθαρχικές ποινές που καθορίζονται για κάθε περίπτωση σύμφωνα με το άρθρο 50/4-5-6 του εσωτερικού κανονισμού του Πανεπιστημίου.

4. ECTS

Οι μονάδες ECTS οι οποίες αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών αποτυπώνονται αναλυτικά στους πίνακες που ακολουθούν για το ακαδημαϊκό έτος 2016–2017:

1^ο ΕΤΟΣ**Α' ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. ¹ Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Εισαγωγή στη φιλοσοφία	3	5
2	Νεότερη πολιτική φιλοσοφία	3	5
3	Λογική	4	15
	Εργαστήριο Λογικής	3	
Υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
4	Παιδαγωγικά I: Εισαγωγή στην παιδαγωγική επιστήμη	3	5
			Σύνολο 30

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Γνωσιοθεωρία - μεταφυσική I (και φροντιστήριο)	3	5
2	Αρχαία ελληνική ηθική και πολιτική φιλοσοφία	3	5
3	Πλάτων	3	5
4	Εργαστήριο πληροφορικής για τις ανθρωπιστικές επιστήμες	2	5
Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα άλλων επιστημονικών πεδίων (Β' εξαμήνου)			

¹ Διδακτικές Μονάδες: οι μονάδες κάθε μαθήματος αναφορικά με τις προϋποθέσεις λήψης πτυχίου.

5	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
6	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

2^ο ΕΤΟΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Αριστοτέλης	3	5
2	Νεότερη ηθική φιλοσοφία	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
	Εργαστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων I: Αρχαία φιλοσοφία	3	10
	Αρχαία φιλοσοφία Α		
	Αρχαία φιλοσοφία Β		
	Αρχαία φιλοσοφία Γ		
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
4*	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο:	3	5
	Αρχαία ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα I		
	Αρχαία ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα II		
Υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
5	Παιδαγωγικά II: Σχολική Ψυχολογία II	3	5
			Σύνολο 30

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Kant	3	5
2	Ερμηνευτική –Φαινομενολογία	3	5
3	Αναλυτική φιλοσοφία II	3	5
4	Επεξεργασία Φιλοσοφικών Θεμάτων	4	15
	Εργαστήριο επεξεργασίας φιλοσοφικών θεμάτων	3	
			Σύνολο 30

3^ο ΕΤΟΣ**Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
1*	Γνωσιοθεωρία - μεταφυσική II	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
2	Εργαστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων II: Νεότερη φιλοσοφία	3	10
	Νεότερη φιλοσοφία Α		
	Νεότερη φιλοσοφία Β		
	Νεότερη φιλοσοφία Γ		
Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			

3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
5	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικά μαθήματα Φιλοσοφίας			
1	Σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία	3	5
2	Αναλυτική φιλοσοφία ΙΙΙ	3	5
Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			
3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
5	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
6	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

4^ο ΕΤΟΣ**Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ**

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
1	Αισθητική	3	5

Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			
2	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
5	Μάθημα Φιλοσοφίας		
Κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
6	Μάθημα από άλλο επιστημονικό πεδίο	3	5
			Σύνολο 30

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

α/α	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μονάδες	Μονάδες ECTS
Υποχρεωτικό μάθημα Φιλοσοφίας			
1	Φιλοσοφία 19 ^{ου} – 20 ^{ου} αιώνα	3	5
Υποχρεωτικό μάθημα άλλων επιστημονικών πεδίων			
2	Αρχαία ελληνική λογοτεχνία		
Κατ' επιλογή μαθήματα Φιλοσοφίας (3/4ου έτους)			
3	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
4	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
5	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
6	Μάθημα Φιλοσοφίας	3	5
			Σύνολο 30

5. Συνολικός αριθμός μαθημάτων επιλογής που προσφέρονται από άλλα τμήματα.**ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ****Β' ΕΞ.**

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδάσκων/ουσα	Διδακτικές μονάδες	ects	Παρατηρήσεις
1	PHS_5030 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ελληνική ιστορία	Σ. Ψαρρού συμβ. διδ.	3	5	Μάθημα επιλογής 2 ^{ου} εξαμήνου. Για όσους επί πτυχίω φοιτητές το οφείλουν ως υποχρεωτικό, δηλώνεται αυτό στη θέση του.
2	PHS_10001 μέχρι 20 φοιτ.	Ιστορία της ελληνικής γλώσσας	Θ. Μαρκόπουλος Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
3	PHS_10003 μέχρι 20 φοιτ.	Αρχαία ελληνική λαϊκή παράδοση	Α. Ποταμίτη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
4	PHS_10040 μέχρι 20 φοιτ.	Λατινική θεματογραφία	Α.Οικονομοπούλο υ Τμήμα Φιλολογίας	3	5	Μάθημα επιλογής 2 ^{ου} εξαμήνου. Για όσους επί πτυχίω φοιτητές οφείλουν ως υποχρεωτικό το μάθημα «Λατινικά», δηλώνεται αυτό στη θέση του.
5	PHS_10062 μέχρι 25 φοιτ.	Οι τραγωδίες του Σενέκα	Αικ. ΚουνάκηΤΘΣ	3	5	Μάθημα επιλογής 2 ^{ου} εξαμήνου. Για όσους επί πτυχίω φοιτητές οφείλουν ως υποχρεωτικό το μάθημα «Λατινικά», δηλώνεται αυτό στη θέση του.
6	PHS_10041 μέχρι 20	Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι	Ε.-Σ. Κιαπίδου	3	5	

	φοιτ.		Τμήμα Φιλολογίας			
7	PHS_10006 μέχρι 20 φοιτ.	Ο Σολωμός και η επτανησιακή Σχολή	Α. Αθήνη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
8	PHS_10007 μέχρι 25 φοιτ.	Το θέατρο του 19 ^{ου} αιώνα: ρεαλισμός, νατουραλισμός, ψυχολογικό δράμα	Κ. Κυριακός ΤΘΣ	3	5	
9	PHS_10008 μέχρι 25 φοιτ.	Το νεοελληνικό θέατρο του πρώτου μισού του 20ού αιώνα	Α. Βασιλείου ΤΘΣ	3	5	
10	PHS_10009 μέχρι 20 φοιτ.	Νεοελληνική πεζογραφία 19 ^{ος} -20 ^{ος} αιώνας	Γ. Γκότση Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
11	PHS_10010 μέχρι 20 φοιτ.	Παλαμάς-Σικελιανός	Α.-Μ. Κατσιγιάννη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
12	PHS_10011 μέχρι 20 φοιτ.	Κοινωνικοποίηση	Ι. Καμαριανός ΠΤΔΕ	3	5	
13	PHS_10031 μέχρι 50 φοιτ.	Διαπολιτισμική εκπαίδευση	Ε. Αρβανίτη ΤΕΕΑΠΗ	3	5	

**ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ 3^{ΟΥ}
ΚΑΙ 4^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ**

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ (Ε' & Ζ') ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδάσκων/ουσα	Δ ιδ · μ ο ν.	ects	Δυνατότητα επιλο- γής/περιορισμός
1	PHS_5005 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Βυζαντινή Γραμματεία	Χ. Τερέζης	3	5	Μάθημα επιλογής για τους φοιτητές 3 ^{ου} -4 ^{ου} , εκτός αν το είχαν εξετα-στεί επιτυχώς στο 1 ^ο έτος τους, οπότε δεν μπορούν να το ξανα-δηλώσουν ως επιλογή.
2	PHS_10014 μέχρι 20 φοιτ.	Αρχαία ελληνική ιστορία	Α. Σύρκου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	Μάθημα επιλογής 3 ^{ου} -4 ^{ου} έτους. Για όσους επί πτυχίω φοιτητές οφεί-λουν ως υποχρεωτικό το μάθημα «Ελληνική ιστορία», δηλώνεται αυτό στη θέση του.
3	PHS_10013 μέχρι 20 φοιτ.	Εισαγωγή στην κλασική φιλολογία	Α. Παπαχρυσόστομ ου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
4	PHS_10015 μέχρι 20 φοιτ.	Εισαγωγή στη βυζαντινή φιλολογία	Ε.-Σ. Κιαπίδου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
5	PHS_10016 μέχρι 20 φοιτ.	Βυζαντινή ποίηση	Φ. Νούσια Τμήμα Φιλολογίας	3	5	

6	PHS_10017 μέχρι 20 φοιτ.	Βυζαντινά κείμενα και πολιτισμός	Φ. Νούσια Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
7	PHS_10018 μέχρι 20 φοιτ.	Βυζαντινή φιλολογία: Ο Μιχαήλ Ψελλός και η εποχή των Κομνηνών	Ε.-Σ. Κιαπίδου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
8	PHS_10019 μέχρι 20 φοιτ.	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία	Α.-Μ.Κατσιγιάννη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
9	PHS_10020 μέχρι 20 φοιτ.	Νεοελληνική Φιλολογία 1670-1830	Α. Αθήνη Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
10	PHS_10021 μέχρι 20 φοιτ.	Ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας 19 ^{ος} -20 ^{ος} αιώνας	Γ. Γκότση Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
11	PHS_10022 μέχρι 20 φοιτ.	Κ. Π. Καβάφης	Α. Κωστίου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
12	PHS_10023 μέχρι 40 φοιτ.	Νεοελληνική λογοτεχνία Ι	Θ. Νιφτανίδου ΠΤΔΕ	3	5	
13	PHS_10024 μέχρι 20 φοιτ.	Γενική Γλωσσολογία Ι	Α. Αρχάκης Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
14	PHS_10025 μέχρι 20 φοιτ.	Περιγραφική ανάλυση της Νέας ελληνικής	Γ. Ξυδόπουλος Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
15	PHS_10027 μέχρι 50 φοιτ.	Ιστορία τέχνης Ι	Α. Μουρίκη ΤΕΕΑΠΗ	3	5	

16	PHS_10029 μέχρι 50 φοιτ.	Ανθρώπινα δικαιώματα	Ε. Μπάλιας ΤΕΕΑΠΗ	3	5	Μάθημα επιλογής 3 ^{ου} -4 ^{ου} έτους. Για όσους οφείλουν ως υποχρεω-τικό ένα από τα μαθή-ματα «Κείμενα Νεότε- ρης Φιλοσοφίας Ι» ή «ΙΙ» ή «ΙΙΙ», δηλώνεται αυτό στη θέση του.
17	PHS_10033 μέχρι 50 φοιτ.	Μαθησιακές δυσκολίες και αναπτυξιακή δυσλεξία	Σ. Τσεσμελή ΠΤΔΕ	3	5	
18	PHS_10035 μέχρι 25 φοιτ.	Εισαγωγή στην ιστορία και θεωρία του κινηματογράφου	Χ. Σωτηροπούλου ΤΘΣ	3	5	Μάθημα επιλογής 3 ^{ου} -4 ^{ου} έτους, εκτός από φοιτητές που το είχαν επιλέξει και το κάλυψαν επιτυχώς στο 1 ^ο έτος τους, άρα δεν μπορούν να το επιλέξουν πάλι.
19	PHS_10036 μέχρι 25 φοιτ.	Κινηματογράφος και κοινωνία	Χ. Σωτηροπούλου ΤΘΣ	3	5	
20	PHS_10063 μέχρι 50 φοιτ.	Νεοελληνική ιστορία	Π. Κυπριανός ΤΕΕΑΠΗ	3	5	Μάθημα επιλογής 3 ^{ου} -4 ^{ου} έτους. Για όσους επί πτυχίω φοιτητές οφεί-λουν ως υποχρεωτικό το μάθημα «Ελληνική ιστορία», δηλώνεται αυτό στη θέση του.
21	PHS_10037 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα Ι: Αγγλικά Ι	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα Ι.
	PHS_10048	Ξένη Γλώσσα Ι:	Διδασκαλείο	3	5	Επιλέγεται μόνο

	χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Γαλλικά I	Ξένων Γλωσσών			ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.
	PHS_10049 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα I: Γερμανικά I	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.
	PHS_10050 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα I: Ρωσικά I	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.
	PHS_10064 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα I: Ιταλικά I	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.
	PHS_10055 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα I: Αγγλικά III	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.
	PHS_10056 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα I: Γαλλικά III	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.
	PHS_10057 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα I: Γερμανικά III	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.
	PHS_10058 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα I: Ρωσικά III	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα I.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΛΙΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ (ΣΤ΄) ΕΞΑΜΗΝΟΥ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδάσκων/ουσα	Διδ · μο νά δες	e ct s	Δυνατότητα επιλογής/περιορισμ ός
1	PHS_5036 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ευρωπαϊκή ιστορία	Σ. Ψαρρού συμβ. διδ.	3	5	Μάθημα επιλογής 3ου έτους. Για όσους επί πτυχίω φοιτητές το οφείλουν ως υποχρεωτικό, δηλών εται αυτό στη θέση του.
2	PHS_10034 μέχρι 25 φοιτ.	Θεωρίες ταυτότητας, φεμινιστικό θέατρο και θέατρο των μειονοτήτων	Α. Ρόζη ΤΘΣ	3	5	
3	PHS_10038 μέχρι 25 φοιτ.	Αρχαία ελληνική τραγωδία I: Αισχύλος	Α. Μαρίνης συμβ. διδ. ΤΘΣ	3	5	
4	PHS_10039 μέχρι 25 φοιτ.	Αρχαία ελληνική τραγωδία III: Ευριπίδης	Ε. Καράμπελα ΤΘΣ	3	5	
5	PHS_10042 μέχρι 20 φοιτ.	Γ. Σεφέρης	Ν. Φαλαγκάς Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
6	PHS_10044 μέχρι 20 φοιτ.	Γενική Γλωσσολογία II	Γ. Ξυδόπουλος Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
7	PHS_10045 μέχρι 20 φοιτ.	Μεθοδολογία της γλωσσικής έρευνας	Δ. Παπαζαχαρίου Τμήμα Φιλολογίας	3	5	
8	PHS_10046 μέχρι 20 φοιτ.	Κοινωνιογλωσσολογί α	Α. Αρχάκης Τμήμα	3	5	

			Φιλολογίας			
9	PHS_10047 μέχρι 40 φοιτ.	Σχολική Ψυχολογία II	I. Δημάκος ΠΤΔΕ	3	5	
10	PHS_10051 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Αγγλικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.
	PHS_10052 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Γαλλικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.
	PHS_10053 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Γερμανικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.
	PHS_10054 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Ρωσικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.
	PHS_10065 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Ιταλικά II	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.
	PHS_10059 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Γαλλικά IV	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.
	PHS_10060 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Γερμανικά IV	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.
	PHS_10061 χωρίς όριο αρ. φοιτ.	Ξένη Γλώσσα II: Ρωσικά IV	Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών	3	5	Επιλέγεται μόνο ένα από τα μαθήματα Ξένη γλώσσα II.

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Δομή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το τμήμα παρέχει ολοκληρωμένες σπουδές μεταπτυχιακού επιπέδου, τόσο σε επίπεδο Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ), όσο και σε επίπεδο Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Η εφαρμογή του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2007 - 2008 (Υπουργική Απόφαση με αριθ. Β/1548, 23/10/2006 για την οργάνωση και λειτουργία ΠΜΣ στο Τμήμα Φιλοσοφίας). Μετά από σχετικές ενέργειες του Τμήματος, το ΜΠΣ προσαρμόστηκε στις νέες διατάξεις του νόμου και εγκρίθηκε (ΦΕΚ 3030/2014 τ. β'). Υπό τη νέα μορφή του ΜΠΣ έγινε προκήρυξη για τα έτη 2015-2017, οι εισαγωγικές εξετάσεις για το οποίο διεξήχθησαν τον Σεπτέμβριο του 2015.

ΠΜΣ Α' Κύκλου

Το ΠΜΣ Α' Κύκλου «**Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία**» έχει διετή διάρκεια και Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης σε δύο κατευθύνσεις: α) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική και β) Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία. Οι φοιτητές παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών ένα κοινό πρόγραμμα μαθημάτων, πριν επιλέξουν κατεύθυνση. Το δεύτερο έτος παρακολουθούν αποκλειστικά μαθήματα ειδίκευσης. Οι σπουδές ολοκληρώνονται με την συγγραφή και παρουσίαση διπλωματικής εργασίας στην κατεύθυνση ειδίκευσής τους.

Το πρόγραμμα προσανατολίζεται και στις δύο κατευθύνσεις προς τη σύγχρονη φιλοσοφία (αναλυτικής και ηπειρωτικής παράδοσης), τη φιλοσοφία 18^{ου}-19^{ου} αιώνα καθώς και την αρχαία ελληνική φιλοσοφία. Απευθύνεται α) σε πτυχιούχους φιλοσοφίας που επιθυμούν να εμβαθύνουν ερευνητικά και να εξειδικεύσουν την φιλοσοφική τους κατάρτιση, β) σε πτυχιούχους άλλων ακαδημαϊκών κατευθύνσεων με ενδιαφέρον για θεμελιώδη φιλοσοφικά ζητήματα σχετικά προς τα επιστημονικά τους πεδία και γ) σε εκπαιδευτικούς της Μ.Ε. που επιθυμούν μια εμπειριστατωμένη επιμόρφωση στην φιλοσοφία.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Τμήματος Φιλοσοφίας εξειδικεύει και συμπληρώνει τις διατάξεις της Υπουργικής Απόφασης με αρ.175429/Β7 (ΦΕΚ 3030/10-11-2014) για τη νέα οργάνωση και λειτουργία ΠΜΣ στο Τμήμα Φιλοσοφίας. Εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος Φιλοσοφίας και μπορεί να αναθεωρείται ανά έτος, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ) του ΠΜΣ. Το ΠΜΣ «Θεωρητική και Πρακτική Φιλοσοφία» αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας στη Φιλοσοφία καθώς και στην εκπαίδευση πτυχιούχων στο επιστημονικό αυτό πεδίο. Απονέμει Μ.Δ.Ε. στις ακόλουθες κατευθύνσεις: *Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική• Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία.*

Τα όργανα του Π.Μ.Σ. είναι:

(α) Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης του Πανεπιστημίου Πατρών και

(β) ο Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με το οριζόμενο στον Ν. 3685/2008, άρθρο 2·

(γ) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος Φιλοσοφίας, η σύνθεση της οποίας ορίζεται στο Ν. 2083/1992. Οι αρμοδιότητές της είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες: η διαμόρφωση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. Συγκεκριμένα η ΓΣΕΣ αποφασίζει ποια μαθήματα κορμού και κατεύθυνσης θα διδάσκονται και αναθέτει τη διδασκαλία τους· ο καθορισμός της ύλης των εξετάσεων για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών· η σύσταση επιτροπών αρμόδιων για τα θέματα των εξετάσεων, όπως αυτές προβλέπονται παρακάτω, στο άρθρο 5.

(δ) Ο Διευθυντής του ΠΜΣ. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ (βαθμίδα αναπληρωτή καθηγητή και άνω) και εκλέγεται από τη ΓΣΕΣ.

(ε) Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ. Η ΣΕ είναι τριμελής. Εκλέγεται από την ΓΣΕΣ και αποτελείται από τον Διευθυντή του ΠΜΣ και από δύο άλλους διδάσκοντες του Τμήματος. Η θητεία της είναι διετής. Η ΣΕ είναι υπεύθυνη για το συντονισμό της λειτουργίας του ΠΜΣ, για τη διενέργεια των εξετάσεων και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, και επιμελείται τα τρέχοντα φοιτητικά ή άλλα διαδικαστικά ζητήματα που προκύπτουν.

Προκήρυξη θέσεων και προϋποθέσεις συμμετοχής

Το ΠΜΣ προκηρύσσει είκοσι (20) θέσεις μεταπτυχιακών φοιτητών συνολικά για τις δύο κατευθύνσεις του ΠΜΣ. Για την επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών, η Γραμματεία του Τμήματος διεκπεραιώνει αρμοδίως τη δημοσίευση της προκήρυξης στον Τύπο, όπου καθορίζονται: α) Οι προϋποθέσεις συμμετοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών στη διαδικασία επιλογής, β) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν, γ) Οι προθεσμίες υποβολής των δικαιολογητικών και η ακριβής διεύθυνση στην οποία πρέπει αυτά να υποβληθούν, δ) Η διαδικασία καθώς και τα κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών, ε) Η εξεταστέα ύλη των μαθημάτων, στα οποία προβλέπεται να εξεταστούν οι υποψήφιοι, στ) Οι ημερομηνίες των εξετάσεων.

Απαραίτητες προϋποθέσεις συμμετοχής στο ΠΜΣ

(α) Οι υποψήφιοι για το ΠΜΣ πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

(β) Σύμφωνα με την παράγραφο 12 του άρθρου 5 του Νόμου 2916/2001 (ΦΕΚ 114, τ.Α´ /4-6-2001), υποψήφιοι για το ΠΜΣ μπορούν να είναι και πτυχιούχοι ΤΕΙ.

(γ) Για τους αλλοδαπούς υποψηφίους που κατέχουν πτυχίο ΑΕΙ ισότιμο με εκείνα των ελληνικών ΑΕΙ, απαραίτητη προϋπόθεση θεωρείται η επαρκής γνώση της ελληνικής, η οποία πιστοποιείται από τα κρατικά πιστοποιητικά ελληνομάθειας.

(δ) Για όλους τους υποψήφιους, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η επαρκής γνώση μιας τουλάχιστον από τις επόμενες ξένες γλώσσες: αγγλική, γαλλική, γερμανική. Το επίπεδο γνώσης της ξένης γλώσσας δεν πρέπει να είναι κατώτερο του «πολύ καλό» Γ1/C1 όπως αυτό ορίζεται από τα κριτήρια διαγωνισμών του ΑΣΕΠ και πιστοποιείται από την κατάθεση αναγνωρισμένων τίτλων γλωσσομάθειας σύμφωνα με την ίδια ρύθμιση ΑΣΕΠ (βλ. Παράρτημα Ε', «Τίτλοι Γλωσσομάθειας - Τρόποι Απόδειξης» των προκηρύξεων ΑΣΕΠ).

Εάν, κατά τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων, δεν προκύπτει από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά η επάρκεια στην ξένη γλώσσα πιστοποιείται με γραπτές εξετάσεις που διενεργούνται με ευθύνη της ΓΣΕΣ. Στην εξέταση ζητείται η μετάφραση ξενόγλωσσου φιλοσοφικού κειμένου με (δυνατότητα) χρήσης δίγλωσσου μη-φιλοσοφικού λεξικού. Η εξέταση στην γλώσσα προηγείται της εξέτασης στα μαθήματα φιλοσοφίας (εξέταση εισαγωγής) και της περιόδου προετοιμασίας της φιλοσοφικής εξέτασης. Σε περίπτωση αποτυχίας ο υποψήφιος δεν πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις και δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στην εξέταση εισαγωγής. Προβιβάσιμος βαθμός είναι το πέντε (5) και άνω της κλίμακας 0-10.

Δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν οι υποψήφιοι

α) Αίτηση συμμετοχής στο ΠΜΣ.

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού ή ξένου ΑΕΙ ή πτυχίο ΤΕΙ συναφούς Τμήματος και πιστοποιητικό αντιστοιχίας ή ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ, για πτυχιούχους των πανεπιστημίων του εξωτερικού.

γ) Πιστοποιητικό σπουδών, στο οποίο να αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου.

δ) Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.

ε) Βιογραφικό σημείωμα, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές και η τυχόν επιστημονική δραστηριότητα.

στ) Τις πιθανές δημοσιευμένες επιστημονικές τους εργασίες.

ζ) Πιστοποιητικό κατοχής μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής) σύμφωνα με τα ανωτέρω (Αρ. 3 παρ. 2, εδάφ. δ) οριζόμενα, εφόσον υπάρχει.

η) Φωτοτυπία της Αστυνομικής Ταυτότητας και δύο πρόσφατες φωτογραφίες, στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου.

Πρόγραμμα Μαθημάτων και προϋποθέσεις απόκτησης διπλωμάτων

Στο ΠΜΣ προβλέπονται συνολικά, και για τις δύο κατευθύνσεις, 42 μαθήματα, από τα οποία προσφέρεται ικανός αριθμός για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών. Όλα τα προσφερόμενα μαθήματα είναι τρίωρα. Σε όσα μαθήματα κρίνεται αναγκαίο από τους διδάσκοντες προβλέπεται επιπλέον δίωρη φροντιστηριακή άσκηση, η οποία εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ και αναγράφεται στο επίσημο ωρολόγιο πρόγραμμα.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εντάσσονται σε μια από τις παρακάτω κατευθύνσεις: α) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική, β) Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία.

Για την απόκτηση του ΜΔΕ απαιτείται η συμπλήρωση 120 πιστωτικών μονάδων ECTS. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν από οκτώ (8) ως δεκαπέντε (15) πιστωτικές μονάδες. Το σεμινάριο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας αντιστοιχεί σε 2 πιστωτικές μονάδες και η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 20 πιστωτικές μονάδες. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την απόκτηση του ΜΔΕ είναι οι υποψήφιοι (α) να έχουν επιτυχώς εξετασθεί σε επτά (7) μαθήματα (τέσσερα μαθήματα κορμού, εκ των οποίων υποχρεωτικά ένα μάθημα “Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής” και ένα μάθημα “Θέματα Ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας”, και τρία μαθήματα κατεύθυνσης)· (β) να έχουν συμμετάσχει επιτυχώς στο σεμινάριο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας· και (γ) να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τη διπλωματική τους εργασία. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των σεμιναρίων είναι υποχρεωτική (βλ. άρθρο 7, παρ. 4).

Αναλυτική παρουσίαση των μαθημάτων

Στο ΜΠΣ προβλέπονται δέκα (10) μαθήματα κορμού κοινά για όλες τις κατευθύνσεις. Από αυτά επιλέγονται τα τέσσερα, τα οποία οι φοιτητές παρακολουθούν κατά το πρώτο έτος σπουδών (Α΄ και Β΄ εξάμηνο). Στο δεύτερο έτος σπουδών (Γ΄ και Δ΄ εξάμηνο) οι φοιτητές παρακολουθούν τα τρία μαθήματα της κατεύθυνσης που επέλεξαν. Θα προσφέρεται κάθε φορά επαρκής αριθμός μαθημάτων του πίνακα που ακολουθεί. Οι φοιτητές οργανώνουν την παρακολούθηση των μαθημάτων κορμού και κατεύθυνσης σύμφωνα με την κατανομή σε εξάμηνα που υποδεικνύεται στον ακόλουθο πίνακα.

	Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
α/α	Μαθήματα κορμού	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		2 x 15
1.	Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής I	
2.	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας I	
3.	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης I	
4.	Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και του Νου I	
5.	Θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης I	
Σύνολο		30 ECTS

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ		
α/α	Μαθήματα κορμού	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		2 x 15
1.	Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής II	
2.	Θέματα Ηθικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας II	
3.	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης II	
4.	Θέματα Φιλοσοφίας της Γλώσσας και του Νου II	
5.	Θέματα Φιλοσοφίας της Τέχνης II	
Σύνολο		30 ECTS

Κατεύθυνση Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
α/α	Μαθήματα κατεύθυνσης	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		2 x 15
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
Σύνολο		30 ECTS

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
α/α	Μαθήματα κατεύθυνσης	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν ένα μάθημα:		
1.		
2.		
3.		

4.	8
5.	
6.	
Υποχρεωτικά μαθήματα:	
7.	Σεμινάριο Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας
8.	Διπλωματική Εργασία
Σύνολο	30 ECTS

Κατεύθυνση Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
α/α	Μαθήματα κατεύθυνσης	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν δύο μαθήματα:		
1.		2 x 15
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
Σύνολο		30 ECTS

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ		
α/α	Μαθήματα κατεύθυνσης	ECTS
Οι φοιτητές επιλέγουν ένα μάθημα:		
1.		
2.		

3.	8
4.	
5.	
6.	
Υποχρεωτικά μαθήματα:	
7.	Σεμινάριο Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας
8.	Διπλωματική Εργασία
Σύνολο	30 ECTS

Κριτήρια επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Η αξιολόγηση των υποψηφίων φοιτητών και η βαθμολόγησή τους γίνεται με ευθύνη της ΓΣΕΣ με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω. Η σειρά επιτυχίας καθορίζεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια (ο μέγιστος αριθμός μονάδων που μπορεί να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος είναι 100):

- Γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας : συγκεντρώνουν έως και 80 μ.
- Βαθμός πτυχίου: συγκεντρώνει έως και 15 μ.
- Διπλωματική εργασία βαθμολογημένη με βαθμό ανώτερο ή ίσο του επτά (7) ή και Μεταπτυχιακός ή διδακτορικός τίτλος ή και δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες: 5 μ.

Γραπτές Εξετάσεις

1. Οι γραπτές εξετάσεις είναι δύο (2), διάρκειας τριών (3) ωρών η καθεμία και δεν διεξάγονται σε επάλληλες ημέρες. Τα δύο εξεταζόμενα μαθήματα/αντικείμενα είναι (Α) Ηθική και πολιτική φιλοσοφία, (Β) Γνωσιοθεωρία και Μεταφυσική και επιμερίζονται έκαστο σε τρεις ενότητες: α) αρχαία φιλοσοφία, β) νεότερη φιλοσοφία και γ) φιλοσοφία του 20^{ου} αιώνα/σύγχρονη φιλοσοφία.

2. Η ΓΣΕΣ ορίζει την ύλη των εξετάσεων: αυτή θα αντιστοιχεί για κάθε μία από τις (τρεις) ενότητες των παραπάνω (δύο) μαθημάτων/αντικειμένων σε φιλοσοφικά κείμενα, όπου πιθανόν να προσδιορίζονται επιμέρους θεματικές περιοχές.

3. Η ΓΣΕΣ ορίζει τους εισηγητές των θεμάτων και τους διορθωτές των γραπτών, καθώς και τους αναβαθμολογητές. Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ και οι εισηγητές θεμάτων αποτελούν την Επιτροπή Εξετάσεων Εισαγωγής, η οποία συνεδριάζει δύο ώρες πριν από κάθε εξέταση για την επιλογή των θεμάτων. Για κάθε μάθημα/αντικείμενο θα υπάρχουν τρεις εισηγητές θεμάτων (ένας

ανά ενότητα), οι οποίοι πρέπει να είναι διαφορετικοί από τους διορθωτές. Ο κάθε εισηγητής προτείνει τέσσερα θέματα εξετάσεων της ειδικότητάς του, η Επιτροπή Εξετάσεων επιλέγει τα δύο και κληρώνει ένα εξ αυτών. Για κάθε αντικείμενο απαιτούνται έξι διορθωτές, δύο ανά ενότητα, καθώς και δύο αναβαθμολογητές, ένας ανά μάθημα. Στην περίπτωση που στις βαθμολογίες αυτών των δύο ανά ενότητα εξεταστών καταγραφεί διαφορά άνω των τριών (3) βαθμών της κλίμακας 0-10, τότε το γραπτό παραπέμπεται στον αναβαθμολογητή του μαθήματος.

Ο υποψήφιος καλείται να απαντήσει στα θέματα δύο (2) ιστορικών ενοτήτων από τις τρεις (3), στις οποίες επιμερίζεται κάθε εξεταζόμενο μάθημα. Ο βαθμός του κάθε γραπτού προκύπτει από το άθροισμα όλων των επιμέρους βαθμολογιών. Σε περίπτωση αναβαθμολόγησης διπλασιάζεται ο βαθμός του αναβαθμολογητή.

Βαθμός πτυχίου

Ο βαθμός πτυχίου αντιστοιχεί σε 15μ., δηλαδή υπολογίζεται με συντελεστή 1,5.

Διπλωματική εργασία ή μεταπτυχιακός ή διδακτορικός τίτλος ή επιστημονικές εργασίες

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος έχει εκπονήσει διπλωματική εργασία που βαθμολογήθηκε με βαθμό ανώτερο ή ίσο του επτά (7), ή είναι κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (εγκεκριμένο από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή το ΔΟΑΤΑΠ), ή έχει δημοσιεύσει επιστημονικές εργασίες ερευνητικού τύπου, τότε πιστώνεται αυτομάτως με 5μ.

Υπολογισμός και ανακοίνωση αποτελεσμάτων

1. Επιλέξιμοι είναι οι υποψήφιοι που συγκεντρώνουν συνολική βαθμολογία τουλάχιστον 50 μ. εκ των οποίων τουλάχιστον 40 μ. προκύπτουν από τις γραπτές εξετάσεις φιλοσοφίας και έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον 8 μονάδες σε κάθε μία από τις ενότητες των εξεταζομένων μαθημάτων. Υποψήφιοι που δεν πληρούν τον όρο των τουλάχιστον 8 μονάδων μπορούν υπό συγκεκριμένους όρους να θεωρηθούν επιλαχόντες (βλ. πιο κάτω: αρθρ.6, Β.7).

2. Η Γραμματεία του Τμήματος ανακοινώνει τον πίνακα τελικών αποτελεσμάτων, όπου καταγράφεται η σειρά επιτυχίας των υποψηφίων και η επίδοσή τους. Οι επιτυχόντες εγγράφονται με δήλωσή τους. Η διαδικασία εγγραφής ολοκληρώνεται πριν την έναρξη των μεταπτυχιακών μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου (βλέπε άρθρο 6).

Υπόδειγμα υπολογισμού αποτελέσματος

Βαθμός πτυχίου: 8		$8 \cdot 1,5 = 12\mu.$
Διπλωματική εργασία με βαθμό 7:		5μ.
Βαθμός Α' μαθήματος: $8+9 = 17$	$7+8=15$	$17+15=32\mu.$
Βαθμός Β' μαθήματος: $4+4=8$	$5+7=12$	$8+12=20\mu.$
<u>Σύνολο</u>		69μ.

Διαδικασίες επιλογής των φοιτητών

Η επιλογή των φοιτητών για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης γίνεται με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω:

A. Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων από την Γραμματεία.

- Η Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, όπως αυτά περιγράφονται παραπάνω, στο άρθρο 4. Ελέγχει την εγκυρότητα και την πληρότητα των δικαιολογητικών κάθε υποψηφίου, συντάσσει συνολικό πίνακα των αιτούντων καθώς και τον πίνακα των υποψηφίων που δεν πληρούν την προϋπόθεση γλωσσομάθειας και παραπέμπονται σε εξέταση γλωσσικής επάρκειας και διαβιβάζει τους πίνακες στη ΣΕ. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψηφίους πρέπει να είναι πλήρη και να έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.
- Η ΣΕ κατόπιν αυτού ελέγχει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, καλεί στην εξέταση της ξένης γλώσσας ανακοινώνει τα αποτελέσματα της εξέτασης στην ξένη γλώσσα και, αφού λάβει υπ' όψιν τα αποτελέσματα αυτά, συντάσσει τον τελικό πίνακα υποψηφίων. Με απόφαση της ΓΣΕΣ η ΣΕ αναλαμβάνει την ευθύνη και τη γενική εποπτεία όλων των διαδικασιών επιλογής, όπως αυτές περιγράφονται παραπάνω, στο άρθρο 5.

B. Εξετάσεις εισαγωγής

- Τα αναλυτικά αποτελέσματα των γραπτών εξετάσεων φιλοσοφίας αναρτώνται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας εντός είκοσι ημερών από την ημέρα ολοκλήρωσης της εξεταστικής διαδικασίας. Στη συνέχεια αναρτάται ο πίνακας με τις συνολικές μονάδες με τις οποίες πιστώθηκε ο κάθε υποψήφιος σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 5. Μεταξύ των επιλέξιμων (αρθρ. 5, Δ.1) εισάγονται στο ΠΜΣ οι πρώτοι 20 κατά την σειρά των συνολικών μονάδων, που συγκεντρώνουν. Οι υπόλοιποι θεωρούνται επιλαχόντες.
- Σε περίπτωση που δύο υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό μονάδων, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με το μεγαλύτερο βαθμό στις γραπτές εξετάσεις.
- Θεωρούνται επιτυχόντες και όσοι από τους υποψηφίους ισοβάθμησαν στην γραπτή εξέταση με τον τελευταίο επιτυχόντα.
- Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι στο ΠΜΣ πτυχιούχοι υπότροφοι του ΙΚΥ, εφόσον η υποτροφία τους είναι σχετική με το αντικείμενο του ΠΜΣ. Οι υπότροφοι αυτοί εγγράφονται υποχρεωτικά στο Α' εξάμηνο σπουδών.
- Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι στο ΠΜΣ μεταπτυχιακοί φοιτητές που ήδη είναι

εγγεγραμμένοι σε άλλο ΠΜΣ (σε ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής) με αντικείμενο τη φιλοσοφία, εφόσον συγκεντρώσουν τουλάχιστον 40 μονάδες στις γραπτές εξετάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5. Επαφίεται στη ΓΣΕΣ τυχόν αναγνώριση μαθημάτων του ΠΜΣ στο οποίο φοιτούσαν και στα οποία είχαν εξετασθεί επιτυχώς.

- Η ΣΕ υποβάλλει προς την ΓΣΕΣ προς επικύρωση τον πίνακα των επιτυχόντων για την εισαγωγή στο ΠΜΣ. Εάν δεν έχει συμπληρωθεί ο αριθμός των εισακτέων, και κατόπιν προτάσεως της ΣΕ, η ΓΣΕΣ διατηρεί τη διακριτική ευχέρεια να κάνει δεκτούς με ομόφωνη απόφασή της υποψηφίους που δεν συγκέντρωσαν τουλάχιστον 8 μονάδες σε κάθε ενότητα των δύο μαθημάτων της εξέτασης εισαγωγής, εφόσον το συνολικό άθροισμα μονάδων τους στην γραπτή εξέταση είναι πάνω από 40 μονάδες, σε αριθμό που δεν υπερβαίνει το 20% των επιτυχόντων. Η συμπληρωματική επιλογή γίνεται αποκλειστικά κατά την σειρά βαθμολογίας στην γραπτή εξέταση. Οι επιλεγέντες εισάγονται συμπληρωματικά κατά τη σειρά των συνολικών μονάδων με τις οποίες έχουν πιστωθεί.
- Ο τελικός πίνακας εισαγομένων μετά την επικύρωσή του από την ΓΣΕΣ, ανακοινώνεται στους χώρους ανακοινώσεων του Τμήματος Φιλοσοφίας. Ειδοποιούνται όλοι οι εισακτέοι να εγγραφούν στο ΠΜΣ σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, που καθορίζεται από την ΣΕ σε συνεργασία και με τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλοσοφίας. Υποψήφιος που δεν θα εγγραφεί μέσα στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα χάνει το δικαίωμα εγγραφής στο ΠΜΣ, εκτός και αν επικαλεσθεί λόγους ανώτερης βίας ή σοβαρής ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή, η ΣΕ κρίνει τους λόγους που επικαλείται ο υποψήφιος και αποφασίζει σχετικά. Σε περίπτωση που προκύψουν κενές θέσεις λόγω μη-εγγραφής των επιτυχόντων, οι θέσεις αυτές καλύπτονται από τους επιλαχόντες, εφόσον ανήκουν στην ομάδα των επιλέξιμων βάσει αρθρ.5, Δ.1.

Διδασκαλία, φοίτηση, εξετάσεις, απόκτηση ΜΔΕ

- Ο Με την εισαγωγή του φοιτητή στο ΠΜΣ, ορίζεται από τη ΓΣΕΣ ύστερα από πρόταση της ΣΕ ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων (σύμφωνα με τον Ν. 3685/2008), ο οποίος έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της προόδου των σπουδών του φοιτητή. Εάν ο επιβλέπων κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο, μπορεί να συστήσει στον φοιτητή να παρακολουθήσει προπτυχιακά μαθήματα.

- Τα μαθήματα για την απόκτηση του ΜΔΕ διακρίνονται σε κορμού και κατεύθυνσης. Τα μαθήματα κορμού και τα μαθήματα κατεύθυνσης είναι αυτά που αναγράφονται παραπάνω στο άρθρο 4. Οι ώρες της εβδομαδιαίας διδασκαλίας κάθε μαθήματος είναι τρεις (3).

- Τα μαθήματα στο ΠΜΣ αρχίζουν το χειμερινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος ή σεμιναρίου διαρκέσει λιγότερο από έντεκα (11) εβδομάδες ή λιγότερο από τριάντα τρεις (33) συνολικά ώρες διδασκαλίας, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς.

- Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Φοιτητής που παρακολούθησε κάποιο μάθημα λιγότερο από το 80% των προβλεπομένων ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο αποκλείεται από τις εξετάσεις και θεωρείται αποτυχών στο μάθημα αυτό.
- Η ύλη των σεμιναρίων συμπεριλαμβάνει ξενόγλωσσα αμετάφραστα κείμενα πάνω στα οποία εξετάζονται οι φοιτητές. Η έρευνα που διεξάγεται στο ΜΠ είναι δυνατό να εντάσσεται σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών, προσωπικού ή έρευνας, καθιστώντας απαραίτητη την ξενόγλωσση διδασκαλία.
- Η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τμήματος και στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές, καθώς επίσης, στο πλαίσιο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, η συμμετοχή στο σεμινάριο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας που προβλέπεται στο πρόγραμμα σπουδών.
- Οι φοιτητές δύνανται –εφ’ όσον προσφέρεται– να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση σε πεδία συναφή με το αντικείμενο του ΠΜΣ, η οποία ισοδυναμεί με ένα μάθημα κατεύθυνσης Γ’ ή Δ’ εξαμήνου (15 ή 8 ECTS αντιστοίχως). Η πρακτική άσκηση μπορεί να επιλεγεί άπαξ. Η επιλογή των φοιτητών για την πρακτική άσκηση γίνεται με κριτήρια επίδοσης των φοιτητών (ολοκλήρωση υποχρεώσεων προηγούμενων εξαμήνων και βαθμοί).
- Η διδασκαλία των μαθημάτων καθώς και η συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας μπορεί να γίνεται στην Ελληνική ή/και, με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., στην Αγγλική ή σε άλλη ξένη γλώσσα.
- Η εξέταση κάθε μαθήματος μπορεί να γίνει γραπτά ή/και με εκπόνηση εργασιών.
- Οι εξετάσεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται στο τέλος του αντίστοιχου εξαμήνου καθώς και στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Οι εργασίες κατατίθενται μέχρι το πέρας της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου. Ο διδάσκων υποχρεούται να καταθέσει τη βαθμολογία εντός ενός μήνα από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου. Η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων καθορίζεται και ανακοινώνεται από την Σ.Ε. στην αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς σε εναρμόνιση με το γενικό ακαδημαϊκό ημερολόγιο.
- Φοιτητής που απορρίπτεται για δεύτερη φορά σε εξέταση μαθήματος παραπέμπεται στη ΣΕ η οποία, αφού εξετάσει την γενική απόδοσή του, μπορεί να του παράσχει τη δυνατότητα μιας επιπλέον εξέτασης, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι που δικαιολογούν την αδυναμία επαρκούς προετοιμασίας να προβεί στη διαγραφή του από το ΠΜΣ ή
- Οι φοιτητές κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών οφείλουν να οδηγηθούν βάσει των ειδικών ενδιαφερόντων τους στην επιλογή της ειδίκευσης που θα ακολουθήσουν.
- Η επιλογή κατεύθυνσης γίνεται με έγγραφη δήλωση του φοιτητή στη Γραμματεία του Τμήματος το Μάιο του εκάστοτε πρώτου έτους σπουδών.

- Το πρόγραμμα προσφερομένων μαθημάτων κατεύθυνσης του Β΄ έτους σπουδών συγκροτείται μετά την δήλωση κατεύθυνσης από τους φοιτητές.

- Κάθε φοιτητής, κατά τη διάρκεια του δευτέρου έτους σπουδών, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει διπλωματική εργασία. Το θέμα της εργασίας αυτής επιλέγεται από το φοιτητή στο Γ' εξάμηνο σπουδών, εντός προθεσμίας που ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή, σε συνεργασία με ένα διδάσκοντα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ως επόπτη της διατριβής. Ο επόπτης παρακολουθεί την πορεία της εργασίας του φοιτητή, υποστηρίζει την ερευνητική του προσπάθεια, αξιολογεί την ποιότητα της εργασίας και είναι εκείνος που τελικά θα εγκρίνει, με έγγραφη δήλωσή του προς την Γραμματεία, την υποβολή της διπλωματικής εργασίας προς κρίση. Κάθε διδάσκων δικαιούται να αναλάβει μέχρι τρεις διπλωματικές εργασίες ανά κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών.

- Η διπλωματική εργασία κατατίθεται στο τέλος του Δ΄ εξαμήνου σε τριμελή επιτροπή που ορίζεται με απόφαση της ΓΣΕΣ, και στην οποία μετέχουν ο επόπτης, και δύο άλλα μέλη ΔΕΠ ή ερευνητές βαθμίδων Α ή Β κάτοχοι διδακτορικού τίτλου με συναφές γνωστικό αντικείμενο προς αυτό της διπλωματικής εργασίας. Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται ενώπιον ακροατηρίου σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με τα άλλα δύο μέλη της επιτροπής και ανακοινώνεται στο Τμήμα από την Γραμματεία. Μετά το πέρας της δημόσιας υποστήριξης της διπλωματικής εργασίας από το φοιτητή, η επιτροπή εγκρίνει την διπλωματική εργασία. Η απόφαση για έγκριση μπορεί να ληφθεί και την συμφωνία δύο μόνων μελών, τα οποία και βαθμολογούν. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 5-10. Αν η εργασία δεν εγκριθεί από την Επιτροπή (τουλάχιστον δύο δεν συμφωνούν με την έγκριση), τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το φοιτητή τη βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή τη ριζική αναμόρφωσή της. Στην περίπτωση αυτή η εργασία μπορεί να επανυποβληθεί και επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από (3) μήνες ούτε αργότερα από έξι (6) μήνες από την προηγούμενη εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ.5 του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου Πατρών (ΦΕΚ 1062/14.7.2004).

- Απαραίτητες προϋποθέσεις για την απόκτηση του ΜΔΕ είναι οι εξής ακρι ακριβώς: (α) οι υποψήφιοι να έχουν επιτυχώς εξετασθεί σε επτά (7) μαθήματα (τέσσερα μαθήματα κορμού, εκ των οποίων υποχρεωτικά ένα μάθημα “Θέματα Γνωσιοθεωρίας και Μεταφυσικής” και ένα μάθημα “Θέματα Ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας”, και τρία μαθήματα κατεύθυνσης)· (β) να έχουν συμμετάσχει επιτυχώς στο σεμινάριο εκπόνησης διπλωματικής εργασίας· και (γ) να έχουν λάβει προβιβάσιμο βαθμό στη διπλωματική τους εργασία.

- Ο βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από το άθροισμα των βαθμών των επτά (7) μαθημάτων και του βαθμού της διπλωματικής εργασίας πολλαπλασιαζόμενου επί τρία (3).

- Παράταση της διάρκειας φοίτησης πέραν των προβλεπόμενων τεσσάρων εξαμήνων για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να χορηγηθεί, μετά από αίτηση του φοιτητή προς την Γ.Σ.Ε.Σ., για ένα εξάμηνο εάν συντρέχουν σοβαροί λόγοι. Το αίτημα αυτό είναι δυνατόν να

επαναληφθεί. Σε καμία περίπτωση η διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ δεν μπορεί να υπερβεί τα τρία (3) έτη.

- Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει, με αίτησή του, άδεια αναστολής της παρακολούθησης των μαθημάτων ή της εκπόνησης της διπλωματικής του εργασίας. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της ΣΕ για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μια φορά, και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης του ενός εξαμήνου. Ο χρόνος αναστολής φοίτησής του δεν υπολογίζεται σε περίπτωση υπέρβασης της χρονικής διάρκειας φοίτησης.

Διδακτικό προσωπικό

- Τη διδασκαλία των μαθημάτων και σεμιναρίων του ΜΠΣ, καθώς και πιθανών πρακτικών ασκήσεων, μπορούν να αναλάβουν:

α) Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών

β) Μέλη άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ομότιμοι καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές και αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές.

γ) Διδάσκοντες βάσει του π.δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112 Α'), οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

δ) Ερευνητές Α' ή Β' βαθμίδας αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος σχετικού με το γνωστικό αντικείμενο το οποίο θα κληθούν να διδάξουν και έχουν επαρκή επιστημονική, ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα γύρω από το αντικείμενο αυτό.

ε) Περιορισμένος αριθμός σεμιναρίων ή διαλέξεων στο πλαίσιο ενός μαθήματος μπορεί να ανατεθεί σε όσους αναφέρονται παραπάνω (§§α-δ) και υπό την εποπτεία και την ευθύνη του μέλους ΔΕΠ στο οποίο έχει ανατεθεί η διδασκαλία του εν λόγω μαθήματος.

- Η ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος ή μέρους μαθήματος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 αυτού του άρθρου, γίνεται με απόφαση της ΓΣΕΣ στα τέλη Μαΐου.
- Δεν επιτρέπεται, σε καμία περίπτωση, η αποκλειστική απασχόληση μέλους ΔΕΠ στο ΠΜΣ (παραγρ. 3β του άρθρου 12 του Ν.2083/92). Δεν επιτρέπεται επίσης η ανάθεση στον ίδιο διδάσκοντα πέραν του ενός μαθήματος ανά εξάμηνο.

ΠΜΣ Α΄ Κύκλου - Διδακτορικό Δίπλωμα

Ο Β' κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ). Διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2083/92 (άρθρο 12, παράγραφος 5) και την Υπουργική Απόφαση Έγκρισης του ΠΜΣ.

Η διάρκεια σπουδών για την απόκτηση του ΔΔ είναι το ελάχιστον τρία (3) έτη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της Υπουργικής Απόφασης. Σε περίπτωση σοβαρού λόγου, ο υποψήφιος διδάκτορας μπορεί να ζητήσει αναστολή της εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με το άρθρο 7.

Η ΔΔ πρέπει να είναι πρωτότυπη ερευνητική εργασία, να περιλαμβάνει αξιόλογα ερευνητικά συμπεράσματα και να περιέχει στοιχεία που προάγουν την επιστήμη.

A. Εγγραφή στο Β΄ κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών

Για την εγγραφή στο Β΄ κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών και την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής, οι υποψήφιοι πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Να είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (για τους τελευταίους είναι απαραίτητη η αναγνώριση του τίτλου αυτού από το ΔΙΚΑΤΣΑ), που αφορά στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ (φιλοσοφία) ή σε συγγενές αντικείμενο.
2. Να γίνουν δεκτοί από κάποιο μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, το οποίο δεν μπορεί να ανήκει στη βαθμίδα του Λέκτορα, το οποίο δέχεται να αναλάβει την επίβλεψη και την καθοδήγησή τους.
3. Να υποβάλλουν στη ΓΣΕΣ τεκμηριωμένη έκθεση του ερευνητικού σχεδίου που πρόκειται να πραγματοποιήσουν.
4. Η ΓΣΕΣ εγκρίνει ή όχι το παραπάνω ερευνητικό σχέδιο και αποφασίζει εάν θα επιτρέψει στον εν λόγω υποψήφιο την εγγραφή του στο Β΄ κύκλο σπουδών. Ορίζει τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής (Ν. 2083/1992, άρθρο 12, παρ. 5), ένα εκ των οποίων είναι το μέλος ΔΕΠ που αναφέρεται παραπάνω στην §2 και το οποίο αναλαμβάνει την καθοδήγηση του υποψηφίου ως κατεξοχήν επιβλέπων. Σε περίπτωση υποψηφίου, του οποίου το ΜΔΕ δεν αφορά στο γνωστικό πεδίο της φιλοσοφίας αλλά σε συγγενές αντικείμενο η Γ.Σ.Ε.Σ. δύναται, κατόπιν σχετικής εισήγησης της Σ.Ε. σε συνεργασία με τον επιβλέποντα, να ορίσει έως πέντε (5) μαθήματα που προσφέρονται από το Τμήμα, τα οποία υποχρεούται να παρακολουθήσει με επιτυχία ο υποψήφιος κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων ετών εκπόνησης της ΔΔ.

B. Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και απονομή ΔΔ

1. Η διαδικασία εκπόνησης διδακτορικής διατριβής (δδ) και ο έλεγχος προόδου του υποψηφίου διδάκτορα είναι ευθύνη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως του επιβλέποντα. Το αργότερο σε ένα μήνα από την ημερομηνία αποδοχής του υποψηφίου και τον ορισμό της τριμε-

λους συμβουλευτικής επιτροπής, η επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο της δδ, το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος. Τροποποίηση του θέματος της δδ μέσα στην ίδια γνωστική περιοχή μπορεί να γίνει με απόφαση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος και το καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος. Αλλαγή του θέματος της δδ και καθορισμός νέου σε διαφορετικό γνωστικό πεδίο μπορεί να γίνει μόνο ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, κατάθεση νέας ερευνητικής πρότασης, με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται από την ΓΣΕΣ νέα τριμελής συμβουλευτική επιτροπή η οποία, σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα, συντάσσει πρωτόκολλο με τον ακριβή τίτλο του νέου θέματος. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο ελάχιστος χρόνος εκπόνησης της διατριβής προσμετράται από την ημερομηνία ορισμού του νέου θέματος.

2. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας συνεργάζεται ανελλιπώς με τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και κυρίως με τον επιβλέποντα καθηγητή. Στην πορεία της ερευνητικής του δραστηριότητας παρουσιάζει την εργασία του στο «Ερευνητικό Σεμινάριο Διδασκόντων» του Τμήματος.
3. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει ετήσια έκθεση πρόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος. Η έκθεση, υπογεγραμμένη από τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής και τον υποψήφιο, κατατίθεται στην γραμματεία του ΠΜΣ κατά το τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους από τον ορισμό της συμβουλευτικής επιτροπής και πάντως όχι αργότερα από τις 30 Σεπτεμβρίου του εκάστοτε νέου ακαδημαϊκού έτους. Αν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δεν έχει καταθέσει έκθεση προόδου εντός της ανωτέρω οριζόμενης προθεσμίας, η πρόοδος της ερευνητικής εργασίας του υποψηφίου θεωρείται μη ικανοποιητική. Η περίπτωση εξετάζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. βάσει εισήγησης της συντονιστικής επιτροπής με το ερώτημα της διαγραφής του υποψηφίου από τις καταστάσεις υποψηφίων διδασκόντων του Β΄ κύκλου του ΠΜΣ του Τμήματος.
4. Με την ολοκλήρωση του ερευνητικού του έργου, ο υποψήφιος καταθέτει στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή πλήρες αντίγραφο της ερευνητικής του εργασίας. Η επιτροπή αξιολογεί την εργασία του υποψηφίου και αποφασίζει το εάν έχει ολοκληρωθεί η δδ, ή υποδεικνύει στον υποψήφιο να προβεί σε προσθήκες, τροποποιήσεις ή βελτιωτικές παρεμβάσεις στην εργασία του και να την υποβάλει εκ νέου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
5. Η κατάθεση της δδ από τον υποψήφιο, προκειμένου να ακολουθήσει η προβλεπόμενη εξέταση, γίνεται με την προϋπόθεση ότι η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή έχει αξιολογήσει το ερευνητικό έργο του υποψηφίου ως επαρκές σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Μετά την έγκριση της τελικής μορφής της από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, η δδ υποβάλλεται στη ΓΣΕΣ, με σχετική εισήγηση της τριμελούς επιτροπής πλήρως αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη. Στην εισήγηση αυτή πρέπει να υπάρχει και επισήμανση των σημείων εκείνων της διατριβής που είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην προαγωγή της επιστήμης.
6. Η ΓΣΕΣ, ύστερα από εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ορίζει την επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 12 του Νόμου 2083/92 όπως αυ-

τές έχουν τροποποιηθεί μεταγενέστερα, για την αξιολόγηση και την τελική κρίση της διατριβής μετά και από προφορική εξέταση του υποψηφίου διδάκτορα. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν και τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής. Η δδ στην τελική της μορφή θα πρέπει να αποστέλλεται από τη Γραμματεία στην επταμελή εξεταστική επιτροπή τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την ημερομηνία υποστήριξης της δδ.

7. Η διατριβή υποστηρίζεται δημόσια σε τόπο και χρόνο που έχει οριστεί οκτώ (8) τουλάχιστον η-μέρες νωρίτερα. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον υποψήφιο διδάκτορα, στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Στην προφορική εξέταση μπορούν να παρευρίσκονται και άτομα εκτός πανεπιστημίου.
8. Ο υποψήφιος διδάκτορας παρουσιάζει τη διατριβή του σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τα 40 λεπτά. Αναλύει το περιεχόμενο της εργασίας του, παρουσιάζει τον τρόπο έρευνας που ακολούθησε και τα πορίσματα στα οποία κατέληξε. Επισημαίνει τα σημεία εκείνα που, κατά τη γνώμη του, είναι πρωτότυπα και συμβάλλουν στην πρόοδο της επιστήμης, καθώς και τα σημεία εκείνα που ενδεχομένως χρήζουν περαιτέρω μελέτης και έρευνας.
9. Μετά την παρουσίαση της διατριβής από τον υποψήφιο, ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής δίνει τον λόγο σε καθένα από τα μέλη της για να προβούν σε παρατηρήσεις και να υποβάλουν ερωτήσεις στον υποψήφιο σχετικές με το αντικείμενο της διατριβής.
10. Μετά το τέλος της προφορικής δοκιμασίας, η εξεταστική επιτροπή αποσύρεται σε σύσκεψη, αξιολογεί τη διατριβή και την επιστημονική επάρκεια και τη συνολική απόδοση του υποψηφίου κατά την προφορική δοκιμασία και τον βαθμολογεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
11. Η δδ που αξιολογήθηκε θετικά από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής θεωρείται εγκεκριμένη.
12. Το πρακτικό της εξεταστικής επιτροπής, στο οποίο μπορούν τα μέλη της επιτροπής να δικαιολογούν την ψήφο τους, υπογεγραμμένο από όλα τα παρόντα μέλη της, διαβιβάζεται από τον πρόεδρό της στη ΣΕ.
13. Ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει τη δδ σε τρία αντίτυπα, ένα για τη Γραμματεία του Τμήματος, ένα για τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος και ένα για τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πάτρας, όπου καταθέτει και αντίγραφο της διδακτορικής του διατριβής σε ηλεκτρονική μορφή. Η αναγόρευση και η καθομολόγηση του Διδάκτορα γίνεται από τη ΓΣΕΣ.

2. Δομή ΠΜΣ Α' κύκλου στην αγγλική γλώσσα

POSTGRADUATE STUDIES

Degrees offered:

A) M.A. in Moral and Political Philosophy

B) M.A. in Theory of Knowledge and Metaphysics

Eligible candidates include all holders of a Bachelor Degree by a Greek Higher Education Institution or equivalent International Institution, and graduates of a Greek Higher Technical Education Institution. For all international candidates verification of oral adequacy in Greek is required (State Certificate). Candidates from abroad are required to submit a State Certificate of speaking ability in Greek. Candidates must be fluent in at least one of the following languages: English, French, or German. As proof of fluency, they may submit either a language certificate in one of these languages or sit the department's language exam. The selection of the graduate students rests with the General Assembly of Special Composition and is based on a point system that takes into account the following: a) the grade in the written entrance exams, b) the bachelor's grade, c) the Diploma Thesis, only if this is graded with a grade equal to or higher than 7.0, or, if available, a Master's degree, PhD, or academic publications.

Interested students must submit to the Department of Philosophy the following documents:

- a) Application
- b) Official copy of a bachelor degree
- c) For international degrees, a DIKATSA or DOATAP certificate
- d) Verification of studies which includes the degree's grade
- e) Analytic transcript of grades
- f) Curriculum Vitae. This must include the studies and, if applicable, scientific activity of the applicant. Candidates must send 4 hard copies and one electronic copy, either as an attachment to the e-mail address of the Department, philosophy@upatras.gr, or as a Word Document on disc.
- g) Academic publications, if available. Publications are confirmed either by sending a copy of the published item or by verification from the publisher, if the item is forthcoming.
- h) Language certification (of Greek or foreign language depending on case)
- i) Copy of an official identity card
- j) 4 recent photos with the name of the candidate written on the back

Admission Criteria

Applicant rankings are determined according to the following criteria (the greatest number of points an applicant can reach is 100):

- a) Written exams in philosophy (may count for a maximum of 80 points).
- b) BA degree grade (maximum 15 points).

c) A degree thesis graded 7 or higher, or MA or PhD or published academic work (maximum 5 points).

A. Written Examinations

There are two 3-hour written examinations that correspond to subjects in the Graduate Program's two areas of specializations, i.e., a) Moral and Political Philosophy, b) Epistemology and Metaphysics. These are additionally divided in 3 sections: a) Ancient Greek Philosophy, b) Modern Philosophy and c) 20th Century Philosophy/Contemporary Philosophy.

Appointed members of the General Assembly of Special Composition set the exam topics, grade the exams and, if needed, re-evaluate the grading process. There are 3 members for each subject setting topics from each section and 3 other members grading the exams. Every member must propose 4 topics in his area of specialization. The General Assembly of Special Composition chooses two members, of which one will then be selected for the exam. For every subject 3 members proposing topics are required, one for every section, 6 graders, two for each section, and 2 re-evaluators, one for each subject. A re-evaluation takes place if the difference in the grades of the two graders is higher than 3 points on the 0-10 grading scale. The applicant must answer 2 of the 3 sections of each subject. The grade of each exam represents the total of grades in each part. In the case an exam is re-evaluated, the re-evaluation grade is doubled.

B. Bachelor Degree's Grade

The grade of the BA corresponds to 15 points. This means that it is multiplied by 1,5.

C. Degree Thesis, MA, PhD, published work

If an applicant writes a degree thesis that was graded with a grade equal to or higher than 7, or has obtained an MA or a PhD degree (from a Greek University or an equivalent non-Greek University certified by DIKATSA or DOATAP) or has published work in the field, then he can be credited with up to 5 points.

D. Foreign Language Requirement

All applicants must provide appropriate certification of adequacy in a foreign language (English, German, or French). An applicant without such a qualification must sit a written foreign language exam in which he/she will be asked to translate a philosophical text. The foreign language written exam, set by the General Assembly of Special Composition, precedes the written exams in philosophy. The pass grade is 5 on the 0-10 scale. In the case of failure, the applicant may not sit the philosophy exams.

E. Announcements of results

An applicant who does not earn an average of 50 points, 40 of which must be from the written exams in philosophy, cannot be selected for the program. An applicant who does not earn at least 8 points in each section of a subject cannot be considered for the program.

The Department's Secretary announces the list of the final results of all applicants in ranking order. It is up to the successful applicants to register for the program. The registration must be completed by the beginning of the graduate classes of the winter semester.

Course Summary Table

Semester 1		
Core courses		ECTS
Students choose 2 courses		2 x 15
1.	Topics in Epistemology and Metaphysics I	
2.	Topics in Ethics and Political Philosophy I	
3.	Topics in Philosophy of Science I	
4.	Topics in Philosophy of Mind and Languages I	
5.	Topics in Philosophy of Art I	
Total		30 ECTS

Semester 2		
Core courses		ECTS
Students choose 2 courses		2 x 15
1.	Topics in Epistemology and Metaphysics II	
2.	Topics in Ethics and Political Philosophy II	
3.	Topics in Philosophy of Science II	
4.	Topics in Philosophy of Mind and Languages II	
5.	Topics in Philosophy of Art II	
Total		30 ECTS

Semester 3		

	Specialisation courses	ECTS
Students choose 2 courses in their area of specialization from the courses on offer		2 x 15
1.		
2		
...		
8		
Total		30 ECTS

Semester 4		
	Specialisation courses	ECTS
Students choose 1 course in their area of specialization from the courses on offer		8
1.		
2.		
...		
6.		
Obligatory modules		
7.	MA thesis preparation course	2
8.	MA thesis	20
Total		30 ECTS

E. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Οργάνωση και εφαρμογή αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου

Στο τμήμα πραγματοποιείται αξιολόγηση του διδακτικού έργου των μελών ΔΕΠ από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 σε συνεργασία με τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου και συγκεκριμένα σε συνεργασία με το Τμήμα Μηχανοργάνωσης της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων και τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας. Στη διαδικασία αξιολόγησης συμμετέχουν όλα τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος Φιλοσοφίας. Οι διδάσκοντες ενημερώνονται για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (τόσο για τα ατομικά τους μαθήματα όσο και για τους συνολικούς μέσους όρους του τμήματος) ανά εξάμηνο. Τώρα πλέον έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα στην πλατφόρμα της ΜΟΔΠ. Παρόμοιες διαδικασίες με τις συνακόλουθες εκθέσεις είχαν ήδη υλοποιηθεί στα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη, πριν από τη συγκρότηση της ΟΜΕΑ του Τμήματος και την τυποποίηση της διαδικασίας (π.χ., εσωτερική καταγραφή ποσοστών επιτυχίας του Τμήματος, 2000-2013, και εκθέσεις της προόδου του Τμήματος).

Το ΠΠΣ σχεδιάστηκε και προσαρμόστηκε σταδιακά ώστε να εξυπηρετεί τους στόχους που τίθενται στο ΦΕΚ ίδρυσής του. Ο σχεδιασμός του ΠΠΣ που οδήγησε στην τρέχουσα μορφή του (αναθεώρηση 2014) πραγματοποιήθηκε ως εξής. Η εσωτερική μελέτη ΠΑΑΛΤ (“Προαγωγή και Αναβάθμιση Ακαδημαϊκών Λειτουργιών του Τμήματος”) του Δεκ. 2011 επεσήμανε αποκλίσεις του ΠΠΣ από τα Κριτήρια Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων της ΑΔΠΙ. Έλαβε υπόψη τα αποτελέσματα της εσωτερικής καταγραφής ποσοστών επιτυχίας του Τμήματος (2000-2013). Επίσης έλαβε υπόψη τις διαπιστώσεις εξωτερικών αξιολογήσεων άλλων τμημάτων από την ΑΔΠΙ. Στη συνέχεια η Επιτροπή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών σχεδίασε το νέο ΠΠΣ ώστε να εξυπηρετηθούν οι εξής στόχοι: να αυξηθούν τα ποσοστά επιτυχίας εστιάζοντας σε ορισμένα μαθήματα στην απόκτηση δεξιοτήτων· να κατανεμηθεί πιο ορθολογικά η συνολική αναλογία μαθημάτων γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου και ειδικότητας· να μειωθεί ο όγκος διδασκόμενης ύλης· να αυξηθεί η χρήση νέων τεχνολογιών.

Η αναλογία μαθημάτων γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου και ειδικότητας υπολογίστηκαν ακολουθώντας τις προδιαγραφές του Ευρωπαϊκού και Εθνικού Πλαισίου Προσόντων Ανώτατης Εκπαίδευσης για το προπτυχιακό επίπεδο σπουδών. Μειώθηκε ο όγκος της διδασκόμενης ύλης και των ωρών παρακολούθησης, ο οποίος ήταν σχεδόν διπλάσιος από τον μέσο όρο των ΠΠΣ που μελετήσαμε σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Δεν μειώσαμε τα μαθήματα απόκτησης δεξιοτήτων αλλά αυξήσαμε την αναλογία επιλεγόμενων μαθημάτων με μικρά ακροατήρια. Τα μαθήματα απόκτησης δεξιοτήτων «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων» και «Ανάγνωση φιλοσοφικών κειμένων» αναπροσαρμόζονται διαρκώς με βάση εκθέσεις από τους διδάσκοντες προς την Επιτροπή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών. (Η πρώτη αναθεώρηση ΠΠΣ το 2007 βασίστηκε στις εκθέσεις αυτές και στην εσωτερική καταγραφή στατιστικών επιτυχίας από το τμήμα πριν εφαρμοστεί από το Πανεπιστήμιο η σημερινή διαδικασία αξιολόγησης μαθημάτων.) Στο πλαίσιο της

εστίασης στην απόκτηση δεξιοτήτων, το μάθημα «Λογική» έχει προσαρμοστεί ώστε το ένα τρίτο να εστιάζει στην άτυπη λογική και την αναγνώριση και ανασύσταση επιχειρημάτων από κείμενα, που δεν ήταν προηγουμένως μέρη του μαθήματος. Αυξήσαμε τη χρήση νέων τεχνολογιών, π.χ. εντατικοποιώντας τη χρήση του eclass και δημιουργώντας ανοικτά μαθήματα με πλούσιο υλικό και τη χρήση πολυμέσων, τα οποία είναι προσβάσιμα για όλους στον σχετικό ιστότοπο του ΠΠ: eclass.upatras.gr/modules/course_metadata/opencourses.php?fc=27. Έχουν αναρτηθεί 14 μαθήματα, ορισμένα από τα οποία έχουν πολύ μεγάλη επισκεψιμότητα (περίπου 2.500 επισκέψεις).

Το ΠΠΣ εφαρμόζει με επιτυχία από το 2014 το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και τις σχετικές διαδικασίες (σύνδεση φόρτου εργασίας με πιστωτικές μονάδες, βαρύτητα πιστωτικών μονάδων στο βαθμό πτυχίου, κατάταξη βαθμολογίας πτυχίου, κλπ). Η επιτυχής λειτουργία με βάση το σύστημα ECTS έχει αναγνωρισθεί από την ΜΟΔΠΠ του Πανεπιστημίου Πατρών. Από το 2018, το Τμήμα Φιλοσοφίας εφαρμόζει τη διαδικασία κατ'έτους αναθεώρησης των ΠΠΣ του Πανεπιστημίου Πατρών (απόφαση υπ' αριθ. 122/31-07-2017 συνεδρίασης της Συγκλήτου), σε συνεργασία με τη ΜΟΔΠΠ.

Από το 2014 μέχρι σήμερα, το σχέδιο δράσης του Τμήματος υιοθέτησε (Α) τις συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης – των οποίων η αξιοποίηση εκτίθεται εδώ λεπτομερώς στο Κεφάλαιο Θ – και (Β) τους δύο πάγιους στόχους που έχουν σχηματιστεί από τις εσωτερικές αξιολογήσεις, τις συζητήσεις στις Γενικές Συνελεύσεις και τις εργασίες της Επιτροπής Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: βελτίωση των ποσοστών επιτυχίας μέσω εστίασης στην απόκτηση δεξιοτήτων, και βελτίωση της ερευνητικής απόδοσης του συνόλου του Τμήματος μέσω της στόχευσης διεθνώς αναγνωρισμένων επιστημονικών εκδοτών, περιοδικών και εταιριών.

Οι στόχοι για την περίοδο 2014-2018 συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με συστάσεις της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης και περιλαμβάνουν την ανάπτυξη των υποδομών, τον εξορθολογισμό της τμηματικής διοίκησης, το περιεχόμενο του ΠΠΣ και την έρευνα. Γι' αυτό το λόγο αναπτύσσονται λεπτομερώς στο Κεφάλαιο Θ, στο οποίο παραπέμπουμε για τη συνέχεια.

Αξιολόγηση των φοιτητών/τριών

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται κυρίως με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις στο τέλος των εξαμήνων ή/και με γραπτές εξετάσεις για την πρόοδο των φοιτητών/τριών κατά την διάρκεια του εξαμήνου. Για κάποια μαθήματα απαιτείται η εκπόνηση και παρουσίαση συμπληρωματικών ή απαλλακτικών γραπτών εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, όπως για τα μαθήματα της κατηγορίας «Κείμενα» και για το μάθημα «Επεξεργασία φιλοσοφικών θεμάτων». Για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών χρησιμοποιείται και η μέθοδος μικρών γραπτών ασκήσεων ή εργασιών σε εβδομαδιαία βάση, κυρίως στα εργαστηριακά μαθήματα πρακτικής εξάσκησης (π.χ. Πρακτική εξάσκηση «Λογική» και «Μέθοδοι και τεχνικές εκπόνησης επιστημονικών εργασιών»).

2. Ερωτηματολόγια φοιτητών

Πίνακας Δ

Επεξεργασία δεδομένων των ερωτηματολογίων αξιολόγησης διδακτικού έργου

Ακαδημαϊκό έτος 2016-2017

Ερωτηματολόγια ΠΠΣ

Ερωτήματα		Μ.Ο. Έτους
1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	4,39
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	4,45
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	3,86
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για όλη την πορεία των σπουδών σας;	3,76
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	3,43
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	2,76
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθηση;	3,28
8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	3,66
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	3,94
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	3,69
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	3,88
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού;	3,73
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	3,42

14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματος ;	2,53
15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	3,97
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	4,06
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	4,04
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	3,79
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών;	3,83
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις – ερωτήσεις;	4,09
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές;	3,99
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	4,06
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	4,15
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	3,92
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	3,83
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	2,60

Ερωτηματολόγια ΠΜΣ
(Σύγκριση 2015-16 / 2016-17)

Το μάθημα

1	Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	4.31/4.63
2	Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	4.41/4.68

3	Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;	4.24/4.53
4	Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;	4.26/4.63
5	Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημιούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;	4.03/4.37
6	Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική/Κεντρική Βιβλιοθήκη;	4.43/4.37
7	Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων/δεξιοτήτων που διαθέτετε;	2.74/2.58

Β: Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:

8	Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;	4.40/4.26
9	Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;	4.51/4.47
10	Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό (έντυπο/ηλεκτρονικό) στη βιβλιοθήκη;	4.50/4.32
11	Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;	4.29/4.53
12	Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοηθά/ούν να κατανοήσετε τη θεματολογία του μαθήματος;	4.41/4.53

Γ. Εργαστήριο:

13	Πόσο συναφείς ήταν οι εργαστηριακές ασκήσεις με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος;	4.50/5.00
14	Πόσο σαφείς θεωρείτε ότι ήταν οι στόχοι των εργαστηριακών ασκήσεων;	4.00/5.00
15	Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί;	4.33/4.50

16	Σε ποιο βαθμό κάλυπταν οι εργαστηριακές ασκήσεις όσα διδαχθήκατε στη θεωρία του μαθήματος;	4.50/5.00
17	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να κατανοήσετε όσα μάθατε θεωρητικά;	4.33/5.00
18	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να αυξήσετε τις δεξιότητές σας σε σχέση με την ειδίκευσή σας;	4.17/5.00
19	Πόσο πλήρης είναι ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείτε για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων;	4.33/5.00

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

20	Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδακτέας ύλης;	4.29/4.68
21	Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για το αντικείμενο και τη θεματολογία του μαθήματος;	4.10/4.63
22	Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με το μάθημα;	4.02/4.53
23	Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;	4.31/4.58
24	Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;	4.34/4.68
25	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (π.χ. παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών);	4.73/4.84
26	Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;	4.50/4.84

Ε . Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

27	Συμμετείχα ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις.	3.96/4.05
28	Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών.	4.35/4.21
29	Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος.	4.09/4.21
30	Αφιέρωνα χρόνο για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος σε εβδομαδιαία βάση: Καθόλου (0-2 ώρες), Λίγο (2-4 ώρες), Αρκετά (4-6 ώρες), Πολύ (6-8 ώρες), Πάρα	3.55/3.63

	Πολύ (8+ ώρες)	
31	Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήματος.	4,28/4.21

M.O. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Εγκ.) απαντήσεων.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η εκτίμηση των φοιτητών για το διδακτικό έργο στο ΠΜΣ είναι ιδιαίτερα θετική. Οι δυσκολίες που συναντούν οι φοιτητές στην κατανόηση της ύλης είναι εντελώς αναμενόμενες και, σε ένα βαθμό, επιθυμητές, δεδομένου ότι αρκετοί από αυτούς δεν έχουν πτυχίο φιλοσοφίας. Ιδιαίτερα θετική είναι η σημαντική βελτίωση των δεικτών σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, για δεύτερη χρονιά στη σειρά.

3. Ερωτηματολόγια μελών ΔΕΠ

Όλα σχεδόν τα μέλη ΔΕΠ συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια. Η επεξεργασία των στοιχείων του πίνακα 6 (Παράρτημα) δείχνει ότι αυτά δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτες διαφορές από τα αντίστοιχα της Απογραφικής Έκθεσης 2014–2015. Άρα, ισχύουν οι ίδιες βασικές επισημάνσεις: (α) Τόσο οι διαθέσιμες υποδομές του τμήματος για το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ όσο και αυτές για τη διεξαγωγή του εκπαιδευτικού τους έργου κρίνονται μόνο σχετικά ικανοποιητικές. (β) Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες δυσχέρειας του ερευνητικού έργου των διδασκόντων φαίνεται να είναι η έλλειψη βοηθητικού και επικουρικού προσωπικού. (γ) Ιδιαίτερα ενθαρρυντικό στοιχείο είναι η ικανοποίηση που δηλώνουν οι διδάσκοντες σχετικά με το ενδιαφέρον των φοιτητών για την παρακολούθηση των μαθημάτων.

ΣΤ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Η καταλληλότητα των ερευνητικών προσόντων των μελών ΔΕΠ παρακολουθείται και στοχοθετείται με την καταγραφή και δημοσιοποίηση της ερευνητικής πορείας και απόδοσης κάθε μέλους ΔΕΠ κάθε χρόνο στην ΕΑΕ. (Τα αριθμητικά αποτελέσματα της έρευνας του Τμήματος για το ακαδ. έτος 2016-17 παρουσιάζονται στο Παράρτημα.)

Ενδεικτικά, η ΕΑΕ 2015 (για το ακαδ. έτος 2014-15) έθεσε ως στόχο να «βελτιώσει το παραγόμενο ερευνητικό έργο – ποσοτικά και ποιοτικά – και την αναγνώρισή του σε διεθνές επίπεδο». Μέχρι το τέλος του 2017, ο αριθμός ετεροαναφορών ανά έτος των μελών ΔΕΠ του τμήματος αυξήθηκε αισθητά – κάτι που δεν αντικατοπτρίζεται στα αποτελέσματα του ακαδ. 2016-17 διότι αφορούν ερευνητικές δραστηριότητες του 2016. Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις για το 2017, το Τμήμα είχε >2 ετεροαναφορές περισσότερες ανά έτος ανά ΔΕΠ από ό,τι το 2015. Η πραγματοποίηση των στόχων οφείλεται σε δύο παράγοντες. Στο Τμήμα έχει εδραιωθεί ένα ερευνητικά ανταγωνιστικό περιβάλλον λόγω της προσέλκυσης νέων ερευνητών τα τελευταία χρόνια, μεταξύ άλλων από το εξωτερικό· και το Τμήμα δίνει προτεραιότητα στην παροχή ερευνητικών αδειών στα μέλη ΔΕΠ (υπό τη συνθήκη ότι καλύπτονται οι ανάγκες του ΠΠΣ). Οι αιτούντες πρέπει να αποδείξουν ότι κατά την περίοδο της άδειας θα αναλάβουν συγκεκριμένες και αξιολογήσιμες ερευνητικές δραστηριότητες με άλλα ιδρύματα και φορείς.

Το Τμήμα είχε το 2013 για πρώτη φορά την εμπειρία της διαδικασίας της εξωτερικής αξιολόγησής του. Έλαβε τον Ιανουάριο του 2014 την Εξωτερική Έκθεση Αξιολόγησης, η οποία συντάχθηκε σύμφωνα με όσα προβλέπει η ΑΔΙΠ από 5μελή ομάδα εμπειρογνομόνων της αλλοδαπής. Η έκθεση βρίσκεται αναρτημένη στον ιστότοπο της ΑΔΙΠ, σε αυτόν της ΜΟΔΙΠ και σε αυτόν του Τμήματος:

http://www.philosophy.upatras.gr/sites/default/files/pages/files/Final%20Report_Department%20of%20Philosophy_University%20of%20Patras.pdf

Το γενικό συμπέρασμα της Έκθεσης είναι ότι «Το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών είναι μια δυναμική, αφοσιωμένη και αναπτυσσόμενη ακαδημαϊκή μονάδα έρευνας που πληροί τις προδιαγραφές ενός διεθνώς αναταγωνιστικού και καινοτόμου ακαδημαϊκού θεσμού» (σελ. 15).

Το σχέδιο δράσης του Τμήματος υιοθετεί τις συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης (οι οποίες εκτίθενται λεπτομερώς στο Κεφ. Θ της παρούσας έκθεσης) και συγκεκριμένα αυτές που αφορούν το την *ανάδειξη* και *βελτίωση* της ερευνητικής απόδοσης του συνόλου του Τμήματος μέσω της στόχευσης διεθνώς αναγνωρισμένων επιστημονικών εκδοτών, περιοδικών και εταιριών. Σύμφωνα με την έκθεση, «Τα ερευνητικά επιτεύγματα του Τμήματος πρέπει να διαφημίζονται όπως τους αξίζει [...] μέσω αναμόρφωσης της ιστοσελίδας του Τμήματος και της ίδρυσης σειράς επώνυμων διαλέξεων με χρηματοδότηση από την τοπική οικονομία» (σελ. 14). Το Τμήμα κατέβαλλε αυξημένο μέρος του τακτικού του προϋπολογισμού για να ξανασχεδιάσει την ιστοσελίδα του το 2016 όπως και για τη συντήρηση και ενημέρωσή της. Στα μέλη ΔΕΠ έχει δοθεί αυξημένη πρόσβαση

ώστε να ενημερώνουν τις δικές τους πληροφορίες και ειδικά τις δημοσιεύσεις τους. Ωστόσο, ακόμα δεν έχει ιδρυθεί σειρά επώνυμων διαλέξεων με τοπική χρηματοδότηση.

Σύμφωνα με την έκθεση, «Με σκοπό να ταυτιστεί το Τμήμα με συγκεκριμένες ερευνητικές περιοχές στις οποίες έχει ισχυρή παρουσία, συνιστάται η δημιουργία συστάδων (clusters) έρευνας» (σελ. 14). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την Εξωτερική Αξιολόγηση, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν ήδη σημαντική διεθνή προβολή ερευνητικά: το ζητούμενο είναι το Τμήμα να εκμεταλλευτεί αυτή την διεθνή προβολή ώστε να αποκτήσει μια αναγνωρίσιμη ερευνητική ταυτότητα. Στο Τμήμα έγινε μια διερευνητική συζήτηση για το πώς να σχηματιστεί κέντρο έρευνας το 2014-15. Στο επίκεντρο βρέθηκε πρόταση με θεματική που θα απέκλειε μέλη ΔΕΠ με ισχυρή ερευνητική παρουσία και δεν θα εκμεταλλεύονταν υπάρχουσες και ήδη γόνιμες συνεργασίες στο Τμήμα. Όμως το 2017, τρία μέλη ΔΕΠ του Τμήματος υπέβαλλαν κοινή πρόταση στο πρόγραμμα ΕΛΙΔΕΚ για ενίσχυση μελών ΔΕΠ, σχηματίζοντας έτσι τον πυρήνα ενός cluster που ενώνει μέλη ΔΕΠ με κοινά ερευνητικά συμφέροντα. Σημαντική επιδίωξη του έργου αποτελεί η επίτευξη πολλαπλασιαστικού οφέλους μετά το πέρας των 36 μηνών διάρκειάς του, μέσω της δημιουργίας στην Ελλάδα στοχευμένης ερευνητικής κοινότητας με ισχυρές διεθνείς διασυνδέσεις. Το πρόγραμμα θα προκηρήξει 5 ετήσιες μεταδιδακτορικές υποτροφίες. Περαιτέρω επιδίωξη σε σχέση με το χρονισμό του προγράμματος αποτελεί η ανάδειξη του ζητήματος στο επίκεντρο της διεθνούς ερευνητικής ατζέντας και η εξασφάλιση ικανοποιητικού εκδοτικού συμβολαίου πάνω στο ζήτημα πριν τους συναδέλφους του εξωτερικού.

Από την Εξωτερική Αξιολόγηση έως σήμερα, έχουν μεσολαβήσει διακρίσεις οι οποίες πιστεύουμε ότι βάζουν στο διεθνή ερευνητικό χάρτη πιο ξεκάθαρα το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Συνεργασίες μεταξύ μελών του Τμήματος έχουν οδηγήσει σε συλλογικούς τόμους στις Παν. Εκδόσεις της Οξφόρδης και του Καίμπριτζ, αναδεικνύοντας θεματικές στο επίκεντρο της διεθνούς ερευνητικής ατζέντας υπό Ελληνική καθοδήγηση. Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν βραβευτεί από το ίδρυμα Fulbright (2016) και το National Humanities Center (2017) και έχουν λάβει προσκλήσεις ως κεντρικοί ομιλητές σε καθιερωμένα διεθνή συνέδρια.

Z. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Βιβλιοθήκη

Η τμηματική βιβλιοθήκη έχει δύο (2) διοικητικές υπαλλήλους (μια εκ των οποίων στην κατηγορία ΑΜΕΑ) και είναι δανειστική. Διαθέτει περίπου 16.000 συνολικά τόμους κυρίως φιλοσοφικών τίτλων, μικρό χώρο για αναγνωστήριο, δύο κοινόχρηστες θέσεις εργασίας με υπολογιστές και ένα (1) φωτοτυπικό μηχάνημα. Οι διαλέξεις και τα μαθήματα του μεταπτυχιακού προγράμματος φιλοξενούνται κατ' ανάγκη σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα, όπου επίσης υπάρχουν βιβλία και θέσεις βιβλιοθηκονομικής εργασίας, δίπλα από τον κυρίως χώρο της Βιβλιοθήκης.

Το Τμήμα επενδύει το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού του στην αγορά βιβλίων (περίπου το 60%), με εξαίρεση τα οικονομικά έτη 2013-2015, εξαιτίας της μεγάλης μείωσης του τακτικού προϋπολογισμού και των αναγκών σε παροχή υπηρεσιών γραμματείας. Έχει, λοιπόν, εξασφαλίσει επαρκή αριθμό βιβλίων για τις ανάγκες των φοιτητών (βιβλία για αρκετά μαθήματα διατίθενται σε πολλά αντίτυπα). Δεν ισχύει, ωστόσο, το ίδιο για τις ερευνητικές ανάγκες των μελών ΔΕΠ, αν και ορισμένες ερευνητικές περιοχές καλύπτονται επαρκώς. Ο δια-δανεισμός μέσω της ΒΥΠ καλύπτει μέρος των αναγκών αυτών. Επίσης το τμήμα έχει δεχθεί μια σημαντική δωρεά βιβλίων από γαλλικό παλαιοβιβλιοπωλείο (3.000 τόμοι, περίπου) που εξασφαλίζει στη βιβλιοθήκη μεγάλο αριθμό παλαιών εκδόσεων και δυσεύρετων βιβλίων. Το εαρινό εξάμηνο 2013 η Γενική Συνέλευση αποφάσισε λόγω στενότητας χώρου της τμηματικής βιβλιοθήκης να μεταβιβάσει στη ΒΥΠ μέρος αυτών των βιβλίων χωρίς συνάφεια με ερευνητικά αντικείμενα του Τμήματος, το Τμήμα δεν έχει προχωρήσει όμως μέχρι ώρας στην μεταβίβαση.

2. Υπολογιστικό Κέντρο

Το υπολογιστικό κέντρο διαθέτει 22 θέσεις υπολογιστών και διαδραστικό πίνακα ο οποίος χρησιμοποιείται και στα πλαίσια άλλων μαθημάτων όταν χρειάζεται να εξοικειωθούν οι φοιτητές με ορισμένες ηλεκτρονικές εφαρμογές ή βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικών πηγών. Η ποιότητα των υπολογιστών που βρίσκονται στο κέντρο Η/Υ είναι απόλυτα ικανοποιητική, τόσο για τις ανάγκες του εργαστηρίου πληροφορικής, όσο και για τη χρήση τους από τους φοιτητές προκειμένου να συντάξουν εργασίες ή να αναζητήσουν υλικό στο διαδίκτυο. Ένα πρόβλημα ενδεχομένως που μπορεί να επισημανθεί εδώ είναι η ανάγκη για περισσότερους εκτυπωτές. Επιπλέον, το τμήμα διαθέτει τέσσερα φωτοτυπικά μηχανήματα σε καλή κατάσταση λειτουργίας, καθώς και εγκατάσταση προβολικού μηχανήματος για χρήση σε διαλέξεις ή μαθήματα. Ένα πρόβλημα ενδεχομένως που μπορεί να επισημανθεί εδώ είναι η ανάγκη για περισσότερους εκτυπωτές. Επίσης αξιωματικό σημειωθεί ότι η έλλειψη μόνιμου ειδικευμένου προσωπικού ΕΔΠ δυσχεραίνει την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων εξυπηρέτησης που κατά κανόνα παρέχει ένα κέντρο Η/Υ σε φοιτητές και καθηγητές στην έρευνα και την διδασκαλία. Το Τμήμα είναι υποχρεωμένο να διαθέτει ένα μέρος των κονδυλίων για αμοιβές φοιτητών για την κάλυψη πάγιων και ζωτικών για την λειτουργία του κέντρου αναγκών σε προσωπικό. Επιπλέον, το τμήμα διαθέτει τέσσερα φωτοτυπικά μηχανήματα (ένα από τα οποία δεν ανταποκρίνεται πλέον επαρκώς και θα ήταν χρήσιμο να αντικατασταθεί), καθώς και εγκατάσταση προβολικού μηχανήματος για χρήση σε διαλέξεις ή μαθήματα.

3. Υπάρχουσες υποδομές και εξοπλισμός

Τα διαθέσιμα μέσα και οι υποδομές μπορούν να χωρισθούν σε δύο ενότητες:

Κτιριακές υποδομές: Το τμήμα χρησιμοποιεί τέσσερα συνολικά αμφιθέατρα που εξυπηρετούν από 100 έως 160 καθήμενους, αλλά δεν διαθέτει μικρότερες αίθουσες, μεσαιάς χωρητικότητας για εργαστηριακά μαθήματα και μαθήματα κειμένων, εκτός από μία αίθουσα σεμιναρίων η οποία όμως είναι μικρή για τις διδακτικές ανάγκες του τμήματος. Μόνο ένα από αυτά (το ΑΠ2) είναι ανακαινισμένο και συνιστά αξιοπρεπές περιβάλλον για ένα πανεπιστημιακό μάθημα. Το τμήμα έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες στο πλαίσιο του προγραμματισμού του Πανεπιστημίου και του Υπουργείου. Αλλά η κατάσταση παραμένει η ίδια. Πρόβλημα συνιστά, επίσης, η μεγάλη απόσταση ανάμεσα στα αμφιθέατρα και τα κτήρια της Γραμματείας του τμήματος, της Βιβλιοθήκης και των Γραφείων των Διδασκόντων. Πρόβλημα, τέλος, συνιστά η ελλιπής θέρμανση, συντήρηση κτλ. των αμφιθεάτρων. Έτσι, το 2016-2017, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, για τη διεξαγωγή και τις ανάγκες συνεδρίων το Τμήμα χρησιμοποίησε αίθουσες του Συνεδριακού Κέντρου του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο παρέχει πράγματι αξιόπιστες και ποιοτικές δυνατότητες από πλευράς υποδομών και υπηρεσιών.

Όπως έχει ήδη σημειωθεί, στο Τμήμα έχει παραχωρηθεί ένα κτήριο (Κ21), το οποίο χρειάζεται σημαντική ανακαίνιση για να υποδεχθεί χώρους μαθημάτων και γραφείων. Τη στιγμή της σύνταξης της παρούσας έκθεσης το κτίριο και ειδικά η νέα μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας 160 περίπου θέσεων λειτουργεί, αλλά κατά το ακαδ. έτος 2016-17 δεν είχε ολοκληρωθεί η ανακαίνισή του.

Ηλεκτρονικές υποδομές: Οι κοινόχρηστες ηλεκτρονικές υποδομές του τμήματος περιλαμβάνουν καταρχάς τις 22 θέσεις εργασίας και τον σχετικό ηλεκτρονικό εξοπλισμό του Υπολογιστικού Κέντρου. Το τμήμα επίσης διαθέτει ηχητικό σύστημα με ενισχυτή, ηχεία και μικροφωνική που υποστηρίζει συνεδριακή ηχητική εγκατάσταση για χρήση σε συνέδρια και εκδηλώσεις με μεγάλα ακροατήρια. Ωστόσο οι βανδαλισμοί και η συχνότητα των διαρρήξεων καθιστά επισφαλή την μόνιμη εγκατάστασή τους στις αίθουσες διδασκαλίας και τους χώρους του τμήματος με αποτέλεσμα η χρήση τους να είναι περιστασιακή. Αξίζει να σημειωθεί, τέλος, πως το τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα ανακύκλωσης ηλεκτρονικών συσκευών του πανεπιστημίου. Επιπλέον, το τμήμα διαθέτει πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών περιοδικών κτλ. μέσω της ΒΥΠ. Στον εξοπλισμό του τμήματος περιλαμβάνονται τέσσερα (4) προβολικά μηχανήματα για χρήση σε μαθήματα και διαλέξεις και αντίστοιχος αριθμός οθονών. Αν εξαιρέσει κανείς την ηλεκτρονική πλατφόρμα eclass που χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, αλλά και την εσωτερική επικοινωνία του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του τμήματος η οποία πραγματοποιείται κατεξοχήν ηλεκτρονικά, οι άλλες λειτουργίες του τμήματος που υποστηρίζονται ηλεκτρονικά είναι:

- οι εκδηλώσεις και τα συνέδρια του τμήματος (μέσω του ιστότοπου),
- η απεύθυνση του Τμήματος προς την Μέση Εκπαίδευση μέσω του ιστοτόπου του Διαγωνισμού

- οι τρέχουσες ανακοινώσεις του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού προς τους φοιτητές αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο σε περίπτωση προκηρύξεων,
- η επιλογή και δήλωση συγγραμμάτων από τους φοιτητές μέσω του προγράμματος ΕΥΔΟΞΟΣ.

Η. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ Ή ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Στο τμήμα λειτουργεί μόνιμη επιτροπή με 2 μέλη ΔΕΠ με στόχο το σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση δράσεων σύνδεσης του τμήματος με κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής. Αναλυτικά:

Σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Φιλολόγων, τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας, την *Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία* και το *Κέντρο Ελληνικών Σπουδών* του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ στο Ναύπλιο, το τμήμα Φιλοσοφίας συνέχισε τη διοργάνωση του Πανελλήνιου μαθητικού διαγωνισμού φιλοσοφικού δοκιμίου, ο οποίος απευθύνεται στους μαθητές Λυκείου όλης της χώρας αλλά και στην κοινότητα των καθηγητών μέσης εκπαίδευσης που διδάσκουν το μάθημα της Φιλοσοφίας. Ο διαγωνισμός διενεργήθηκε για **6^η** φορά τον Μάρτιο 2017 με μεγάλη ανταπόκριση και επιτυχία, συμβάλλοντας, επιπλέον, στη αποστολή ελλήνων μαθητών στην ετήσια Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας, μετά από διαδικασίες πρόκρισης αντιπροσωπευτικές σε πανελλήνιο επίπεδο. Ο Διαγωνισμός δίνει με ποικίλους τρόπους την δυνατότητα επαφής του Τμήματος με την Μέση Εκπαίδευση. Όλα τα σχετικά έγγραφα, προκηρύξεις, θέματα, αποτελέσματα κτλ. βρίσκονται στην ιστοσελίδα του διαγωνισμού: <http://www.philosophy.upatras.gr/competition/>

- Το τμήμα συμμετέχει στη διοργάνωση ημερίδων και διαλέξεων γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της Αχαΐας.

Οι τοπικοί ΚΠΠ φορείς δείχνουν πάντα ενδιαφέρον για συνεργασία με το Τμήμα. Οι συνεργασίες προκύπτουν είτε μέσω γενικότερων αξόνων συνεργασίας που θέτει το Πανεπιστήμιο. Δημοσιεύματα του τοπικού τύπου αναφέρονται στις ανωτέρω συνεργασίες και εκδηλώσεις. Οι υπάρχουσες συνεργασίες είναι βιώσιμες, διότι υπάρχει τόσο αίτημα της κοινωνίας για σύνδεση με την παραγόμενη στο Πανεπιστήμιο γνώση, όσο και διάθεση του Πανεπιστημίου να ενωθεί οργανικότερα με τον κοινωνικό του περίγυρο. Το τμήμα δέχθηκε προτάσεις από φορείς (ιδίως από τον χώρο της Μ.Ε.) για σταθερότερες μορφές συνεργασίας, τις οποίες συζητεί, αν και δεν έχει συνάψει μέχρι τώρα γραπτές προγραμματικές συμφωνίες με ΚΠΠ φορείς.

- Το Τμήμα έχει αναρτήσει στον Ιστότοπό του υλικό για τη διδασκαλία του Μαθήματος της Φιλοσοφίας στη Β' Λυκείου: <http://www.philosophy.upatras.gr/el/node/453>

Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

1. Στοχοθέτηση και αξιοποίηση συστάσεων

Το Τμήμα είχε το 2013 για πρώτη φορά την εμπειρία της διαδικασίας της εξωτερικής αξιολόγησής του. Έλαβε τον Ιανουάριο του 2014 την Εξωτερική Έκθεση Αξιολόγησης, η οποία συντάχθηκε σύμφωνα με όσα προβλέπει η ΑΔΙΠ από 5μελή ομάδα εμπειρογνομόνων της αλλοδαπής. Η έκθεση βρίσκεται αναρτημένη στον ιστότοπο της ΑΔΙΠ, σε αυτόν της ΜΟΔΙΠ και σε αυτόν του Τμήματος:

http://www.philosophy.upatras.gr/sites/default/files/pages/files/Final%20Report_Department%20of%20Philosophy_University%20of%20Patras.pdf

Το γενικό συμπέρασμα της Έκθεσης είναι ότι «Το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών είναι μια δυναμική, αφοσιωμένη και αναπτυσσόμενη ακαδημαϊκή μονάδα έρευνας που πληροί τις προδιαγραφές ενός διεθνώς αναταγωνιστικού και καινοτόμου ακαδημαϊκού θεσμού» (σελ. 15).

Όσον αφορά τη συνεχή εσωτερική παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΠΠΣ, επισημαίνεται ότι «Το Τμήμα έχει πολύ καλή βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στοχοθεσία στο σχεδιασμό του ΠΠΣ» (σελ. 14) και ότι το ΠΠΣ «είναι υπό διαρκή παρακολούθηση και αναθεωρήθηκε πρόσφατα ώστε να καλύπτει καλύτερα τις ανάγκες φοιτητών και προσωπικού. Η εσωτερική αξιολόγηση είναι ικανή να διακρίνει τόσο τα ισχυρά σημεία όσο και τις αδυναμίες της ακαδημαϊκής μονάδας οι οποίες οφείλονται σε εξωτερικούς παράγοντες» (σελ. 5).

Το σχέδιο δράσης του Τμήματος υιοθετεί τις συστάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης οι οποίες εκτίθενται παρακάτω, και ειδικά τις συστάσεις (1) και (6), και συγχρόνως προσθέτει δύο στόχους που έχουν σχηματιστεί από την εσωτερική αξιολόγηση, τις συζητήσεις στις Γενικές Συνελεύσεις και τις εργασίες της Επιτροπής Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: (α) βελτίωση των ποσοστών επιτυχίας μέσω εστίασης στην απόκτηση δεξιοτήτων, και (β) βελτίωση της ερευνητικής απόδοσης του συνόλου του Τμήματος μέσω της στόχευσης διεθνώς αναγνωρισμένων επιστημονικών εκδοτών, περιοδικών και εταιριών. Η εστίαση στην απόκτηση δεξιοτήτων – κριτική ικανότητα, ικανότητα χρήσης θεωρητικών εννοιών, ικανότητα δόμησης επιχειρημάτων και αποφυγής λογικών σφαλμάτων στην έκφραση – απαιτεί μικρότερες ομάδες φοιτητών και συνεπώς συμπίπτει σε μεγάλο βαθμό με τη σύσταση (1) της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης.

Παρακάτω εκτίθενται τα αδύνατα σημεία που επισημάνθηκαν στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και τα βήματα που έχει λάβει το Τμήμα για την άμβλυνσή τους. Το ποσοστό αξιοποίησης τη στιγμή που συντάσσεται η έκθεση είναι 100%. Το ποσοστό ικανοποίησης εκτιμάται στο 70%. Έχουν αξιοποιηθεί όλες οι συστάσεις: σε όλες έχουν ληφθεί βήματα και σε όλες σημειώθηκε πρόοδος. Ικανοποιήθηκαν πλήρως οι συστάσεις (2) και (3). Οι συστάσεις (4) και (5) ικανοποιήθηκαν κατά το ήμισυ, και άλλες πρωτοβουλίες του Τμήματος (βλ. 7) συμβάλλουν στην ικανοποίηση του υπόλοιπου της (5). Στις συστάσεις (1) και (6) έχουν γίνει πολύ σημαντικές πρόοδοι, αλλά δεν μπορούν να ικανοποιηθούν πλήρως για θεσμικούς και οικονομικούς λόγους που δεν

ελέγχει το Τμήμα. Τέλος, αναμένονται τα αποτελέσματα των προσπαθειών του Τμήματος για τη σύσταση (7).

(1) Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης επεσήμανε την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, η οποία οφείλεται στην εισροή εισακτέων που δεν ελέγχεται από το Τμήμα. Αυτή έχει ως αρνητικό αποτέλεσμα ότι «ο αριθμός σεμιναριακών μαθημάτων είναι δυσανάλογος με τον αριθμό μαθημάτων τύπου παράδοσης» (σελ. 5). Για να εκτιμηθεί η έκταση του προβλήματος και η αξία των βημάτων που έχουν ληφθεί για την επίλυσή του, πρέπει να τονίσουμε την παράλληλη επισημάνση της Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης ότι «το πρόγραμμα σπουδών, και σ' αυτή τη μορφή, συνεχίζει να ικανοποιεί τις προδιαγραφές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης [...] και διατηρεί την κατανομή μαθημάτων και ειδικοτήτων που αναγνωρίζονται διεθνώς ως απαραίτητα συστατικά των προπτυχιακών προγραμμάτων φιλοσοφίας».

Το Τμήμα εκμεταλλεύτηκε τις αλλαγές του νομοθετικού πλαισίου για να προσελκύσει νέο διδακτικό προσωπικό στο Τμήμα, με αποτέλεσμα ο αριθμός των μόνιμων διδασκόντων του ΠΠΣ να σημειώνει αύξηση 40% μεταξύ του 2016-17 και του 2019-2020. Το τμήμα θα έχει προσεχώς 15 μέλη ΔΕΠ έναντι 12 τώρα (12 διορισμένα, 1 υπό διορισμό, 1 υπό μετακίνηση από το ΕΚΠΑ, που έχει εγκριθεί, και 1 προκύρηξη για νέο μέλος ΔΕΠ που είναι σε εξέλιξη). Ο αριθμός των μελών ΕΔΙΠ αυξήθηκε από 1 σε 3 μεταξύ 2016-17 και 2017-18, με 2 νέα μέλη ΕΔΙΠ κατόχους διδακτορικού. Η μετακίνηση ΔΕΠ από πανεπιστήμιο της Αθήνας αντικατοπτρίζει τη γενικότερη ελκυστικότητα του Τμήματος: 4 από τα υπάρχοντα μέλη ΔΕΠ έχουν προσελκυστεί στο τμήμα από θέσεις σε πανεπιστήμια της Ευρώπης, το πιο πρόσφατο το 2012.

(2) Δημιουργία εισαγωγικού μαθήματος ή μαθήματος προσανατολισμού στη φιλοσοφία (σελ. 6). Από το ακαδ. έτος 2015-16, δοκιμάσαμε πειραματικά διάφορες εκδοχές ενός μαθήματος «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία», ώστε αυτό να αποκτήσει την προσφορότερη δυνατή μορφή για τους φοιτητές. Το μάθημα αξιολογήθηκε με ειδικό ερωτηματολόγιο προσαρμοσμένο στη λογική του συγκεκριμένου μαθήματος. Με βάση τα ευρήματα των ερωτηματολογίων, εισαγάγαμε το 2016-2017 αλλαγές στον τρόπο διδασκαλίας. Το 2017-2018, το μάθημα έχει λάβει μια σταθερή μορφή.

(3) Να «παρέχεται στους φοιτητές που σκοπεύουν να γίνουν καθηγητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης η δυνατότητα πρακτικής άσκησης στα λύκεια» (σελ. 7). Θεσμοθετήθηκε η πρακτική άσκηση και περιλαμβάνει πρακτική άσκηση σε λύκεια, κατά την οποία οι ασκούμενοι αναλαμβάνουν δραστηριότητες ανάλογες των καθηγητών υπό την επίβλεψή τους. (Πρόσκληση ΕΔΒΜ12, ΑΠ13937/ 05.09.2017, «Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης».)

(4) Να «υπάρχει ειδικά προσαρμοσμένο πρόγραμμα για φοιτητές με ειδικές ανάγκες και ειδικά για δυσλεκτικούς φοιτητές» (σελ. 7). Κατόπιν της σύστασης αυτής, οι δυσλεκτικοί φοιτητές, όπως και ορισμένοι φοιτητές σε άλλες κατηγορίες (Asperger, Tourette) που δυσκολεύονται σε παραδοσιακό περιβάλλον μάθησης, προσέρχονται στα γραφεία των διδασκόντων για παρακολούθηση και εξετάζονται ξεχωριστά και προφορικά. Ωστόσο, συνεχίζουν να προσέρχονται στα μαθήματα με τους υπόλοιπους φοιτητές. Γενικά, οι φοιτητές αυτής της κατηγορίας έχουν καλά αποτελέσματα στο Τμήμα μας. Ένας από αυτούς έλαβε ένα από τα νέα Βραβεία Αριστείας Φοιτητών που δημιούργησε και απονέμει το Τμήμα από το 2016 για κάθε έτος σπουδών.

(5) «Τα ερευνητικά επιτεύγματα του Τμήματος πρέπει να διαφημίζονται όπως τους αξίζει [...] μέσω αναμόρφωσης της ιστοσελίδας του Τμήματος και της ίδρυσης σειράς επώνυμων διαλέξεων με χρηματοδότηση από την τοπική οικονομία» (σελ. 14). Το Τμήμα κατέβαλλε αυξημένο μέρος του τακτικού του προϋπολογισμού για να ξανασχεδιάσει την ιστοσελίδα του το 2016 όπως και για τη συντήρηση και ενημέρωσή της. Στα μέλη ΔΕΠ έχει δοθεί αυξημένη πρόσβαση ώστε να ενημερώνουν τις δικές τους πληροφορίες και ειδικά τις δημοσιεύσεις τους. Ωστόσο, ακόμα δεν έχει ιδρυθεί σειρά επώνυμων διαλέξεων με τοπική χρηματοδότηση.

(6) Η διοικητική οργάνωση χρήζει εξορθολογισμού, και ειδικά αύξησης της ηλεκτρονικής διαχείρισης πληροφοριών (σελ. 12). Έχει ολοκληρωθεί η καταγραφή των φοιτητών στην Ηλεκτρονική Γραμματεία, στην οποία οι φοιτητές μπορούν να παρακολουθούν την καρτέλα τους και να εγγράφονται στα μαθήματα χωρίς διαδικασία στη Γραμματεία του Τμήματος. Η αξιολόγηση μαθημάτων γίνεται πλέον (από το 2017-18) ηλεκτρονικά.

(7) «Με σκοπό να ταυτιστεί το Τμήμα με συγκεκριμένες ερευνητικές περιοχές στις οποίες έχει ισχυρή παρουσία, συνιστάται η δημιουργία συστάδων (clusters) έρευνας» (σελ. 14). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την Εξωτερική Αξιολόγηση, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν ήδη σημαντική διεθνή προβολή ερευνητικά: το ζητούμενο είναι το Τμήμα να εκμεταλλευτεί αυτή την διεθνή προβολή ώστε να αποκτήσει μια αναγνωρίσιμη ερευνητική ταυτότητα. Στο Τμήμα έγινε μια διερευνητική συζήτηση για το πώς να σχηματιστεί κέντρο έρευνας το 2014-15. Στο επίκεντρο βρέθηκε πρόταση με θεματική που θα απέκλειε μέλη ΔΕΠ με ισχυρή ερευνητική παρουσία και δεν θα εκμεταλλευόταν υπάρχουσες και ήδη γόνιμες συνεργασίες στο Τμήμα. Όμως το 2017, τρία μέλη ΔΕΠ του Τμήματος υπέβαλλαν κοινή πρόταση στο πρόγραμμα ΕΛΙΔΕΚ για ενίσχυση μελών ΔΕΠ, σχηματίζοντας έτσι τον πυρήνα ενός cluster που ενώνει μέλη ΔΕΠ με κοινά ερευνητικά συμφέροντα. Σημαντική επιδίωξη του έργου αποτελεί η επίτευξη πολλαπλασιαστικού οφέλους μετά το πέρας των 36 μηνών διάρκειάς του, μέσω της δημιουργίας στην Ελλάδα στοχευμένης ερευνητικής κοινότητας με ισχυρές διεθνείς διασυνδέσεις. Το πρόγραμμα θα προκυρήξει 5 ετήσιες μεταδιδακτορικές υποτροφίες. Περαιτέρω επιδίωξη σε σχέση με το χρονισμό του προγράμματος αποτελεί η ανάδειξη του ζητήματος στο επίκεντρο της διεθνούς ερευνητικής ατζέντας και η εξασφάλιση ικανοποιητικού εκδοτικού συμβολαίου πάνω στο ζήτημα πριν τους συναδέλφους του εξωτερικού.

Για τις υπόλοιπες πληροφορίες σχετικά με τις προόδους που έχουν επιτευχθεί στην έρευνα, παραπέμπουμε στο Κεφάλαιο ΣΤ («Ερευνητικό Έργο») της παρούσας έκθεσης.

2. Συμπεράσματα

Το τμήμα Φιλοσοφίας συνεχίζει να προωθεί πρωτοβουλίες που έχουν σκοπό να αμβλύνουν αδυναμίες και να ενισχύσουν την περαιτέρω ανάπτυξη:

1. Η διαδικασία της αξιολόγησης αποτελεί πλέον μόνιμη και σταθερή πρακτική που θα συμβάλει σε μία συστηματικότερη διαδικασία σχεδιασμού της ακαδημαϊκής του ανάπτυξης. Η έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης επιβεβαίωσε ότι ο σχεδιασμός του Τμήματος είναι στη σωστή κατεύθυνση.
2. Πέντε χρόνια επιτυχούς διοργάνωσης αποδεικνύουν ότι ο Πανελλαδικός Μαθητικός Διαγωνισμός Φιλοσοφικού Δοκιμίου συμβάλλει πράγματι στην προβολή της σημασίας της φιλοσοφίας τόσο στα

πλαίσια της Μέσης εκπαίδευσης όσο και γενικότερα. Η εξωτερική έκθεση αξιολόγησης αξιολογεί ιδιαίτερα θετικά αυτή την προσπάθεια σε πολλά σημεία της. Η πρόσφατη εισαγωγή του μαθήματος της φιλοσοφίας ως μαθήματος γενικής παιδείας όλων των κατευθύνσεων της Β΄ τάξης του Λυκείου από την επόμενη σχολική χρονιά, αποτελεί μια πρόκληση για το Τμήμα προς την κατεύθυνση αυτήν. Το Τμήμα έχει ήδη δρομολογήσει ενέργειες ώστε να εντείνει τον πρωταγωνιστικό του ρόλο στη διδασκαλία της φιλοσοφίας στη β΄θμια εκπαίδευση. Η πιο χαρακτηριστική από αυτές είναι η δημιουργία ηλεκτρονικού υλικού που έχει ήδη αναρτηθεί στον ιστότοπο του Τμήματος.

3. Το νέο πρόγραμμα σπουδών αποδεικνύεται, στην πράξη, ότι βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση. Αν και είναι νωρίς για να κρίνει κανείς την αποτελεσματικότητά του, είναι προφανές ότι διευκολύνει την επιτυχία των φοιτητών στις σπουδές τους και τους διδάσκοντες να ελέγξουν κατά πόσον οι φοιτητές αποκτούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που καλλιεργούνται στα μαθήματα. Το ότι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Β΄ και Γ΄ κύκλου σπουδών ανέλαβαν φροντιστηριακά επικουρικά μαθήματα δίκην εργαστηριακών μαθημάτων απεδείχθη πολύτιμη πρακτική και για τους διδάσκοντες και για τους φοιτητές.

4. Χάρη στις προσπάθειες πολλών ετών από τους διδάσκοντες, το ΠΜΣ του τμήματος φαίνεται να εδραιώνεται σταθερά και η πρόσκληση συνεργατών ομιλητών για διαλέξεις συνεχίζει να αποτελεί σημαντική παράμετρο. Το ενδιαφέρον που δημιουργεί το ΠΜΣ είναι μεγάλο. Και αυτή τη φορά, στη νέα προκήρυξη του ΠΜΣ ανταποκρίθηκε μεγάλος αριθμός ενδιαφερομένων: μεγάλο μέρος τους προέρχεται από τη δεξαμενή των δικών μας πτυχιούχων, αλλά όχι μόνο.

5. Συνεχίζει η προσέλκυση, κατά το δυνατό, περισσότερων φοιτητών στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus και άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων, όπως και η συντονισμένη ενθάρρυνση φοιτητών και φοιτητριών του τμήματος για συμμετοχή στο Erasmus σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού, με τα οποία το τμήμα συνάπτει διμερείς συμβάσεις συνεργασίας (19 ενεργοποιημένες). Το Τμήμα έχει επίσης ξεκινήσει συνεργασία, στο πλαίσιο του Erasmus Mundus, με το Renmin University of Beijing. Μέλος ΔΕΠ μετέβη στο Πεκίνο κατά το 2016-2017 και αναμένονται την επόμενη χρονιά (2016-17) καθηγητές και φοιτητές από το Πανεπιστήμιο του Πεκίνου.

6. Το Τμήμα συνεχίζει να επενδύει ενέργεια και μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού του για την ενίσχυση εθνικών και διεθνών συνεργασιών. Το 2016-2017 πραγματοποιήθηκαν συνέδρια με τη συμμετοχή ελλήνων και ξένων επιστημόνων. Παρόμοιες δράσεις έχουν ήδη δρομολογηθεί για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος παρά την αρνητική οικονομική συγκυρία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Ταυτότητα Τμήματος

Αριθμός ενοικτητών ακαδημαϊκού έτους 2016-2017	134
Συνολικός αριθμός φοιτητών (σε όλα τα εξάμηνα σπουδών)	1111
Αριθμός φοιτητών εντός της κανονικής διάρκειας φοίτησης (v)	576
Αριθμός φοιτητών εντός της διάρκειας φοίτησης (v-2)	759
Αριθμός φοιτητών πέραν της κανονικής διάρκειας φοίτησης (>v)	535
	Ακαδημαϊκό Έτος 2016-2017 100
Συνολικός αριθμός φοιτητών που αποφοίτησαν (όπου υποχρεώσεων, ανεξαρτήτως οικειοθυσίας)	Ακαδημαϊκό Έτος 2015-2016 151
	Ακαδημαϊκό Έτος 2014-2015 161

Προσωπικό

Καθηγητές	Αναπλ. Καθηγητές	Επισκ. Καθηγητές	Λέκτορες/Καθ. Εφαρμογών	ΕΕΔΙΠ/ΕΔΙΠ	Επί συμβόσια (πλήθος συμβόσιων)	Διοικ. Προσωπικό	ΕΤΕΠ/ΕΤΠ	Επιστημονικοί Συναργάτες
2	5	5		1	5	5		

Ο παρακάτω πίνακας αφορά το Ακαδημαϊκό Έτος 2016-2017

Ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου	42
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών θεωρητικών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου	Χειμερινό 55 Εαρινό 64
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών φροντιστηριακών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου (έστω και αν αποτελεί μέρος θεωρητικού μαθήματος)	Χειμερινό 4 Εαρινό 1
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών εργαστηριακών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου (έστω και αν αποτελεί μέρος θεωρητικού μαθήματος)	Χειμερινό 10 Εαρινό 5
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται υποβολή διπλωματικής εργασίας;	Όχι
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται πρακτική άσκηση;	Όχι
Αριθμός ροών/κατευθύνσεων στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (εάν υπάρχουν)	0
Αναφέρατε τις κατευθύνσεις/ροές, εάν υπάρχουν	
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής προπτυχιακού προγράμματος σπουδών	82
Συνολικός αριθμός προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) (Αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλα Πανεπιστήμια/Τ.Ε.Ι. της Ελλάδας ή του εξωτερικού)	1
Συνολικός αριθμός φοιτητών σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα	23
Συνολικός αριθμός φοιτητών που εκπονούν διδακτορική διατριβή	22

Ερευνητική δραστηριότητα σωρευτικά μέχρι το τέλος του 2016:

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Παραγωγή και αναγνώριση ερευνητικού έργου	M3.117	Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Το πλήθος των εργασιών των μελών του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	106
		M3.118	Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Το πλήθος των εργασιών των μελών του Τμήματος σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	19
		M3.119	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας - πατέντες	Το πλήθος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (πατέντες) των μελών του Τμήματος σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	0
		M3.120	Ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Το πλήθος των ανακοινώσεων σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές των μελών του Τμήματος σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	8
		M3.121	Ανακοινώσεις σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Το πλήθος των ανακοινώσεων σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές των μελών του Τμήματος σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	3
		M3.122	Μονογραφίες	Το πλήθος των μονογραφιών των μελών του Τμήματος σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	26
		M3.123	Βιβλία	Το πλήθος των βιβλίων των μελών του Τμήματος σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	13
		M3.124	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Το πλήθος των κεφαλαίων σε συλλογικούς τόμους των μελών του Τμήματος σωρευτικά μέχρι τη λήξη του	44

			ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).		
		M3.125	Συνέδρια υπό την αιγίδα της ακαδημαϊκής μονάδας	Το πλήθος των συνεδρίων υπό την αιγίδα της ακαδημαϊκής μονάδας σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	38
		M3.126	Αναφορές (citation)	Το πλήθος των αναφορών (ετεροαναφορές και αυτοαναφορές) των μελών του Τμήματος σωρευτικά (κατά προτίμηση Google Scholar) μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	196
		M3.127	Διεθνή βραβεία και διακρίσεις	Το πλήθος των διεθνών βραβείων και διακρίσεων των μελών του Τμήματος σωρευτικά μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους αναφοράς (31/12).	5

Ερωτηματολόγιο φοιτητών_Προπτυχιακό

Τύπος Ερωτηματολογίου:	Προπτυχιακό	
Ακαδημαϊκό Έτος:	2016-2017	Ακαδημαϊκό Εξάμηνο: Χειμερινό

Παρακολούθηση Μαθημάτων

1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;
10	Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;
12	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται);
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας;
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;

Διδασκαλία

15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων σας;

- 20 Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;
- 21 Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;
- 22 Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;
- 23 Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;
- 24 Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;
- 25 Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;
- 26 Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας;

Ερωτηματολόγιο φοιτητών_Μεταπτυχιακό

Τύπος Ερωτηματολογίου: Μεταπτυχιακό
Έτος:2014-2015

Ακαδημαϊκό

A. Το Μάθημα:

- 1 Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;
- 2 Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;
- 3 Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;
- 4 Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση;
- 5 Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημιούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;
- 6 Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική;
- 7 Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων σας;

B: Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:

- 8 Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;
- 9 Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;
- 10 Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό στη βιβλιοθήκη;
- 11 Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;
- 12 Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοηθά/ούν να κατανοήσετε το θέμα;

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

20	Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδακτέας ύλης;
21	Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος;
22	Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα;
23	Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;
24	Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;
25	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της;
26	Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;

Ε . Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

27	Συμμετείχα ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις.
28	Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών.
29	Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος.
31	Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήμ.

Ερωτηματολόγιο μελών ΔΕΠ

Διδάσκων
Έτος
I.4.1.1 Αριθμός προπτυχιακών φοιτητών:
I.4.1.2 Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών:
I.4.1.3 Αριθμός υποψηφίων διδασκτόρων:
I.4.2 Διαθέτετε επαρκές επικουρικό και βοηθητικό προσωπικό;
I.4.3 Έχετε διοικητική/ές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες;
Π.8 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;
Π.9 Πόσο εντατική χρήση κάνετε του συγκεκριμένου ερευνητικού εργαστηρίου;
Π.10 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές των εργαστηρίων;

Π.11 Πόσο σύγχρονος είναι ο υπάρχων εξοπλισμός των εργαστηρίων;

Π.12 Πόσο λειτουργικός είναι ο εξοπλισμός των εργαστηρίων;

Π.13 Ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/εκσυγχρονισμού τους;

Πώς επιδιώκετε τη χρηματοδότηση για προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

(α) Με συναδέλφους του Τμήματος ή με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;

(β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;

(γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

Π.16 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση των ερευνητικών σας αποτελεσμάτων;

ΠΙ.1 Αναφέρατε άλλες δραστηριότητες που αποτελούν προσφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.

Πίνακας 1.

Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2016-2017		2015-2016		2014-2015		2013-2014		2012-2013		2011-2012	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	2		2		1		1		1		1	
	Από Εξέλιξη			1									
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												1
	Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	3	2	2	2	3	2	3	1	3	1	3	1
	Από Εξέλιξη	1			1		1						
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	3	2	4	2	3	2	3	2	3	2	3	2
	Από Εξέλιξη	1		1			1					2	1
	Νέες Προσλήψεις												1
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Λέκτορες	Σύνολο					1		1	2	1	2	1	2
	Νέες Προσλήψεις												1
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις						1					1	
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο		1		1		1		1		1		1
Διδάσκοντες επί συμβάσει	Σύνολο	3	2	3	2	1	1	1	1	4	2	7	5
Τεχνικό Προσωπικό Εργαστηρίων	Σύνολο												
Διοικητικό Προσωπικό	Σύνολο	1	4	1	4	1	4	0	5	1	7	1	7
Επιστημονικοί Συνεργάτες	Σύνολο												

Πίνακας 2.

Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών.

	2016-17	2015-16	2014-15	2013-14	2012-13	2011-12
Προπτυχιακοί	1111	1151	1126	1140	1048	936
Μεταπτυχιακοί (ΜΔΕ)	23	31	14	34	20	35
Διδακτορικοί	22	21	20	14	15	11

Πίνακας 3.**Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος**

	2016-17	2015-16	2014-15	2013-14	2012-13	2011-12
Εισαγωγικές Εξετάσεις	165	167	176	183	208	188
Μετεγγραφές (εισροές)	8	4	1	4		
Μετεγγραφές (εκροές)	49	35	36	54	2	
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	9	12	5	7	11	12
Άλλες Κατηγορίες	1	1	1			7
Σύνολο	134	149	147	140	217	207
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0				1	1

Πίνακας 4.**Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του ΠΜΣ****Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)****Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία****Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 24**

	2016-17	2015-16	2014-15	2013-14	2012-13
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		35		20	
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	18		6	
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	17		14	
Συνολικός αρ. προσφερόμενων θέσεων	0	20		30	
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	0	18		20	
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	3	1	14	5	15
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός ανταλ.)	0				

Πίνακας 5.**Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών**

	2016-17	2015-16	2014-15	2013-14	2012-13
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	4	2	6	1	6
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	4	1	5	1	1
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	1	1		5
Συνολικός αρ. προσφερόμενων θέσ.	4			1	
Συνολικός αρ. εγγραφέντων υποψ.	4	2	6		6
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	1	1	0	1	1
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	5.00	5.00		3.00	4.00

Πίνακας 6.**Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών**

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων) Α = Αριθμός, Π = Ποσοστό							
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0	
		A	Π	A	Π	A	Π	A	Π
2011-12	37	6	16.22%	24	64.86%	7	18.92%		0%
2012-13	106	15	14.15%	70	66.04%	20	18.87%	1	0.94%
2013-14	88	8	9.09%	58	65.91%	20	22.73%	2	2.27%
2014-15	161	46	28.57%	91	56.52%	23	14.29%	1	0.62%

2015-16	151	22	14.57%	89	58,94%	38	25.17%	2	1.32%
2016-17	100	14	14%	53	53%	29	29%	4	4%
Σύνολο	643	111		385		137		10	

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7.

Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)								Δεν έχουν αποφοιτήσει [2]
	K [1]	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	πλέον K+6	
2010-11	13	22	15	9	5				318
2011-12	2	18	5	8	2	1	1		426
2012-13	5	47	25	12	13	2	1	1	495
2013-14	11	43	16	6	6	4	1	1	519
2014-15	54	54	23	15	8	5	2		414
2015-16	6	75	39	18	8	2	1	2	522
2016-17	3	55	22	8	4	4	1	3	507

1. K = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε K=4 έτη, K+1=5 έτη, K+2=6 έτη, ..., K+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) 15, 5, 4, κ.ο.κ.

2. Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχιούχοι) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η

κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190.

Πίνακας 8.

Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών [

Δεν υπάρχουν έγκυρα στοιχεία για την επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Τμήματος. Το Τμήμα αποφάσισε να βρει τρόπους να συλλέξει αυτά τα στοιχεία οργανώνοντας τους αποφοίτους του Τμήματος σε διαδικτυακές ομάδες. Από το 2017-18, οι φοιτητές θα ενημερώνονται για την νέα ιστοσελίδα αποφοίτων <https://alumni.upatras.gr/?lang=en> . Η Επιτροπή Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών σχεδίασε ερωτηματολόγιο που στέλνει στους αποφοίτους του ΜΠΣ.

Πίνακας 9.

Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά/Διατμηματικά Προγράμματα Σπουδών

		2016 2017	2015 2016	2014 2015	2013 2014	2012 2013	2011 2012	
ΦΤ	Εσωτερικού	0						
	Εξωτ/κού	ΕΠΑ	5	8	3	1	1	3
		Άλλα	0					
ΕΚ	Εσωτερικού							
	Εξω/ κού	ΕΠΑ		2	2	3	3	1
		Άλλα						
ΔΕΤ	Εσωτερικού							
	Εξω/κού	ΕΠΑ		1	2			1
		Άλλα				1	1	
ΔΕΤΑ Τ	Εσωτερικού			0				
	Εξωτερικού	ΕΠΑ			0			
		Άλλα						
Σύνολο		5	11	7	5	5	5	

ΦΤ = Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΕΠΑ = Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

ΕΚ = Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα.

ΔΕΠ = ΔΕΠ του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΔΕΠΑΤ = ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα.

Πίνακας 10.

Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Έτος	Αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (μήνες)		
		Μετά από 6 μήνες	Μετά από 12 μήνες	Μετά από 24 μήνες
2009-2010				
2010-2011				
2011-2012				
2012-2013	15	7		
2013-2014	5	3	2	
2014-2015	14	7		
2015-2016	1	1		
2016-2017	0	0	0	
Σύνολο	35	18	2	

Πίνακας 11.**Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά/Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών**

		2016 2017	2015 2016	2014 2015	2013 2014	2012 2013	2011 2012	2010 2011
ΦΤ	Εσωτερικού	0						
	Εξωτερικού	ΕΠΑ	1	3	2	3		
		Άλλα	0					
ΕΚ	Εσωτερικού			0				
	Εξωτερικού	ΕΠΑ		0	5		1	
		Άλλα						
ΔΕΠ	Εσωτερικού							
	Εξωτερικού	ΕΠΑ					2	
		Άλλα				1		
ΔΕΠ ΑΤ	Εσωτερικού						4	5
	Εξωτερικού	ΕΠΑ					6	4
		Άλλα		8	8			3
Σύνολο		1	11	10	9		16	12

ΦΤ = Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΕΠΑ = Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών.

ΕΚ = Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα.

ΔΕΠ = ΔΕΠ του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα.

ΔΕΠΑΤ = ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα.

Πίνακας 12.1.**Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών****ΥΒ = Υποβάθρου****ΕΠ = Επιστημονικής Περιοχής****ΠΡΟ = Προαπαιτούμενα**

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθ/ος	ECTS	Κατ/ρία Μαθ/τος	Τύπος Μαθ/τος	Ώρες	Εξά-μηνο	ΠΡΟ	Ιστότοπος
1	Αισθητική	PHS_4001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	7	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1824/
2	Αρχαία Ελληνική Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία	PHS_1005	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	2	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1840/
3	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	7	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
4	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	8	Όχι	
5	Ερμηνευτική – Φαινομενολογία	PHS_2005	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1817/
6	Ευρωπαϊκή Ιστορία	PHS_5036	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
7	Νεοελληνική Λογοτεχνία	ESC_465	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
8	Νεότερη Ηθική Φιλοσοφία	PHS_2002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1901/
9	Νεότερη πολιτική φιλοσοφία & φροντιστήριο	PHS_1002	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2016-2017

10	Παιδαγωγικά Ι	PHS_1008	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	
11	Παιδαγωγικά ΙΙ		5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	
12	Σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία	PHS_3003	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	6	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1919/
13	Φιλοσοφικές Σχολές της Αρχαιότητας	PHS_5001		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ		5	Όχι	
14	Φροντιστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων		5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	
15	Βιβλίο Λ' των Μετά τα φυσικά: Η αριστοτελική διδασκαλία περί του πρώτου κινούντος ακινήτου		5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
16	Λογική	PHS_1003	10	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1857/
17	Πρακτική Εξάσκηση στη Λογική	PHS_201.P	5	Υποχρεωτικό	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
18	Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας		5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	2	Όχι	
19	Γνωσιοθεωρία/ Μεταφυσική Ι & φροντιστήριο	PHS_1001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
20	Βυζαντινή Γραμματεία	PHS_5005	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1852/
21	Kant : Ηθική Φιλοσοφία	PHS_5006	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1917/

				Μαθημάτων					
22	Επεξεργασία Φιλοσοφικών Θεμάτων & φροντιστήριο	PHS_2007	10	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1869/
23	HEGEL	PHS_3001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1887/
24	Αριστοτέλης	PHS_2001	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
25	Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα II	PHS_5004	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	3	Όχι	
26	Εφαρμοσμένη Ηθική	PHS_5007	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1898/
27	Αναλυτική Αισθητική	PHS_5008	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1874/
28	Χρόνος και Αιωνιότητα στον Πλωτίνιο	PHS_5009	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	5	Όχι	
29	Γνωσιοθεωρία - Μεταφυσική II	PHS_5012	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1894/
30	Πλάτων	PHS_1004	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ		2	Όχι	
31	Καντ	PHS_2004	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	4	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1908/
32	Αναλυτική Φιλοσοφία II	PHS_2006	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
33	Αναλυτική Φιλοσοφία III	PHS_3004	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	6	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1841/
34	Φιλοσοφία 19ου - 20ου	PHS_4003	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1907/
35	Ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης για την ψυχή	PHS_5013	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	

36	Γνωσιοθεωρία & Μεταφυσική στην ύστερη Αρχαιότητα	PHS_5018	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1885/
37	Heidegger	PHS_5019	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1827/
38	Κείμενα Φιλοσοφίας του 20ού αιώνα	PHS_5020	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
39	Φιλοσοφία του νου	PHS_5022	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
40	Φιλοσοφία του δικαίου	PHS_5023	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1918/
41	Φυσική Φιλοσοφία και επιστήμη στην αρχαία ελληνική σκέψη	PHS_5024	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1804/
42	Αρχαία Φιλοσοφία Α	PHS_2003.1	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
43	Αρχαία Φιλοσοφία Γ	PHS_2003.3	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	3	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
44	Νεότερη Φιλοσοφία Β	PHS_3002.2	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
45	Νεότερη Φιλοσοφία Γ	PHS_3002.3	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	5	Όχι	https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=27
46	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας	PHS_Y208	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	2	Όχι	
47	Εισαγωγή στην βυζαντινή Φιλολογία	PHS_Y104	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
48	Βυζαντινή Φιλολογία: Ο Μ.	PHS_Y702	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα	ΕΠ	3	7	Όχι	

	Ψέλλος			Μαθημάτων					
49	Νεοελληνική Φιλολογία 1670-1830	PHS_B503	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
50	Ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας 19ος-20ος αιώνας	PHS_B506	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
51	ΟΣολωμός και η επτανησική σχολή	PHS_Y303	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
52	Γενική Γλωσσολογία 1	PHS_Y106	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
53	Ιστορική Γλωσσολογία 1	PHS_Y304	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
54	Διαπολιτισμική Παιδαγωγική	PHS_220	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
55	Ιστορία Τέχνης 1	PHS_153	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
56	Θεωρίες Δημοκρατίας	PHS_150	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	7	Όχι	
57	Γενική Γλωσσολογία 2	PHS_Y206	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
58	Ψυχογλωσσολογία	PHS_Γ505	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	5	Όχι	
59	Ιστορία Τέχνης 2	PHS_260	5	Κατ' επιλογήν	ΕΠ	3	5	Όχι	

				από πίνακα Μαθημάτων					
60	Εργαστήριο πληροφορικής για τις ανθρωπιστικές επιστήμες	PHS_1007	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	2	2	Όχι	
61	Η φιλοσοφία του Νίτσε	PHS_5025		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	8	Όχι	
62	Φιλοσοφία της γνωσιακής επιστήμης	PHS_5026		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ		8	Όχι	
63	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	PED_E213		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
64	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΙΙ	PED_E6679	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
65	ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΕΣ	PHS_E406	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
66	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ 180ς	PHS_Y208	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
67	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ	PHS_Y406	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
68	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	PHS_Y407	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	
69	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ	THE_GI053	5	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	2	Όχι	

	ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ								
70	Αρχαίες Ελληνικές Θεωρίες της ποίησης	PHS_5031		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
71	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας ΙΙΙ	PHS_5035		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
72	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας ΙΙ	PHS_5043		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
73	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας Ι: Φιλοσοφία της Επιστήμης	PHS_5033		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
74	Ειδικά Θέματα Πρακτικής Φιλοσοφίας Ι	PHS_5032		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΕΠ	3	6	Όχι	
75	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	1009	5	Υποχρεωτικό	ΥΒ	3	1	Όχι	
76	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ	5003		Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	ΥΒ	3	3	Όχι	

Πίνακας 12.2.**Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών**

ΑΑ	Εξάμηνο	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διαδασκων & Συνεργάτες	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολυαπλή Βιβλιογραφία	Χρήση Εκπαιδευτικών Μέσων	Επάρ- κεια Εκπαι- δευτι- κών Μέσων	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός φοιτητών που συμμετεί- χαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτι- κή εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές
1	7	Αισθητική	PHS_4001	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
2	2	Αρχαία Ελληνική Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία	PHS_1005	Καθ. Τερέζης Χρήστος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Όχι	Ναι		416	132	39	
3	7	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002	Αν. Καθ. Βαλάκας Κωνσταντίνος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					12
4	8	Αρχαία ελληνική Λογοτεχνία	PHS_4002			Ναι	Ναι	Ναι				12
5	4	Ερμηνευτική – Φαινομενολογία	PHS_2005	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		262	87	28	64
6	7	Ευρωπαϊκή Ιστορία	PHS_5036	ΠΔ407/Λέκτορας Ψαρρού Σταυρούλα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
7	2	Νεοελληνική Λογοτεχνία	ESC_465			Ναι	Ναι		29	16	11	
8	3	Νεότερη Ηθική Φιλοσοφία	PHS_2002	Αν. Καθ. Παρούσης	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		291	105	29	31

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2016-2017

				Μιχαήλ, ΥΔ								
9	1	Νεότερη πολιτική φιλοσοφία & φροντιστήριο	PHS_1002	Επ. Καθ. Μιχαλάκης Ανδρέας, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		191	114	69	74
10	1	Παιδαγωγικά Ι	PHS_1008	Καθ. Κρίβας Σπύρος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		192	114	100	
11	3	Παιδαγωγικά ΙΙ		Επ. Καθ. Δημάκος Ιωάννης, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		224	139	96	
12	6	Σύγχρονη πρακτική φιλοσοφία	PHS_3003	Αν. Καθ. Παρούσης Μιχαήλ, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					21
13	5	Φιλοσοφικές Σχολές της Αρχαιότητας	PHS_5001			Ναι	Ναι	Ναι				
14	4	Φροντιστήριο ανάγνωσης φιλοσοφικών κειμένων		Ε.Δι.Π. Σπαγαδώρου Αρετή, ΥΔ	Φροντιστήριο, 3	Ναι	Ναι					
15	8	Βιβλίο Α' των Μετά τα φυσικά: Η αριστοτελική διδασκαλία περί του πρώτου κινούντος ακινήτου		Επ. Καθ. Μουζάλα Μελίνα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
16	1	Λογική	PHS_1003	Λέκτορας Χριστοπούλου Δήμητρα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		207	111	79	126
17	1	Πρακτική Εξάσκηση στη Λογική	PHS_201.P	Ε.Δι.Π. Σπαγαδώρου Αρετή, ΥΔ	Φροντιστήριο, 3	Ναι	Ναι					

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2016-2017

18	2	Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας			Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
19	1	Γνωσιοθεωρία/ Μεταφυσική I & φροντιστήριο	PHS_1001	α) Αν. Καθ. Γουδέλη Κυριακή, ΥΔ β) Επ. Καθ. Μιχαλάκης Ανδρέας, ΥΔ γ) Επ. Καθ. Μουζάλα Μελίνα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		220	117	64	
20	5	Βυζαντινή Γραμματεία	PHS_5005	Καθ. Τερέζης Χρήστος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		38	4	4	
21	5	Kant : Ηθική Φιλοσοφία	PHS_5006	Καθ. Κόντος Παύλος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					32
22	4	Επεξεργασία Φιλοσοφικών Θεμάτων & φροντιστήριο	PHS_2007	Επ. Καθ. Περδικούρη Ελένη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		244	46	46	25
23	5	HEGEL	PHS_3001	Επ. Καθ. Μιχαλάκης Ανδρέας, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					27
24	3	Αριστοτέλης	PHS_2001	Επ. Καθ. Σταυριανέας Στασινός, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		262	180	80	12
25	3	Αρχαία Ελληνική Γραμματεία και Γλώσσα II	PHS_5004			Ναι	Ναι	Ναι				36
26	5	Εφαρμοσμένη Ηθική	PHS_5007	Αν. Καθ. Παρούσης Μιχαήλ, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					22
27	5	Αναλυτική Αισθητική	PHS_5008	Επ. Καθ. Ζεϊμπέκης	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					25

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2016-2017

				Ιωάννης, ΥΔ								
28	5	Χρόνος και Αιωνιότητα στον Πλωτίνο	PHS_5009			Ναι	Ναι	Ναι				10
29	5	Γνωσιοθεωρία - Μεταφυσική II	PHS_5012	Αν. Καθ. Γουδέλη Κυριακή, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					31
30	2	Πλάτων	PHS_1004			Ναι	Ναι		311	136	75	57
31	4	Καντ	PHS_2004	Επ. Καθ. Περδικούρη Ελένη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		239	102	51	24
32	3	Αναλυτική Φιλοσοφία II	PHS_2006	Επ. Καθ. Ζεϊμπέκης Ιωάννης, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι		227	110	63	22
33	6	Αναλυτική Φιλοσοφία III	PHS_3004	Επ. Καθ. Παγωνδιώτης Κωνσταντίνος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					26
34	8	Φιλοσοφία 19ου - 20ου	PHS_4003	Καθ. Κόντος Παύλος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					43
35	5	Ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης για την ψυχή	PHS_5013			Ναι	Ναι	Ναι				49
36	8	Γνωσιοθεωρία & Μεταφυσική στην ύστερη Αρχαιότητα	PHS_5018	Καθ. Τερέζης Χρήστος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
37	8	Heidegger	PHS_5019	Καθ. Κόντος Παύλος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					18
38	8	Κείμενα Φιλοσοφίας του 20ού αιώνα	PHS_5020	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
39	5	Φιλοσοφία του	PHS_5022			Ναι	Ναι	Ναι				20

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2016-2017

		νου										
40	8	Φιλοσοφία τουδικαίου	PHS_5023	Αν. Καθ. Παρούσης Μιχαήλ, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					19
41	8	Φυσική Φιλοσοφία και επιστήμη στην αρχαία ελληνική σκέψη	PHS_5024	Επ. Καθ. Σταυριανέας Στασινός, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					16
42	3	Αρχαία Φιλοσοφία Α	PHS_2003.1	Επ. Καθ. Σταυριανέας Στασινός, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι	75	40	37		
43	3	Αρχαία Φιλοσοφία Γ	PHS_2003.3	Επ. Καθ. Περδικούρη Ελένη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
44	5	Νεότερη Φιλοσοφία Β	PHS_3002.2	Αν. Καθ. Καλέρη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
45	5	Νεότερη Φιλοσοφία Γ	PHS_3002.3	Αν. Καθ. Γουδέλη Κυριακή, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
46	2	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας	PHS_Y208	Επ. Καθ. Αθήνη Αναστασία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
47	7	Εισαγωγή στην βυζαντινή Φιλολογία	PHS_Y104	Επ. Καθ. Κιαπίδου Ειρήνη-Σοφία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
48	7	Βυζαντινή Φιλολογία: Ο Μ. Ψέλλος	PHS_Y702	Επ. Καθ. Κιαπίδου Ειρήνη-Σοφία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
49	7	Νεοελληνική Φιλολογία 1670-1830	PHS_B503	Επ. Καθ. Αθήνη Αναστασία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					

50	7	Ιστορία της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας 19ος-20ος αιώνας	PHS_B506	Αν. Καθ. Γκότση Γεωργία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
51	7	ΟΣολωμός και η επτανησιακή σχολή	PHS_Y303	Επ. Καθ. Αθήνη Αναστασία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
52	7	Γενική Γλωσσολογία 1	PHS_Y106	Καθ. Αρχάκης Αργύρης, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
53	7	Ιστορική Γλωσσολογία 1	PHS_Y304	Καθ. Ρούσσου Άννα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
54	7	Διαπολιτισμική Παιδαγωγική	PHS_220	Επ. Καθ. Αρβανίτη Ευγενία, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
55	7	Ιστορία Τέχνης 1	PHS_153	Λέκτορας Κουνάκη Αικατερίνη, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
56	7	Θεωρίες Δημοκρατίας	PHS_150	Αν. Καθ. Μπάλιας Ευστάθιος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
57	5	Γενική Γλωσσολογία 2	PHS_Y206	Αν. Καθ. Ξυδόπουλος Γεώργιος, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
58	5	Ψυχολογολογία	PHS_Γ505	Επ. Καθ. Μανουηλίδου Χριστίνα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
59	5	Ιστορία Τέχνης 2	PHS_260	Αν. Καθ. Μουρίκη Αλεξάνδρα, ΥΔ	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι					
60	2	Εργαστήριο πληροφορικής για τις ανθρωπιστικές	PHS_1007			Όχι	Ναι		197	95	95	

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2016-2017

		επιστήμες										
61	8	Η φιλοσοφία του Νίτσε	PHS_5025			Ναι	Όχι		205			25
62	8	Φιλοσοφία της γνωσιακής επιστήμης	PHS_5026			Ναι	Ναι		84			11
63	2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	PED_E213			Ναι	Ναι		67	42	36	
64	2	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ II	PED_E6679			Ναι	Ναι		170	60	15	
65	2	ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΕΣ	PHS_E406			Ναι	Ναι		14	5	1	
66	2	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ 180ς	PHS_Y208			Ναι	Ναι		52	27	23	
67	2	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ	PHS_Y406			Ναι	Ναι		73	21	9	
68	2	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	PHS_Y407			Ναι	Ναι		55	10	3	
69	2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ	THE_GI053			Ναι	Ναι		19	10	7	
70	6	Αρχαίες Ελληνικές Θεωρίες της ποίησης	PHS_5031			Ναι	Ναι	Ναι				11
71	6	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας III	PHS_5035			Ναι	Ναι	Ναι				

Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών / Ετήσια έκθεση αξιολόγησης Ακαδημαϊκού Έτους 2016-2017

72	6	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας II	PHS_5043			Ναι	Ναι	Ναι				
73	6	Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας I: Φιλοσοφία της Επιστήμης	PHS_5033			Ναι	Ναι	Ναι				
74	6	Ειδικά Θέματα Πρακτικής Φιλοσοφίας I	PHS_5032			Ναι	Ναι	Ναι				
75	1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	1009			Ναι	Ναι	Ναι	150	130		
76	3	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ	5003			Ναι	Ναι	Ναι				

Πίνακας 13.1.

Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευσης (ΜΔΕ) στη Φιλοσοφία

Πίνακας 13.1. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημαϊκό Έτος: 2016-2017

Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευσης (ΜΔΕ) στην: α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία β. Γνωσιθεωρία και Μεταφυσική

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ισοκύβιστος	Σύλλογος εδρών σπουδών	Υπεύθυνος Διδάσκων & Στοιχεία	Κατηγορία Μαθήματος	Διότιση (Δι. Φροντιστήριο (Φι. Επιστήμη) (Ε))	Ακαδημαϊκό Πέλαγος	Αριθμός μαθητών που παρήγαξαν στα μαθήματα	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός απογώνων που πήραν επίδομα στην κανονική ή αποαιρετική εξέταση	Αξιολογήθηκαν από τους κριτές
1	Θέματα φιλοσοφίας της γλώσσας και του νου	1004			α) Επ. Καθ. Πετρούτσος Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Δρ. Καθ. Ζαχαρίας Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Υπεργραμμικό		Χειμερινό	15	15		
2	Θέματα ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας I	1002			α) Δρ. Καθ. Παρόσης Μαρτίνα, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Μερσίνο Μαρίνα, Υπεύθυνος Διδάσκων	Υπεργραμμικό		Χειμερινό	15	15		
3	Θέματα Γνωσιθεωρίας-Μεταφυσικής II	TPP_3006			α) Δρ. Καθ. Γεωργία Κοργιά, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Μερσίνο Μαρίνα, Υπεύθυνος Διδάσκων	Υπεργραμμικό		Πασιμό	10	10		
4	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης II	TPP_3008			α) Επ. Καθ. Πετρόκορη Ελένη, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Σπυριδής Σιακού, Υπεύθυνος Διδάσκων	Υπεργραμμικό		Πασιμό	10	10		

Πίνακας 13.2.

Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ακαδημαϊκό Έτος: 2014-2015 Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευσης (ΜΔΕ)

Πίνακας 13.2. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημαϊκό Έτος: 2016-2017

Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευσης (ΜΔΕ) στην: α. Ηθική και Πολιτική Φιλοσοφία β. Γνωσιθεωρία και Μεταφυσική

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Ωρες εργαστηρίου ή άσκησης	Πασι. Μονάδες ECTS	Πρόσβαση Βιβλιοθήκη	Εξάμηνο	Τεχν. Προσαρμογές Μαθήματος	Χρήση Εκπαιδευτικών Μέσων	Επίδομα Εκπαιδευτικών Μέσων	Περιοχή Τμήματος Εκπαιδευτικών Μέσων
1	Θέματα φιλοσοφίας της γλώσσας και του νου	1004			30	Ναι	1α	Όχι	Ναι	Ναι	
2	Θέματα ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας I	1002	3		30	Ναι	1α	Όχι	Ναι	Ναι	
3	Θέματα Γνωσιθεωρίας-Μεταφυσικής II	TPP_1006	3			Ναι	2α	Ναι	Ναι	Ναι	
4	Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης II	TPP_1008	3		30	Ναι	2α	Όχι	Ναι	Ναι	

Πίνακας 14.

Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του ΠΜΣ. Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευσης Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία

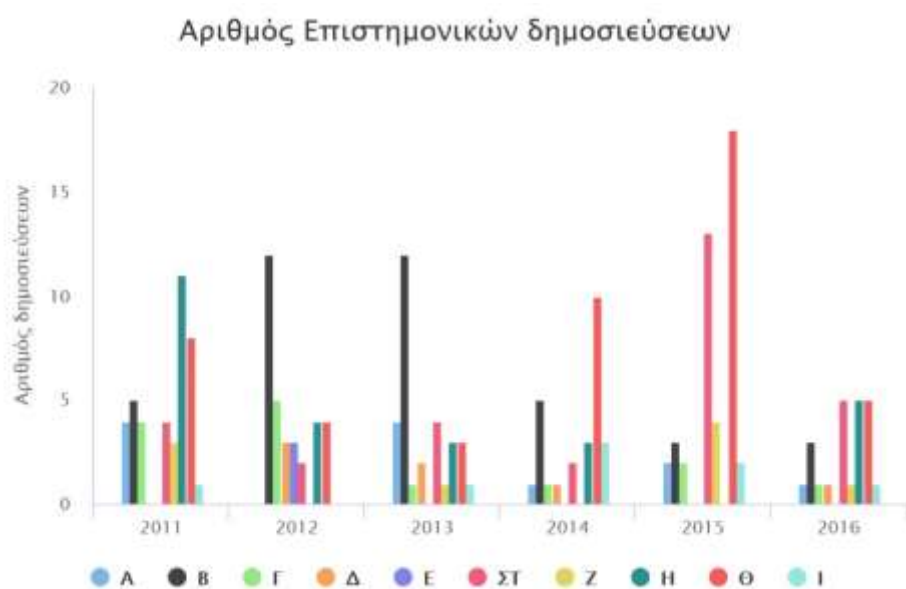
Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τίτλος ΠΜΣ: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδικευσης Μ.Δ.Ε. στη Φιλοσοφία
Κατάσταση Μεταπτυχιακού: Ενεργό

Έτος	Επιτυχώς αρθρά αποφοιτήσαντες	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτήσαντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (έπιπλο του συνόλου των αποφοίτων)				
		5,0-5,9		6,0-6,9						
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό					
2011-2012	2	0%	0%	1	50%	1	50%	6,50		
2012-2013	15	0	0%	0	0%	6	40%	0	60%	6,11
2013-2014	9	0%	0%	1	20%	4	60%	0	40%	6,88
2014-2015	14	1	7,14%	0	0%	5	35,71%	8	57,14%	6,21
2015-2016	1	0%	0%	1	100%	0	0%	0	0%	6,00
2016-2017	3	0%	0%	2	66,67%	1	33,33%	0	0%	6,00
Σύνολο	40	1		16		23				

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2011	4	5	4			4	3	11	8	1
2012		12	5	3	3	2		4	4	
2013	4	12	1	2		4	1	3	3	1
2014	1	5	1	1	0	2	0	3	10	3
2015	2	3	2			13	4		18	2
2016	1	3	1	1	0	5	1	5	5	1
Σύνολο	12	40	14	7	3	30	9	26	48	8

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16.

Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
2010	42			5	6	3	
2011	16		1	3	6	10	
2012	30		5	7	7	5	
2013	24		5	5	5	6	
2014	31	31	2	3	6	8	0
2015	37	3	1	3	8	6	0
2016	48	0	2	5	3	6	0
Σύνολο	186	34	16	26	35	41	0

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

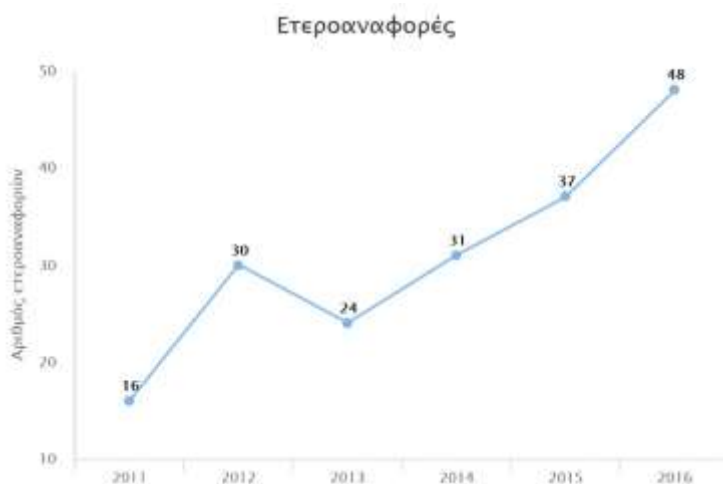
Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Πίνακας 17

Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	Σύνολο
ΑΣΔΑΕΠ	Ως συντονιστές	2	1	2	2	1	2		10
	Ως συνεργάτες	0	2	0					2
ΑΔΕΠ		1	0	2					3
ΑΔΕΠΔ		1	0	1	4	4	1	1	12

ΑΣΔΑΕΠ = Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα

ΑΔΕΠ = Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας.

ΑΔΕΠΔ = Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή εταιρίες.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ 2016

Μιχαλάκης Ανδρέας	2016	Βιβλία/μονογραφίες	1	1	John Rawls, <i>Κοινωνική Δικαιοσύνη και Κοινωνική Ηθική</i> , επιμέλεια-εισαγωγή Α. Μιχαλάκης, μετάφραση Λία Μελά και Ανδρέας Μιχαλάκης, Liberal Books, Αθήνα, 2016.
Περδικούρη Ελένη	2016	Βιβλιοκρισίες που συντάξατε	1		«Όροι της κυριαρχίας και δικαιοπολιτεύμα στο <i>Πολιτικά</i> του Αριστοτέλη». Βιβλιοκρισία για: Στέφανος Δημητρίου, <i>Ελευθερία και Κυριαρχία: Πολιτική ελευθερία και κυριαρχία στο τρίτο βιβλίο των Πολιτικών του Αριστοτέλη</i> , Εκδόσεις Πόλις, Αυγή της Κυριακής, 20 Νοεμβρίου 2016.
Μουζάλα Μελίνα	2016	Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	2	2	1) "Aristotle's Criticism of the Platonic Forms as Causes in <i>De Generatione et Corruptione</i> II, 9. A reading Based on Philoponus' Exegesis", <i>Peitho-Examina Antiqua</i> 1 (7), 2016, 123-147. 2) Διολεκτική, Δραματουργία και Αυτογνωσία στον <i>Χαρμίδη</i> του Πλάτωνα-Dialectic, Drama and Self-knowledge in Plato's <i>Charmides</i> ", <i>Studia Gilbertiana</i> 5 (1), January-March 2016, 179-194.
Περδικούρη Ελένη	2016	Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	1		«The Duality of phantasia in Plotinus: Two Faculties or Two Representations?», Pieter Sjoerd Hasper/Katerina Ierodiakonou (eds), <i>Ancient Epistemology, Logical Analysis and History of Philosophy</i> 19 (2016), 212-234.
Περδικούρη Ελένη	2016	Εργασίες σε Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	1		«Τι είναι το Γκρί Ψυχής», <i>Σύγχρονα Θέματα</i> 134-135 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2016), 35-37.
Ζσιμπέκας Ιωάννης	2016	Εργασίες σε Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	1		Zsimbekis, J., "Perceiving facial emotions: late visual effects?", extended invited comment on D. E. Gatzia, "Cognitive penetration and top-down modulation in visual perception", Minds Online 2016
Κόντος Παύλος	2016	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	4		1. "Aristotle in Phenomenology", in: D. Zahavi (ed.), <i>Oxford Handbook of the History of Phenomenology</i> , Oxford UP, Oxford (forthcoming). 2. "Phronēsis, Aporien und Kontroversen (VI 1-5, 8-10, 12)" in: O. Höffe (ed.), <i>Aristoteles. Die Nikomachische Ethik</i> , Akademie Verlag, Berlin, 4 th revised edition (forthcoming). 3. "Radical Evil in Aristotle's Ethics and Politics", in: P. Kontos (ed.), <i>Evil in Aristotle</i> (forthcoming). 4. "The Myth of Performativity: From Aristotle to Arendt and Tamiriaux", in: V. Föll & P. Kontos (eds.), <i>Phenomenology and the Primacy of the Political</i> (forthcoming).

Κόντος Πάυλος	2016	Συλλογικοί τόμοι ως επιστημονικός εκδότης	1		V. Foti & P. Kontos (eds.), <i>Phenomenology and the Primacy of the Political. Essays in Honor of Jacques Taminiaux</i> (Contributions to Phenomenology 89), Springer, Berlin (υπό έκδοση).
Μιχαλάκης Ανδρέας	2016	Άλλες εργασίες	1	1	« Εισαγωγή» στον τόμο John Rawls, <i>Κοινωνική Δικαιοσύνη και Κοινωνική Ηθική</i> , επιμέλεια-εισαγωγή Α. Μιχαλάκης, μετάφραση Λία Μελιά και Ανδρέας Μιχαλάκης, Liberal Books, Αθήνα, 2016.
Μουζύλα Μελίνα	2016	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	3	3	1) "Η Πυθαγόρεια σύλληψη των αριθμών ως αρχών και στοιχείων στον Αριστοτέλη και στους αρχαίους υπομημητιστές", Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας με θέμα "Περί φύσιος. Το φυσικό, το ανθρώπινο και το τραγικό στην προσωκρατική φιλοσοφία", Περιοδικό Φιλοσοφείν, Θεσσαλονίκη 18-19 Μαρτίου 2016. 2) "Aristotle's Criticism of the Platonic Forms as Causes in De Generatione et Corruptione II.9. A Reading Based on Philoponus' Exegesis", III International Congress of Greek Philosophy, Faculdade de Letras da Universidade de Lisboa, Lisbon, 20-22 April 2016. 3) "Aristotle's Criticism of the Platonic Idea of the Good in Nicomachean Ethics I.6", World Congress in Philosophy: "The Philosophy of Aristotle", Athens, 9-15 July 2016.
Σπυριανός Σπασινός	2016	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς πρακτικά	2	2	Ομιλητής στο διεθνές συνέδριο Aristotle World Congress (Αριστοτέλεια Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης). Τίτλος διάλεξης: Homology and analogy in Aristotle's biology. Ομιλητής στο διεθνές συνέδριο με τίτλο "The challenge: Aristotle" του Πανεπιστημίου της Σόφιας St Kliment Ohridski, για τα 2400 χρόνια από τη γέννηση του Αριστοτέλη. Τίτλος διάλεξης: The good, the bad and the ugly: natural teleology and its failures in Aristotle.
Καλέρη Αικατερίνη	2016	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	3		1. "Κατηγορίες ύφους και ερμηνευτική του ποιητικού λόγου", Εργαστήριο Νεοελληνικής και Συγκριτικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας Παν/μίου Πατρών, 24-2ου-2016 2. "Πώς κατανοούμε: Αναλυτική της κατανόησης", Δημητριάδα "Η εμπειρία του ξένου", Τμήμα Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών, 31-3ου 1-4ου 2016 3. "Υπερβασία του δεισμού και προλογικά επίπεδα συνειδητότητας στον Βίλχελμ Ντίλθαι", Ανακοίνωση στο Εργαστήριο της ερευνητικής ομάδας "Phaenomenologica", 10-2ου-2017
Παγωνιώτης Κωνσταντίνος	2016	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	1		"Self-Consciousness and Reflection", Συνέδριο με θέμα <i>Self-Consciousness and Rationality</i> , Πάτρα, 16-18 Ιουνίου 2016.

Περδικούρη Ελένη	2016	Ανακρινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	1		«Η θεωρία του Αριστοτέλη για την φυγή» - Ο Αριστοτέλης στο Λύκειο. Επιμορφωτική Ημερίδα (Διεύθυνση Δ. Ε. Β' Αθήνας και Ελληνογαλλική Σχολή Ευγένιος Ντελακρουά), 10 Δεκεμβρίου 2016.
Σταυριανέας Στασινός	2016	Ανακρινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς πρακτικά	1	1	Η τέχνη του έρωτα και στην αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία (City lab. εργαστήριο του Τμήματος Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου ΠΑτρών, Σεπτέμβριος 2016)
Ζαμπέτης Ιωάννης	2016	Άλλα	1	3	New York University, Department of Philosophy, "Perceptions, thoughts and type demonstrations", May 2016, προσκεκλημένη διάλεξη.
Καλίρη Αικατερίνη	2016	Άλλα	1		"Η ερμηνευτική ως μεθοδολογία για την συστηματική προσέγγιση των ιστορικών ανθρώπινων έργων: όροι και δυνατότητες", διάλεξη κατόπιν προσκλήσεως στο Π.Μ.Σ. της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ (μάθημα "Φιλοσοφία και Μεθοδολογία της αρχιτεκτονικής επιστήμης", καθηγητής Β. Γκανάτσας), 9-3-2017